

Izhaja ob 4. jutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za inozemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafova ulica šte. 5/L.
Telefon šte. 72, ponoči tudi šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišče: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 96

Izdatni oddelki: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 409

Podružnici: Maribor, Barbarova ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem čeku, zaveza: Ljubljana št. 11.845 - Praha čisto 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 14. avgusta.

Zadnjič smo na tem mestu razpravljali o kulturnem delu SDS v Sloveniji. Članek je zadeli v živo, ker je dokazal, da SDS radi svoje politične ravne jugoslovenske linije, krivično napadane z leve in desne, ipak prednjači v ljudsko-izobraževalnem delu. Brez vsake podpore od države v času, ko se je cinizem polastil velikega dela inteligence, gre SDS mirno svojo pot.

Abotno je postopanje naših nasprotnikov, ki kritikujejo veliki trud SDS i na gospodarskem polju. Kritikovati in izpodjedati je lahko, a delati in uspevati je težje. V razmerju svoje moči je SDS tudi na gospodarskem polju za svoje kraje dosegla zelo veliko, v primeri z SLS pa naravnost ogromno. 20 poslancev SLS ni prineslo domov niti malega dela onih uspehov, ki sta jih dosegla dva poslanca SDS!

Najtežja je bila borba SDS proti pretiranim davčnim bremenom. Napačna avtonomistična politika SLS je vezala moči slovenske delegacije. Prva priljubljenost Slovencev je začela opasno padati radi grde gonje SLS in njenih pomočnikov zoper Srbstvo. Kljub temu so naši poslanci v najtežjih razmerah leta 1921-22. dosegli: 1.) Kontingentiranje pridobnine v Sloveniji, 2.) Upostavitve komisij za osebno dohodnino. Obenem so dosegli graditev prekmurske železnice.

Kdor pogleda davčno podlago Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, bo priznal, kaj pomeni za vse volivce v to komoro kontingentiranje pridobnine. Mi nismo tega dalekosežnega uspeha nikdar hoteli javno povdarjati, da ne oslabimo lastne akcije proti dohodnini. Sedaj pa, ko se par frazerjev upa metati kamenje na nas, je treba to tudi javno pibiti. Če bi bila SLS le senčico takega uspeha dosegla, vse bi bilo pokoncu in hvala bi se pretakala v potokih.

Ravno tako visoko in stvarno še večji je bil uspeh vsled upostavitve davčnih komisij. Močno se je skliceval finančni minister, da je baš SLS kot večinska stranka prve Nar. vlade ukinila davčno antonornijo in komisije, mesto da je v interesu izenačenja ukinila dohodnino. Slovenska SDS je prilikom glasovanja za 7 odst. investicijsko posojilo izsilila to koncesijo. Koristi tega uspeha so se pokazale, ko je dinar začel rasti, gospodarska konjunktura pa padati, a posebno, ko je homogene radikalna vlada — osnovana vsled Markovega protokola, podpisane od dr. Brejca in Smodeja in od SLS vzdrževana — uvedla linearno 30 odst. doklado. Komisije, izvojevane od SDS, čim so se zavedle svoje moči in nalog, so postale mogočni branitelji pridobitnih slojev. Če bi mnogo napadani dr. Žerjav z SDS za slovensko gospodarstvo, kar se davkov tiče, ničesar drugega ne storil, kakor da je izvojeval pridobinski kontingent in dohodarske komisije, bi mu vsakdo moral priznati hvalo, tudi nasprotnik, če je nepristranski in pošten. Zato pa gremo lahko mirno preko vpitja raznih demagogov, ki so s svojimi skandalozno zlaganimi fascijami dali krepke opore nezaupanju in brezobzirnosti finančne uprave proti stotinam nedolžnih. Tudi to poglavje je zelo važno in lahek je dokaz, kako je frivilna lažnivost samo enega današnjih širokoustežev ostale trgovce in obrtnike stala milijone.

Lani je SDS s spretno uporabo odpora Vojvodine uspela v boju za znižanje hišne najmarine v Ljubljani in dosegla, da se komorska in invalidska doklada računa le enkrat od dohodka.

V boju za izenačenje davkov je prednjačila SDS. Že leta 1922. so naši poslanci izdelali prvi zakonski projekt o davčnem izenačenju in ga je finančni minister predložil skupščini. Bil je mnogo boljši od projekta današnje vlade. V odseku, ki obravnava nov davčni zakon, so poslanci SDS delali mnogo in izjavili po našem mnenju edino izvedljivo zahtevo, da se davki znižajo na nivo Srbije, ne pa, da se Srbom davki zvišajo na proračunsko višino. Z mirno vestjo lahko rečemo, da ljudje, ki so v Ljubljani sprejeli izvolitve Ivana Mohoriča v korist SLS, nimajo pravice prav nič očitati, da SDS ni delovala pošteno, dosledno in uspešno.

Ni tu prostora, da podrobno obravnavamo velikanske napore naših mož pri ureditvi gospodarske uprave, carinskih razmer, carinske tarife, tisoče težavnih intervencij za vse gospodarske težnje in pritožbe, borbo za boljše železniške tarife, lepi uspeh glede tarifov za naše mline, naše delo glede mednarodnih tarif, zastopanje naših zahtev v trgovinskih pogodbah in ogromno drobno delo za naš gospodarski svet. Ne rečemo, da smo v vsem uspeli, a vedno je SDS storila svojo dolžnost.

Misel za Obrtno banko je započel minister SDS in on je predložil zakonski projekt, po kojem to ne sme biti birokratski čisto državni zavod. Mor-da se je pozabilo, da je zakonski načrt o kmetijskem kreditu sprovela toli napadana vlada PP. Boj proti nezdravim in pretiranim taksam je zastal na silovitem odporu tistih radikalov, ki se sedaj objejaajo z SLS in skupno »osva-«

Besedilo kolektivne note Bolgariji

Bolgarski odgovor še vedno ni prispel. — Nov vpad bolgarskih komitašev. — Razburjenje v Beogradu.

Beograd, 14. avgusta. p. Tiskovni odsek zunanjega ministrstva je danes objavil celokupni tekst kolektivne note Bolgarski. Nota se glasi:

Gospod minister! Aktivnost revolucionarnih organizacij, katerih sedež je v Bolgarski in ki ni nikakor prenehala v teku zadnjih let po svetovni vojni, se je pojavila od pomladi tekočega leta z ojačeno silo. Ta aktivnost se je izražala v napadih čet, poedinih ubojih, pljačkah itd., kar vse je dobilo na obmejnem teritoriju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev in kraljevine Rumunije izredno resen značaj. Po informacijah dobljenih od naših oblastev, je bilo vedno potrjeno, da so bili ti zločini izvršeni od članov bolgarskih revolucionarnih organizacij, ki so delovale po poveljih odgovarjajočih komitejev, organiziranih in oboroženih v Bolgarski in ki so prestopale mejo pod zaščito ali s toleriranjem bolgarskih obmejnih straž. Vlada grške republike, vlada kraljevine Rumunije in vlada kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev niso opustile, da večkrat ustmeno in pisмено opozorijo bolgarsko kraljevsko vlado na opasnost, ki so jo predstavljali ti pokreti in ki bi mogla pokvariti one dobre odnose, ki morajo obstojati med sosednimi državami. Na žalost kraljevska vlada Bolgarske, kakor izgleda, ni posvečala ponovnim korakom teh vlad vsu pažnjo in dogodki so pokazali, da kraljevska bolgarska vlada ni nikoli podvzela potrebnih uspešnih korakov. Nasprotno, aktivnost teh organizacij se je v zadnjem času samo povečala.

Prepojeni z željo, da obdržijo dobre odnose z Bolgarsko, smatrajo vlade držav, katere imamo čast predstavljati, da morajo še enkrat resno opozoriti kraljevsko vlado, da je potrebno, da ona sama definitivno uniči to tako za sosedne države, kakor tudi za Bolgarsko škodljivo aktivnost revolucionarnih komitetov, ki pod različnimi nazivi obstojajo v Bolgariji in ki, poslužujoč se njenega teritorija, organizirajo oborožene komiteje vpadu ali poedine zločine v sosednjih državah.

Čast nam je obvestiti Vaso ekselencijo, da zahtevajo naše vlade sporazumno razen onih mer, ki jih bo sklenila bolgarska vlada, da jih sama podvzame v označenem cilju

1.) Da kraljevska bolgarska vlada po-

Vsebinsa francosko-rumunske pogodbe

Pogodba je sklenjena za deset let. — Medsebojna garancija obstoječih državnih meja. — Posebna klavzula glede Rusije. — Prestižna zaščita pred italijansko diplomacijo.

Bukarešta, 14. avgusta. d. Zastopniki domačega in inozemskega časopisja so dobili v zunanjem ministrstvu pojasnila o francosko-rumunski pogodbi. Zunanji minister Mitilineu je izrazil svojo radost nad sklenitvijo pogodbe ter je povdarjal, da oklepa politika solidarnosti vse tiste činitelje, ki hočejo mir na podlagi obstoječih pogodb. Francosko-rumunska pogodba je velikanske važnosti za splošen mir in nič manj pomembna ne bo arbitražna in prijateljska pogodba, ki se pripravlja sedaj med Italijo in Rumunijo.

O vsebini sporazuma se izvejo nastopne podrobnosti: Sporazum ima dva dela. Najvažnejši je prvi del, dočim se drugi del nanaša na arbitražno postopanje v nekih predvidenih slučajih. Pogodba je bila že 10. junija podpisana v

jajo» Trgovsko zbornico. Radikalni so zlasti napovedali boj poštenemu gostilničarskemu obrtu. Tu napadajte, ne pa SDS, ki je v najtežjih razmerah bila vedno na razpolago slovenskemu obrtništvu. In industrija? Zanjso se je SDS borila na celi črti, a oni, ki se ji danes vsiljujejo kot zaščitniki, so jo radi tega razkričali, da je »kapitalistična«.

V neugodnih razmerah je SDS dosegla na naših železnicah več novih zvez. Ljudstvu koristnih razširjenj postaj in novih postajališč, rešila vrašanje odškodnine v Teznu pri Mariboru, borila se z uspehom za ureditev carinskega skladišča v Ljubljani, obenem pa bila v mnogobrojnih in težkih bojih, da obvaruje gospodarstvo in personal ob podržavljenju Južne železnice

Politična linija SDS — državno edinstvo, ki slovenski pridnosti odpira vso Jugoslavijo in decentralizacijo uprave, ki nam daje brze in primerne rešitve — je pravilna in za naš pridobitni svet edino koristna. Le zakoljite se v obsovaženi separatizem. Potem bo kmalu Slovenija padla na višino republike Monako, ki jo je strmečim Slovincem staval kot vzor z. Jelačin. Res je, če zmaga avtonomizem, bo treba, da se ustanovi v Ljubljani še velika igralnica, kakor je ona, od koje živi Monako, ker sicer Jelačinov novi Monako ne bo mogel živeti in izhajati.

zove svoja obmejna oblastva, da vrše svojo dolžnost ne samo tako, kakor to zahtevajo odnosi dobrega sosedstva, nego tudi v skladu s sporazumi, sklenjenimi za preganjanje tolpe.

2.) Da kraljevska bolgarska vlada, ki so ji dobro znani izvori zla in krogi, ki organizirajo vse te zločine, podvzame najstrožje mere, da onemogoči v bodočnosti aktivnost istih.

Vse tri vlade se nadejajo, da kraljevska bolgarska vlada tudi sama, prepričana z željo, da očuva dobre odnose z omenjenimi državami, ne bo opustila dati o tem dokazov s hitro izvršitvijo gori formuliranih zahtev.

Pričakujoč odgovora, ki ga naj izvoli Vaša ekselencija dostavi nam. Vas prosimo g. minister, da sprejmete uverenje o našem visokem spoštovanju.

Podpisi poslaničkov Jugoslavije, Rumunske in odpravnika poslov Grške.

Beograd, 14. avgusta p. Odgovor bolgarske vlade na kolektivno noto kakor tudi na našo zasebno noto še vedno ni prispel v Beograd. Prihod ministra Ninčiča, ki se je mudil zadnje dni na Bledu, se pričakuje za jutri dopoldne. Vesti o novih vpadih komitašev na naše ozemlje so povzročile v vseh krogih veliko razburjenje. Vsa javnost zahteva od vlade, da najenergичnejše nastopi in razčisti odnose z Bolgarsko.

Nov vpad bolgarskih komitašev

Beograd, 14. avgusta r. Beograjske novine prinašajo iz Strumnice poročilo o novem vpadu bolgarskih komitašev na naše ozemlje. Četa kakih 15 do 20 ljudi je prekorčila našo mejo ter med seloma Bajkovo in Badaljna zadela 3 km od meje na zasedo našega sedmega orožniškega oddelka, broječega 10 mož. V borbi, ki je trajala četr ure, je bil z dvema streloma ranjen orožnik Arandjel Gjorgjevič iz sela Aleksandrova v kraljevem okrožju. Bolgarska tolpa je izkoristila noč in ugoden teren ter se hitro umaknila preko meje nazaj v Bolgarijo. Z ogledom na lico mesta je ugotovljeno, da se je komitiska tolpa zares priključila iz Bolgarije in se po spopadu zopet vrnila tja. Ni znano, ali je četa imela kaj žrtev.

Beograd, 14. avgusta r. V zvezi z vpadom bolgarskih komitov se je danes predpoldne interesiral angleški poslanik g. Cumard pri ravnatelju političnega oddelka g. Tadiću za podrobnosti.

Danes se vršijo v Srbiji občinske volitve

Razburjenje na vrhuncu. — Pašičevo dvoumno pismo. — Oficijski radikali, Bobić in davidovičevci upajo v Beogradu na zmago. — Politični pomen občinskih volitev.

Beograd, 14. avgusta p. Nocoj, na predvečer občinskih volitev, restavracije in kavarnarje ne tožijo alkoholnih plač. Vendar je razpoloženje meščanov kljub temu živahno. V prestolici še ni bilo tolikoga zanimanja za občinske volitve, kakor ob letošnji priliki. Danes so razvile vse stranke višek aktivnosti. Vse zidovje je prepleteno z najrazličnejšimi agitacijskimi lepaki. Zlasti se opažajo zelo dobro stilizirani lepaki SDS, kakor tudi njeni mnogobrojni letaki. Oficijski radikali so na velikem lepaku objavili faksimile onega pisma, ki ga je Pašić poslal glavnemu odboru. Tekst pisma (glej politične beležbe) je politične kroge iznenadil, ker ni tako odločen v korist oficijelne radikalne liste, kakor se je to tolmačilo po snočnem komiteju glavnega odbora radikalne stranke. G. Bobić in njegovi ljudje so takoj izkoristili to dvoumnost pisma g. Pašića in mu dali seveda tolmačenja v lastno korist. Povdarjajo, da g. Pašić v svojem pismu vobče ne tmenjuje g. Bobića in njegove izključitve iz stranke, in baš nasprotno ponavlja iste stavke, kakor gospod Bobić v svoji agitaciji, to je spoštovanje narodove volje. Delajo se sicer različne prognoze o

rezultatih jutrišnjih volitev, vendar je težko predvideti izid. Razpoloženje med pristajši g. Bobića je bilo danes zelo optimistično in oni pričakujejo ne samo, da onemogočijo izvolitev službene radikalne liste, ampak celo na lastno zmago. Isto razpoloženje vlada med Davidovičevimi demokrati, ki izkoriščajo razcepljenost radikalov tudi računajo na zmago. Kar se tiče ostalih strank se trudijo, da povečajo število svojih volilcev. Za SDS, ki je imela pri zadnjih volitvah 700 glasov, računajo, da bo njen porast zelo velik. Volitve se vršijo v vseh občinah Srbije in Črne gore in bo izvoljenih 2145 občinskih odborov v Srbiji, 98 pa v Črni gori. Velika večina občin je bila dosedaj v radikalnih rokah. Volitve imajo ve lik politični pomen, ker bodo pokazale, ali je radikalna stranka izgubila na terenu in koliko. Zlasti izguba Beograda bi pomenila za radikale najhuši udarec.

Beograd, 14. avgusta p. Povratek ministrskega predsednika g. Uzunoviča pričakujejo za jutri dopoldne. Njegova pot v Južno Srbijo je imela gotovo značaj agitacije, ker je položaj radikalov v tamošnjih krajih po neklih gotovih znakih sodeč, vrlo oslabljen.

Vedno težja situacija v režimskih strankah

Težka nasprotstva med obema RR. — Razkrajanje med radičevci. — Radičevci št. 3. — Vprašanje dr. Nikića. — Izjava Stjepana Radića.

Beograd, 14. avgusta n. Današnji »Politčki glasnik« prinaša članek pod naslovom »Radičevci št. 3«. V članku se piše: G. Nikić je pravilno ocenil svoje interese, ko je takoj po napadih Radića na njega in njegove tovariše odšel med narod. Dr. Nikić je te dni prepotoval Bosno in del Dalmacije ter je pri tem svoj spor z vodstvom HSS prenesel med narod in izvršil razcepljenje stranke. Kako je to opasno za stranko, dokazuje najboljši sklep šefa HSS, da odide med narod in popravi ono, kar je Nikić pokvaril. Dočim pa se tako razračunavata ti dve struji, izgleda, da se ne ustavi proces razpadanja hrvatske seljačke stranke. Na dnevnem redu je namreč vprašanje novega razkola. Grupa nezadovoljnejev z radičevskim prvakom Nikolo Preko na čelu se namerava odcepiti od oficijelnega vodstva in osnovati svoj poseben klub. Dočim se dr. Nikić drži radikalov, se Preka nanašja na davidovičevce in muslimane. Te nevarnosti razpadanja zelo resno skrbijo radičevci. Radi tega hoče Stjepan Radić odgoditi reševanje afere ministra Nikića. Radić je sprejel Pašičevo taktiko, prepričajoč času, da mu prihliti v pomoč. Druga pa je stvar, bo li ostal dr. Nikić prekrizanih rok in čakal, da ga Stjepan Radić iznenadi.

Beograd, 14. avgusta. n. V zadnjem času se obrača vedno večja pažnja na razmerje med strankama v vladni koalicii. Opozicija smatra, da pride takoj po občinskih volitvah v Srbiji do težkih nasprotstev v vladni radi dr. Nikića. Če se vzame v poštev namera

radikalov, da držijo dr. Nikića brezpogojno v vladi, je naravno, da bo napravil HSK iz tega vprašanja. Izgleda, da so se radikali o tem že odločili, kar potrjuje tudi pisanje današnjega »Vremena«, ki stoji zelo blizu vodečim radikalnim politikom. »Vreme« vidi samo dve možnosti, ali da pride do krize, ali pa da izpade dr. Nikić iz vlade. »Politika« beleži, da radičevci ne krijejo več, da so njihovi odnosi z radikali take prirode, da zahtevajo temeljito prečiščenje. Eden izmed radičevskih poslancev, ki je te dni prisostvoval konferencam v radičevskem klubu pod vodstvom Pavla Radića, je odkrit priznal: »Nesoglasja obstojajo in jih je treba razčistiti. Mi zdaj nimamo niti 5 % pravic, ki bi jih logično morali imeti kot člani vlade, dočim ima opozicija vsaj to pravico, da se buni. Napram nam postopajo, kakor da smo opozicija, a moramo molčati in prenašati odgovornost za vse, kar se dela.«

Pavle Radić, ki je prišel v Beograd, da konfirira z Uzunovičem, se je danes rebus infectis vrnil v Zagreb.

Zagreb, 14. avgusta. n. Danes je sprejel Stjepan Radić nekaj novinarjev, ter jim izjavil, da se sestane v par dneh z ministrskim predsednikom gosp. Uzunovičem. Na vprašanje novinarjev, v kakšno svrhu, je rekel Radić, da mora kljub temu, da se radikali in radičevci povsem strinjajo, vendar govoriti z gosp. Uzunovičem glede skupnega nastopa pri početku parlamentarnega dela.

Otvoritev Zagrebskega zbora

Zagreb, 14. avgusta. n. Danes je bil politično odprt Zagrebački zbor za vsi sinjarje. Razstavljalec je iz Slovenije 60, iz inozemstva pa iz 16 različnih držav.

Povratek ministra Ninčiča v Beograd

Bled, 14. avgusta. d. Minister zunanjih del dr. Ninčič, ki se je od srede mudil na Bledu, je danes popoldne odpotoval v Beograd, da se udeleži jutri občinskih volitev ter da opravi važne resortne zadeve. Čez nekaj dni se minister zopet vrne na Bled.

Nov odsek v ministrtvu za trgovino

Beograd, 14. avgusta. n. V ministrtvu trgovine se je osnoval poseben odsek za trgovinske pogodbe. Na čelo odseka je postavljen dr. Rudolf Steinmetz-Sorodolski.

Nov radičevski dar ljudstvu

Zvišanje potnih pristojbin.
Beograd, 14. avgusta. n. Ministrtvo poštnih pristojbin, v prvi vrsti pristojbin za pisemsko pošto. To povišanje bi imelo nastopiti v najkrajšem času.

Ukinjenje privatne preparadije v Križevcih

Križevci, 14. avgusta. n. Med tukajšnjimi meščani je zavladalo veliko vznemirjenje, ker je ministrtvo prosvete ukinilo privatno preparadijo. To je obenem hud udarec za radičevce, ki imajo v oblasti občino Križevci.

Položaj v Mehiki

Newyork, 14. avgusta. s. Associated Press poroča: Po poročilih guvernerja iz mehiških držav vlada povsod popoln mir, vendar pa se izve, da vznemirjajo v Vera-cruzu in v Jalisco oborožene tolpe prebivalstvo.

Jugoslovensko-poljska pogodba

Berlin, 14. avgusta. k. »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča: Po vesteh iz Varšave bo jugoslovenski zunanji minister dr. Ninčič koncem tega meseca posetil Varšavo. Cilj njegovega potovanja je sklenitev prijateljske pogodbe med Jugoslavijo in Poljsko.

Važno vprašanje za Grčijo

Atene, 14. avgusta. s. Vsi voditelji strank so poslali ministrskemu predsedniku Pangalos pismo, v katerem opozarjajo na težko odgovornost, ako bi se izjavila grško-jugoslovenska pogajanja. Pri tem pa opozarjajo na to, da vlada, ki nima parlamentarne podlage, nima pravzaprav pravice, rešiti to za Grčijo tako važno vprašanje.

Pred kapitulacijo angleških rudarjev

London, 14. avgusta. s. V vseh rudokopih okraja Westmidland se je delo zopet pričelo, in sicer večinoma na podlagi osem-urnega delavnika kljub temu, da je Cook, ki je posetil okraj, to odsvetoval. Kakor se zatrjuje, bodo vsi rudarji prihodnji teden zopet pričeli z delom. Število delavcev, ki prihajajo v glavnih rudokopih severnega Walesa pod starimi pogoji zopet na delo, je vedno večje.

London, 14. avgusta. (brž.) Rudarski voditelj Cook je pripravljen končati premogovno bitko.

Ruski komunist Sokolevskij na svobodi

Berlin, 14. avgusta. d. Ruski komunist Sokolevskij, ki je bil osemkrat obsojen na smrt in potem pomiloščen na doživetje, je sedaj po sklepu državne vlade popolnoma pomiloščen in bo izgnan v Rusijo. Kakor poroča »Germania« bo sovjetska vlada za kompenzacijo pomiloštila 14 nemških državljanov.

Priznanje g. Ogrina

Gospodu Ogrinu sem hvaležen za njegovo izjavo, ki v polnem obsegu potrjuje moje navedbe o poteku najin razgovorov v zadevi volitev za Zbornico trgovine, obrti in industrije. Najboljše potrjuje to seveda pismo, ki sem jih v tem oziru pisal g. Ogrinu kot pooblaščenca SLS in katera sem zadnjič citiral. Veseli me zlasti, da g. Ogrin ne vztraja več pri trditvi, da je on pristikal, naj se razgovori nadaljujejo, jaz pa da sem odklonil. Ta trditev je bila v polnem nasprotju z dejanskim stanjem in torej neveljavna. G. Ogrin sedaj pravi, da mi je po selu sporočil, da odhaja v Beograd. Tako sporočila se sicer pošiljajo pisмено, a bil bi seveda vzel na znanje tudi pošto po selu, ako bi se bil pri meni javil. Pa se ni.

O kompromisu za druge stranke jaz z g. Ogrinom, ki je bil samo pooblaščenec SLS in nikogar drugega, nisem mogel razpravljati. G. Ogrin tudi nikdar ni na tem insistiral, temveč je nasprotno postavil zahteve glede mandatorov, ki naj pripadajo pristajem SLS. Točno je, da nisem pristal, da bi klerikalna stranka v obrtniškem odseku imela absolutno moč. V ostalem naj še enkrat povdarjam, da mi je g. Ogrin očividno po predhodnih posvetovanjih s svojimi mandatorji napovedal »definitivno odobritev« mojih propozicij s strani SLS. G. Ogrin pravi, da ni res, da bi bil na moje propozicije pristal, temveč da je zahteval, da se na podlagi »prvotne baze« (katere?) pogajamo. O tem v njegovem uradnem odgovoru na moje pismo formulirane propozicije ni niti besedice, kakor tudi ne o tem, da je treba voditi pogajanja tudi še z g. Jelačinom ali kakšno drugo skupino.

Posebno hvaležen pa sem še g. Ogrinu za navedbo, da sem izjavil, da se obrtnikov bojim, ker bi se mogli jeziti, a da upam jih pomiriti. To je sicer nekoliko karikirano povedano, a v jedru resnično. Jaz sem stalno povdarjal posebni značaj naših razgovorov, ker je SDS od vsega začetka izključevala svoje vmešavanje v postavitve kandidatov. Zato sem se izjavil, da ne vem ali bodo stanovske organizacije trgovcev in obrtnikov akceptirale kompromis, ki ga skleneta obe najjačiji stranki. Rekli sem, da upam, da se bo to zgodilo, ker sem bil uverjen, da bodo stanovske organizacije čutile kot olajšanje, ako se izogne postavitev posebne klerikalne, politične liste.

Odpreti pot mirnemu, od političnih strasti nemotenemu izboru stanovskega zastopstva slovenskih trgovcev, obrtnikov in industrijalcev, to je bil cilj mojih razgovorov s predstavnikom SLS. Govori g. dr. Korošca in Domžal in v Trebnjem so pokazali, da ti razgovori niso mogli biti uspešni, ker je SLS od vsega začetka stala na drugem stališču. Hotela je Zbornico, ki bi naj bila pomagala njene nesrečne politike.

S svoje strani zaključujem polemiko. Dr. A. K.

Ne vlačite še Zveze trgovskih gremijev v svojo ostudno gonjo!

Gospod urednik!

Nimam navedbe pisati kaj v časopise, a to pot Vas prosim, da mi dovolite par besed. Predvsem nam ugaia Vaše pametno in zmerno pisanje, medtem ko tuli klerikalni »Slovenec« kakor pobesnel v zadevi volitev v Trgovsko zbornico. Misli, da bi tudi mi v stanovskih korporacijah imeli prazno slamo o avtonomiji. Ampak trgovci od klerikalne avtonomije nimamo ničesar, ker rabimo veliko prostora državo, da moremo kaj prodati in dobiti kupce.

»Slovenec« piše danes zopet prav lažljivo o obnem zboru Zveze trgovskih gremijev. Ima že informacije od gospoda zveznega načelnika Jelačina, ki je imel tedaj tako slabe oči in ušesa, da nas pred nosom ni ne videl ne slišal, ko smo zahtevali besedo, pač pa je takoj videl in slišal nekega gospoda tam daleč zadaj, s katerim se je na predvečer nam eno uro dogovarjal. Bili smo pač z g. Jelačinom lansko leto na obnem zboru v Rogasčini Slatini preveč kavalirski, potem ko je podal izjavo, da želi, da se drugo leto (torej letos) voli drug načelnik. Tudi letos nam je na konferenci pred zborovanjem Zveze rekel, da bomo drugi dan lahko volili kakor želimo, potem pa je na zboru volitve izvedel kar po domače — sebi v prid.

»Slovenec« zneseno poroča, da so bile na obnem zboru ob rigoroznem upoštevanju pravil v najlepšem redu izvršene volitve. Kaj pa pravijo k temu oni starejši gospodje trgovci, delegati, Jelačini, posebni prijatelji, ki so bili ogroženi nad postopanjem g. načelnika. Eden mi je rekel o g. Jelačinu še tam na mestu: »Ta fant je pa tako trmast in svoleglav, da nam v Zvezi samo škodo dela in nam bo s svojim absolutizmom še vse razbil.« In poslušal sem moža trgovca — delegata od daleč, ki je župan velike občine in ki je rekel, da bi ga doma pri občinski seji natepli, če bi tako absolutistično in neparlamentarno postopal. Jezil se je, kako pride on, star možak, do tega, da mu ta mladenič ne da besede, ko je prišel od daleč in v imenu svojih ljudi.

Za vse tu navedeno dam lahko »Slovenec« imena in priče na razpolago. Čudno res, da se gosp. Jelačin ni upal pravilno izvesti volitev, ko je imel po »Slovenec« zadnjo tako ogromno večino za sebe. Zakaj se boji, kdor ima večino? Bedasta in lažljiva je trditev »Slovenca«, da je SDS ali katerakoli stranka povzročila pritožbo delegatov Zveze proti nepravilnim volitvam. Delegati so pritožbo vložili v interesu korektnosti v Zvezi in ker

ne dovolijo nikomur, da bi se iz njih norca brl ter tako poniževal ugled trgovskega stanu. Kako utemeljena je bila njihova pritožba, izliva iz dejstva, da odbor Zveze, ki v polni meri priznava nekorektnost zadnjih volitev, ni vložil proti njihovega razveljavljanju nobenega priziva! To je storil le g. Jelačin, ki si odzbor, kateri bi bil edini kompetenten sklepali o vložitvi priziva, niti sklicati ni upal!

Gospodje klerikalci bodo že se spoznali, kaj so profitirali s svojim zavzetnikom, ki bi se rad slovenskemu trgovcu predstavil kot njegov najodločnejši zastopnik, a gre sedaj s konzumirani proti stanovskim organizacijam svojih tovarišev.

Trgovce-vezni delegat.

Skrb »Slovenca« za mehikanske škofo

Za preganjanje katoliške Slovence v Italiji nima srca in besede.

Zelo veliko piše »Slovenec« o Mehiki in Mehikancin. Silno se zavzema za tamonje klerikalne latifundiste, ki se upirajo razlastitvi in podržavljenju svojih veleposestev; saj so se tudi v Jugoslaviji cerkveni knezi branili agrarne reforme. Mudo in težko se je odredi vsem posvetnim dobrotam ter služiti samo gospodu Bogu, ki kot sin človekov ni imel niti kamna, da bi položil nani svojo trdno glavo...

Čudno je, da se avtonomistični »Slovenec« toliko vrti v avtonomiji Mehikancev, tembolj čudno, ker tamkaj ni Slovencev, ki jih naši klerikalci vedno obračajo po jeziku. Tisti Mehikanci, ki so se v preteklem stoletju tamkaj borili za katoliškega cesarja Maksimilijana Habsburškega, so že davno pomrli. »Slovenec« hujskarja radi Mehike tamonjih katoličanov tudi ne bo prav nič zalegla. Mehikanski analfabeti, ki jih je tamkaj ohranil rimsko-katoliški klerikalizem nekako za vzor svoje 300 letne prosvetljenosti, ostanejo po prizadevanju duhovščine še naprej to, kar so bili, mehikanski škofovi pa naš klerikalni tisk tudi ne bo rešil.

Ako bi bil »Slovenec« boljši Slovenec kakor je in ako bi bil boljši kristjan, kakor je bi raje dojel članke, ki jih posveča Mehiki, posvetiti svojim bratom v Primorju, ki niso le katoličani, marveč tudi Slovenci. Tam trpijo verniki preganjanje po nedolžnem in ne radi tega, ker se njihovi škofovi puntajo proti agrarni reformi. V neposredni bližini ljubljanske škentijanske cerkve se zatira versko življenje Slovencev in krati verska svoboda naših ljudi. Pod neposrednim vplivom in jurisdikcijo Vatikana se vrše zločini nad ubogim ljudstvom, ki ga tepejo s škorpilni zato, ker je bil Rimu vedno pasjeponižno udan.

Ob začetku meseca se v Gorici praznovali porculunko. Z dežele je prišlo izredno mnogo ljudstva, a slovenskih spovednikov ni bilo. Le par jih je znalo po par slovenskih besed. Slovenski patri so bili izgnani. Vera se je morala ukloniti politiki — brez protesta, z odobravanjem in sodelovanjem Vatikana, pa se nihče izmed naših klerikalcev ne razburja. O nobeni njihovi intervenciji pri Vatikanu v prilog naših rojakov in slovenske duhovščine v Italiji še nisimo čuli, pač pa prirejajo naši klerikalci tudi letos romanje v Rim, kjer se bodo »Orli« poklonili tistim, ki so izgnali iz slovenskega Primorja slovensko duhovščino.

Kaj je klerikalcem mar versko življenje? Posvetna oblast Vatikana jim je več, kakor pa resnično versko duševno življenje — najboljnjih rojakov. V tem je vsa njihova bitavnost in tragika naše klerikalne stranke, ki jo mora braniti z »zgledi iz Mehike« kak — dr. Kulovec. In to proti onim in z naloževanjem onih, ki se zavzemajo za to, da bi se slovenskemu ljudstvu razlagala beseda božja, ne pa samo klerikalna politika — v narodnem jeziku.

Naši klerikalci molče. Bolj so jim pri srcu cerkvena veleposredstva v Mehiki kakor pa versko življenje slovenskih rojakov v neposredni bližini. To je »Slovenec« včeraj zopet potrdil, ko je na prvi strani ponizno in z malimi črkami naznanil svojim bralcem, da v Vatikanu žagajo slovenskega nadškofa Sedeja, z velikimi črkami in z velikim razburjenjem pa je objavil, da mehikanski škofovi zahtevajo revizijske ustave. Kadar je bil pri nas po zasluženju prestavljen kak katehet proti volji škofo, so se v klerikalnem Izraelu drli, kakor da bi jih kdo drl na meh. V Italiji pa bi lahko slovenske katoličane s koli pobljali, naši patentirani katolički in Slovenci pa morajo, ker so pod centralistično komando Rima molčati kakor grob. Žalostno je to, a tudi samotno.

Politične beležke

Salomonsko pismo g. Pašiča

Besedilo pisma, ki ga je tiskalni glavni odbora NRS dr. Momčilo Ivković prinesel od Pašiča, se doslovno glasi:

Gospodu Aci Stanojeviću, podpredsedniku glavnega radikalnega odbora.

Karlovo Var, 11. avgusta 1926

Dragi Aco, prejel sem Tvoje pismo, s katerim me obveščaš o nesoglasjih, ki so se pojavila med našimi tovariši povodom kandidatur za občinske odbornike v Beogradu. Mene ta nesoglasja jako presenečajo in jih ne morem pojmiti, niti odobriti pri naši stranki, ki je začudila s svojo disciplino ves svet, prav posebno s svojimi uspehi v borbi za narodni blagor in svobodo. Ako se hoče obraniti to, kar je narod dosegel s svojo kravo, tedaj se mora ocvati disciplina in sloga, ker samo tako lahko vnapredimo in čvrste osvojenosti in ujedinenje za vse čase ter za vse svetovne razmere in dogodke. Obsojiti je treba vse intrige in sklepe, ki se sedaj sejejo med našimi državljani, a posebno je treba obsojiti lažljiva pisma, ki se brezstidno širijo med našimi državljani in ki niti mene ne pušajo v miru, marveč me vpletajo v lažljive vesti, da se jaz vmešavam v intrige in da priporočam ne-

katere za kandidate, neupoštevaloš narodovo željo in njego določitve.

Prosim, da ovrzete te intrige ter javite mojim tovarišem, da baidujem, da naši radikalni niso složni ne upoštevajo stare discipline, spremljala narod pri vsem, kar smo dobili kar nam osveštljuje ime in povičuje narod.

Sprejmi pozdrav od svojega starega tovariša in pozdrav od naše dobre druge. Obranil mi prepričanje pisma.

Tovariši do časti svoje ostanem: Pašić

Nastop velikega župana proti ministru

Beogradske novine poročajo o interesantnem zborovanju radikalov in samostojnih demokratov v Sabcu, kjer je kot govornik nastopil tudi gosp. Vasa Aleksić, veliki župan šabačke oblasti, ki je bil te dni premeščen v Bitolj. Kar početkom svojega govora je povdaril, da je eden izmed tistih radikalov, ki so za popolno enakost in ravnopravnost, dočim obstojajo tudi taki radikali, ki delo državljanov na bogataše in sordgo. Ne maramo take politike, je dejal gosp. Aleksić in med burim odobravanjem nadaljeval: Nisem več vaš veliki župan, ker sem progan iz Podrinja, svojega rojstnega kraja, kamor sem po 20 letih molčanja prišel umret. A niti tega mi ne dajo. Zakaj ne? Zato, ker ne maram misliti kakor oni, katerih politike ne sprejemam, ker izročajo vodstvo komunalne politike v roke bogatašev. Ako sem kriv jaz, tedaj je kriva tudi večina radikalov in zato zahtevam od vas (zborovalcev), da obsojite to politiko, ki lomi značaje. Ne maramo politike, ki s politično in davki pritiska na svobodo mišljenja!

Borba za Prekmurje

Končno se javlja tudi »Samouprava« v famozni polemiki, ki se je zavoljo Prekmurja vnela med Joem Matošičem in »Slovencom«. Njena izvajanja izpod peresa g. L. (dr. Lenarda) so jasna in podprta s argumenti, ki so za vsakega unitarista enostavni in jasni ko beli dan, a vendar še vemo, mer potrebni za pobijanje separatističnega dialekticepva. V tej borbi za Prekmurje — pravi g. L. — nimajo separatisti drugih argumentov kakor jezik. Matošić dokazuje, da so Prekmurci prastaro hrvaško pleme, četudi niso nikoli imeli niti zgodovinske niti kulturne zveze s Hrvatsko. Oni so Hrvati zato, ker govorijo isti jezik kakor Medjimurci, pa celo kakor Varadžinci. Slovenci separatisti zopet z ogorčenjem dokazujejo, da so Prekmurci Slovenci, ker govorijo isti jezik kakor sosedni Prieki ob levem bregu Mura. Končno imajo prav eni in drugi, ki se s takimi argumenti lahko prepriajo do sodnega dne. Ampak s istimi argumenti bi Matošić lahko dokazoval, da je Ljutomer hrvaški, da je bil Hrvat tudi dr. Miklošič in toliko drugih slovenskih prvakov, rojenih v onih krajih. Lahko bi dokazal, da je Hrvat še dr. Korošec, pa Venesjan in dr. Pivko, ker je tudi njihov dialekt bližji medjimurskemu kakor piameni slovensčini. Z druge strani bi »Slovenec« mogel s istimi argumenti dokazati, da je hrvaško Zagorje slovensko, da je dr. Lj. Gaj bil Slovenec, in za samega Stjepana Radića bi se lahko vodil obmejni spor, ali je še Slovenec ali Hrvat... Ta spor je karakterističen samo v toliko, ker jasno kaže, do kakih absurdov lahko vodijo separatistične teorije.

Francoski v Jugosloveni

Izjave ljubljanskega francoskega konzula našemu zagrebškemu dopisniku.

Zagreb, 14. avgusta. Francoski konzul v Ljubljani g. Paul Flach, ki sedaj vodi konzulat v Zagrebu, je sprejel našega dopisnika in mu podal neke izjave o svojih vtisih v naši domovini. Najprej je naglašal dobre gospodarske zveze med našo državo in Francijo, ki so sicer nekoliko popustile radi krize francoskega franka. Drago mu je ugotoviti, da se počutijo Francozi v naši državi kakor doma. Na vsakem koraku, pravi g. Flach, najdemo prijaznost in srčno naklonenost. Kakšno je razpoloženje napram Francozom, se lahko vidi najbolj na tem, da obstoji v Sloveniji več krožkov za francoski jezik. Vrsto se ne preste konferenice za intelektualno sodelovanje med Slovenci in Francozi. Poznam dobro vso Jugoslavijo in zlasti Slovenijo, ki sem jo prepotoval na vse strani. Ravno tako bi želel spoznati tudi Hrvatsko. Tako ne moremo pustiti, da bi ob tej priliki ne izrazil svojega divljenja posebno slovenskim slikarjem, ki delajo z občutkom in ambicijo. Bil sem iznenaden, ko sem videl, na kako visokem nivoju se nahaja v Sloveniji glasbena kultura. Poskušali smo s priredanjem koncertov francoske klasične in nove moderne glasbe in ti poskusi so pokazali sijalne uspehe. Lepoti slovenskega Bleda in hrvaških Plitvic se gotovo ne more primerjati nobeno mesto na svetu.

Pred senzacionalnimi odkritji

radi eksplozije na Csepelu.

Budimpešta, 14. avgusta. S. Kakor se izve, je večina članov preiskovalne komisije izjavila, da gre pri eksploziji na otoku Csepel za atentat. Za to domnevo obstoje številni momenti. Člani požarne brambе in več straž so že pred eksplozijo opazili požar. Preden pa so mogli pričeti gasiti, je prišlo do eksplozije. Veliko pozornost je vzbudilo dejstvo, da sta bili danes upravi kraja Csepel izročeni dve ženski, ki sta med seboj govorili o vzrokih katastrofe ter pri tem izrazile razne sume, ki jih je neki tretji sporočil policiji. Policijski šef izjavlja, da še ne more dati nobenih pojasnil o zaslišanju tet žensk. Vendar pa je mogoče, da bo prišlo do senzacionalnih odkritij.

Spor med Prago in Vatikanom

Reakcionarno mišljenje Vatikana. — Maio izgleda na poravnavo.

Predsednik češkoslovaške republike Masaryk je imel razgovor z dopisnikom rimskega dnevnika »Il Mondo«, kateremu je dal važne izjave glede odnošajev med Vatikanom in češkoslovaško republiko. Izjavil je, da je spor med Vatikanom in Prago bolj dozdeven, kakor resničen in da se konflikt nanaša pravzaprav na notranji problem češkoslovaške države, ki se z vso neodvisnostjo zavzema za udeležitev formule »svobodna cerkev v svobodni državi«. Neki visoki vatikanski diplomat, kateremu je vsebina razgovora natančno znana, je raztolmačil uredniku milanskega »Corriere della Sera« Masarykovo izjavo sledeče:

Predsednik češkoslovaške republike smatra, da je konflikt med češkoslovaško državo in Vatikanom bolj dozdeven, kakor resničen. Smatramo moramo torej, da so na Češkoslovaškem vse sile na delu, da se spor odpravi. Če pa pomeni ta formulacija zanikanje efektivnih tendenc najvišjih sil v državi ter namerava še naprej vzdrževati in podpirati hereetični Husov duh ter povzročati vedno na novo vznemirjenja v vrstah katoličanov, potem je treba reči, da se izjava ne krije z resnico in celo ne z uradnimi izjavami, ki praviijo, da bi se morali Rim umakniti narodni cerkvi. Masaryk pravi, da je konflikt notranji zadeva Češkoslovaške. Sv. Stolica ne zanikuje, da ima češkoslovaška vlada suverene pravice z ozirom na svoje državljane (še tega bi se manjkalo! Op. ur.) stoji pa na stališču, da nima pravice mešati se v vprašanje verskega značaja, posebno pa ne žaliti Sv. Stolice.

Glede formulacije »svobodna cerkev v svobodni državi« je treba pomeniti, da si češkoslovaška vlada prisvaja vse pravice in vse privilegije bivše avstro-ogrske krone. Ta položaj najbolje ilustrira dejstvo, da se sedaj niso mogli namestiti na češkoslovaškem ozemlju v 12. škofijah škofoje, izvenzemski pet zasedenih mest, marveč da morajo upravljati ta področja apostolski administratorji začasno samo radi tega, ker vlada noče potrditi cerkvenih dostojanstvenikov. Vse to ustvarja veliko zapreko za dobre odnošaje med cerkvijo in državo. Situacija mora postati še bolj kritična, če se prej ali slej ne najde modus vivendi. Zadnja proslava Husa, ki je imela izrazit protikatoličanski značaj, je letos še bolj uspela, kakor prejšnja leta.

Predsednik Masaryk govori končno tudi o velikodušnosti države, ki je sprejela posebnega zakona uredila gospodarski položaj duhovščine ter je izboljšala njihovo stanje. Povdariti je treba, da se ta zakon ni napravil na ljubo in v korist katoličanom, temveč velja za vse veroizpovedi, katerih cerkveni služabniki so v težkih finančnih razmerah. Brez nade, da bi se v Prago mogel vrniti nuncij, se nadaljujejo med Vatikanom in Prago diplomatska pogajanja, ki pa imajo izredno majhen izgled na uspeh.

Velik skandal v Parizu

Neverjetna prebrisnost ruskega pustolovca.

Pariz, 14. avgusta. S. Jutranji listi poročajo o brezprimernem skandalu, v katerega je zapletena brezlična postaja na Eifflo- vemu stolpu. Ze več tednov se je opazilo, da imajo borzna poročila z Eifflovega stolpa gotovo tendenco. Pred dvema tednoma pa se je pod dramatičnimi okolištnimi posečila aretacija že dolgo iskanega pustolovca, Rusa Staviskiga, ki je bil aretiran v svoji vili, kjer so se ravno vršile razne orgije. Borzna poročila z Eifflovega stolpa so sedaj za nekaj dni izostala. Ko se je poizvedovalo, zakaj so izostala ta poročila, se je moglo ugotoviti, da je imel pustolovec Staviski v našem brezličnem postajo, da je pošiljal svoja borzna poročila. Skandal pa je postal še večji. Ko so oblasti ukinile ta poročila, je Staviski iz ječe vložil tožbo proti francoski državi ter je zahteval, da se mu takoj zopet da na razpolago brezlična postaja. Na podlagi njegove pogodbe, se je ugodilo njegovi tožbi in prišlo je do neverjetnega dejstva, da je borzni slepar, ki je bil v ječi, dnevno s pomočjo državne brezlične postaje, pošiljal v svet svoja napadna poročila.

Češkoslovaška odlikovanja italijanskih državnikov

Rim, 14. avgusta. Češkoslovaška vlada je razveljavila predsednika Mussolinija podelila veliki križec reda Blega leva tudi predsedniku senata Tittoniju, maršalu Diazu ter načelniku italijanskega generalnega štaba generalu Badogliju. Z oficirskim križem istega reda pa je bil odlikovan rimski guverner senator Cremonesi, ki je podpredsednik Italijansko-češkoslovaške lige. Češkoslovaška vlada je podelila ta odlikovanja v znak hvaležnosti za usluge, ki so jih navedene osebe storile tekom svetovne vojne za osvoboditev Češkoslovaške.

Mussoliní ni odklonil Belega leva

Praga, 14. avgusta. Češkoslovaški tiskovni urad izjavlja, da je vest »Narodne Politike«, da je Mussoliní odklonil red Belega leva, popolnoma izmišljena.

Nemiri na otoku Kreti

Atene, 17. avgusta. Na Kreti so se zbrali nasprotniki generala Fangelosa, kjer snujejo nove naklepe proti njemu. Ministrski predsednik je izdal na prebivalstvo otoka razglas, v katerem napoveduje, da bo odpravil nedavno določen davek na alkoholne pijače ter izvedel nekatere ukrepe, ki si jih želi prebivalstvo otoka. Vlada je odredila razne preiskave.

Fin. delegat o redukciji draginskih doklad

Interesantne izjave g. dr. Savnika. — Aktivni državni nameščenci in s tem tudi celokupno gospodarstvo v Sloveniji prikrasani na leto za mnogo milijonov.

Naš urednik je imel te dni pri- lsko, da govori z g. fin. delegatom drjem Savnikom o redukciji draginskih doklad. Naravno ga je najbolj interesiralo vprašanje, koliko manj dobivajo po redukciji državni nameščenci v Sloveniji in kako dolgo bo po mnenju finančne oblasti ta redukcija trajala. G. delegat je ljubemjivo odgovoril na sledeča vprašanja:

Ali Vam je, g. delegat, že znan finančni efekt redukcije?

»Da, kolikor gre za uslužbence v Sloveniji, ki jih plačuje delegacija, t. j. razen penzionistov — tudi vojaških — aktivno osebje vse civilne uprave, izvenzemski carinsko in monopolno službo, pošto in telegraf ter železnice; odbitek je znašal za avgust okroglo 565.000 Din, ki je do maleda tudi že vplačan, kar bi dalo na leto 6 milijonov 780.000.«

Ali se da iz teh števil kalkulirati celokupni efekt za vso državo?

»Trenotno ne morem odgovoriti, ker bi moral zbrati primerljive podatke. Relativno pa vsota ne more biti bog zna kako velika, ker smo doslej za ta izplačila rabili okroglo 22.5 milijonov mesečno in je torej naša blagajna le za 2.5 % na boljšem, kar ne paralizira niti primankljaja, ki se izza 1. sept. t. l. poljavi radi tega, ker se bo dober del trošarine (pivo, špriti) vplačeval pri Narodni banki neposredno na račun ministrstva.«

Ali morate odtegnjeno vsoto odvesti in kam?

»Do danes nimam še nobenega naročila. Kaj sklepate iz tega?

»Je težko reči, ker je telegram morda že na potu. Ne verjamete, gospod urednik, kako smo pri nas produktivni v telegrafiranju. Ali, če še ne pride ukaz, je to le dokaz več, da odtegljaji ne bodo samo začasni. V ostalem je to sledilo že iz vesti, prihajajočih iz krogov, ki so morali biti boljše informirani, kakor jaz. Sami ste enkrat registrirali članek »Kmetijske liste«, ki je prinesel tudi nekako teoretično motivacijo odredbe. Saj se spominjate onega famoznega računa z dolarji? Škoda, da je bil spis, anonimen, takorekoc scientia abdit. sicer bi vsaj lahko presodili, ali je, oziroma je bil pisec morda tudi v praksi glede višine doklad vedno istih nazorov.«

In če gre za trajno krajsanje?

»O tem ni več dvoma, ker je to v naredbi izrecno omenjeno, in kakor paradokso se glasi — če vzamem stvar strogo strokovno, bi skoro rekel, da mi je kot taka bolj simpatična. Da se je začelo štediti ravno pri nas, naravno sicer vseeno občutimo kot privilegium odiosum, je pa razumljivo ne samo z ozirom na maso percipientov, ampak tudi že radi tega, ker je to tehnično najlažji način štedenja, ki se z njim ni treba mnogo ubijati glavo... Gre torej le za to, da redukcija ne ostane prva in zadnja točka štedilnega programa, temveč da ji bodo sledile še druge, izdatnejše in predvsem simpatičnejše. Čim se to zgodi, bodo brez dvoma tudi prizadeji sami sodbo vidirali. Docela nepojmljiva in ne ravno priporočljivo spričevala za našo upravo in gospodarsko usposobljenost bi bila redukcija le tedaj, če je uspeh faktično namenjen za reparacijo škoda, ki so jo napravile poplave. Baš radi tega pa ne verjamem na ta namen. Ne govorim tu o moralni in socialni strani vprašanja, ker si ne morem misliti, da bi se katerakoli vlada danes še hotela obremeniti z odjem, da sega v žep svojih gotovo ne slajno plačanih uslužbencev, ne pritegne pa od ostalega prebivalstva vsaj onih, ki tudi za normalne razmere premalo prispevajo k skupnim potrebam in ki jih je šlom SMS več, kakor bi nam sami radi dopovedali. Čisto finančno vzeto se mi zdi še važnejše sledeče: V zvezi s poplavami je mogla imeti ta prisilna kolekta dvojen značaj. Ali naj bi služila v svrhe one prve neposredne pomoči prizadetim, ki je ob elementarnih katastrofah povsod in vedno običajna in je tu mogla biti le po obsegu večja, — potem bi pa bila potreba ojačenja blagajniškega stanja iz tega naslova le znamenje, da gospodarimo brez onega minimala blagajniških rezerv, ki bi ga tudi večje dimenzije nesreče ne senele absorbirati; mislite si le konsekvence v slučaju nepričakovanih internacionalnih zapletljajev. Ali pa naj se na ta način zbero sredstva za poznejšo sistematično reparacijo — potem bi bilo nepojasnjeno, da so se odtegljaji določili že ko škoda niti približno še ni mogla biti ugotovljena in ocenjena, in bi torej morali smatrati redukcijo za ukrep, ki ni bil ne finančno ne stvarno zadostno premišljen. Optimist sem dovolj, da izključujem ob alternative, in mislim, da je bila le režijska napaka, če so se odtegljaji spravili v zvezo s poplavo.«

Mednarodni mirovni kongres v Parizu

Boljot Italije.

Pariz, 14. avgusta. dk. V torek se prične oficijelni del šestega mednarodnega mirovnega kongresa na gradu Beuvillie pod predstvom Marka Sangniera. Kongresa so udeležili razven Italijanom več tisoč zastopnikov nad 30 narodov.

Na današnji predseji je pravosodni minister Louis Barthou poveljeval delovanje Poincaréja ter izjavil, da si nobena država ne želi bolj lojalno miru kot Francija. Smešno je misliti in govoriti, da bi mogla Francija kaliti svetovni mir. Bilo bi skoraj razhaljenje Francije, ako bi jo kdo hotel braniti proti takim očitkom.

Naši kraji in ljudje

Pozdravljeni naši šahovski pionirji!

Danes, ob 9. dopoldne, bo v turnirskem lokalu restavracije »Zvezde« svečano otvorjen četrti kongres Jugoslovanske šahovske zveze, jutri pa se prične glavni turnir skupno s prvimi damskim turnirjem v naši državi.

Šah, ta najplemenitejša igra, ki bistri razum in krepi voljo, je bila v naših krajih že od nekdaj prav mačehovski negovana. Le en passant se je igrala in se tudi ni razvila preko diletantizma. Na kak profesionalizem je bilo seveda še manj misliti. Dr. Milan Vidmar, ki se je pojavil pred 25. leti kar nepričakovano kot blesteča zvezda na mednarodnem šahovskem obzorju, je samo efemeran pojav in še tega nismo znali ceniti. Njegovi uspehi na svetovnih turnirjih so šli skoro neopaženo mimo nas, čeprav je ponesel slavo našega naroda po vsem kulturnem svetu. In ponosni smo lahko nanj tembolj, ker je on edini velemojster-amateur na svetu. Capablanca, dr. Lasker, Bogoljubov, Aljechin, Niemcovič — najkrepkejši sodobni igralci — so vsi profesionalci.

Sele po prevratu se je pričelo tudi pri nas živahnejše zanimanje za to plemenito igro, čeprav bo treba še mnogo sistematičnega dela, predno bomo dosegli vsaj približno ono stopnjo, kakor drugi kulturni narodi, kjer obstojajo že šahovske šole in celo akademije, kakor n. pr. v Rusiji, ki je dala že toliko šahovskih prvakov. Kljub vsem težavam pa je zaznamovati v zadnjih letih zelo lep napredek in so naši šahisti tudi že preko diletantizma. Mnogo so k temu pripomogla šahovska društva, kjer se prav sistematično goji šah in kjer se interesenti tudi teoretično izobražujejo, v kolikor so pač sredstva na razpolago.

Imamo sicer še samo enega dr. Vidmarja, a vsekakor lep naraščaj. Ravno sedaj so zbrani v Ljubljani najboljši šahisti iz naše države in prihodnje dni se bo odločilo, kdo bo letos prvak Jugoslavije. Ljubljanski šahovski klub, ki je najagilnejši v naši državi, ima seveda povodom kongresa in turnirja znatne materialne žrtve. Prepričani smo zato, da bo naše občinstvo z veseljem posečalo turnir in kupovalo vstopnice, zlasti pa se udeležilo današnjega pozdravnega večera na čast udeležencem kongresa, ki bo ob 8.30 zvečer v restavraciji »Zvezdi« in bodo prisostvovali tudi naši odlični šahovski mojstri dr. Vidmar, Vladimir Vuković in profesor Čirč.

»Jutrove« specialne nagrade.

Upoštevali smo važen pomen glavnega turnirja Jugoslovanske šahovske zveze je razpisalo »Jutro« za tri najlepše igre specialne nagrade po: 500, 300 in 200 dinarjev.

S to nagrado hoče »Jutro« povdariti svoje razumevanje za nacionalni pomen plemenitega šaha, na drugi strani pa moralno podpreti pomembno prireditelje. »Jutro« bo prinašalo o turnirju posebna poročila ter bo tudi reproduciralo najlepše in najinteresnejše igre.

Turnir traja 14 dni.

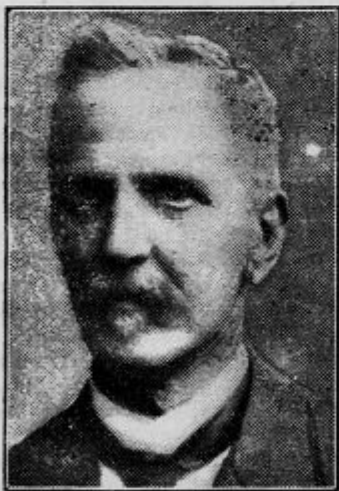
Iz »Vodnikove družbe«

Z današnjim dnem se je nabiranje članov »Vodnikove družbe« za letošnji zaključilo. Poverjeniki naj nabirajo članarino, v kolikor niso to že storili, nemudoma dopošljejo družbinemu vodstvu. Kdor odslej pri poverjenikih priglasi svoj pristop k družbi, naj ga poverjenik zabeleži za leto 1927. Kolikor se da že sedaj ugotoviti, ker številne nove priglasitve prihajajo še vsak dan, bo imela »Vodnikova družba« že v prvem letu svojega obstoja nad 13.000 članov, kar je vsekakor občudovanja vreden uspeh, ako upoštevamo, da je bilo treba takorekoč šele iz nič ustvariti vso organizacijo. Ta velik uspeh je gotov fakt, ki ga ne more nihče izpodbiti, najmanj pa oni zloviselniki, ki imajo sicer polna usta za napade in kritike, doslej pa še niso z ničemer pokazali, da znajo tudi sami kaj ustvariti. Knjige so že vse v tisku, oziroma so nekatere že celo dotiskane. Prihodnji mesec jih dobijo v roke knjigovezi, začetkom meseca oktobra pa jih prične družba članom že razpošiljati. Razpo-

šiljanje bo najtežavnejši posel in bo zahtevalo največ časa, vendar pa bo družbino vodstvo poskrbelo, da bodo najkasneje prve dni meseca decembra imeli knjige v rokah že vsi člani. Razveseljiv pojav je, da ima družba člane v prav vseh pokrajinah prostrane naše države in da so se v prav lepem številu priglasi za člane tudi naši ameriški in vestfalski rojaki. Tudi ustanovnikov je prav lepo število, nad 110. Te dni sta na novo pristopila kot ustanovnika gg. dr. Leopold Lenard, uradnik v ministrstvu zunanjih del v Beogradu in notar dr. Sinko v Velikih Laščah. Ustanovnikov bi bilo lahko več, ako bi se naši imovitejši ljudje bolj zavdali svoje narodne dolžnosti!

Trojen jubilej zaslužnega slovenskega profesorja

V Celju praznuje v letošnjem poletju trojen jubilej upokojeni profesor Matej Suhač. Po 73. letu krepkega zdravja in še vedno mladeniške prožnosti ter čistosti duha je zatonilo 50 let, odkar je položil na drž. gimnaziji v Mariboru

zrelostni izpit, a poteka mu 40 let učiteljske službe in 30 let, odkar ga prištevamo mestu Celje med svoje odlične in velezaslužne somesčane. Jubilar je po svoji naravi in po svojem življenju preskromen, da bi ga danes še poznala širša slovenska javnost. Zato hočemo vzornemu šolniku in vzgojitelju slovenskega naroda posvetiti na tem mestu nekaj vrstic.

Na razpotju v življenje se prof. Suhač ni oziral po materijelnem blagostanju, sledil je gorki želji svojega srca. Kot idealist si je izbral profesorski poklic, študiral temeljito in z odprtimi očmi ter položil na dunajskem vseučilišču usposobljenostni izpit iz slavistike in filozofske propedeutike kot glavnih ter klasične filologije kot stranskega predmeta. Po desetletni službeni dobi ga je srečna usoda napotila s šolskim letom 1896-97., torej pred 30. leti iz Novega mesta na drž. gimnazijo v Celje, kjer ga je čakalo na popolnoma nemškem zavodu mnogo težkega in odgovornosti polnega, za slovensko dijaštvo tako blagodejnega dela. Saj je imelo poleg slovenskega veroučitelja v prof. Suhaču edinega zaščitnika pred nemškonomacionalnimi profesorji in šovinistično celjsko javnostjo. S kako energijo in konsekvencnostjo je znal braniti prof. Suhač slovenske dijakke proti nemškim naknam in krivicam, zna priliko presoditi te tisti, ki ga je imel po preobratu kot tovariša na slovenski gimnaziji. Ni si mogoče misliti vztrajnejšega zagovornika mladine ter mirnejšega presojevalca vsega žitja in bitja razvijajoče se otroške duše. Pri vsem tem rodoljubnem delu pa niti za trenutek ni mislil na svojo ogroženo eksistenco. Zaradi svojega kremenitega značaja in vsestranskega strokovnega znanja si je že po kratkem službovanju na nemškem zavodu pridobil respekt in obče spoštovanje v učiteljskem zboru, za slovenske dijakke pa dosegel toliko lepih, slovenski javnosti po večini prikritih uspehov, da bi jih tudi deloma ne mogla poplačati nobena hvaležnost, ako bi učiteljski stan z njo sploh mogel računati. Jubilar je zlasti na nemški gimnaziji v Celju vcepljal v mladeniška srca z redko spretnostjo ljubezen do slovenskega jezika in do vsega, kar je ovekovatil slovenski duh in ustvarila slovenska

umetniška roka. Na jesen svojega plodonosnega življenja prištevajo g. profesor med svoje učence nebroj slovenskih kulturnih in javnih delavcev, kar mu lahko služi za obilni trud v veliko zadoščenje.

Jubilant pa se je izven svojega poklica marljivo udeleževal tudi v javnem življenju in se še danes živo zanima za razvoj vseh naših javnih prilik in neprilik. V dobi celjskih nacionalnih bojov podivjana nemška ulica tudi miro-ljubnemu profesorju Suhaču ni prizanesla; kljub temu je med psovanjem in pljuvanjem nahujskane druhalci vsikdar neustrašeno izvršil svojo volilno dolžnost. Pod utisom krivice in kot navdušen narodnjak je bil od nekdaj član vseh narodnih, kulturnih in karitativnih celjskih društev. Kot dolgoleten knjižničar Narodne čitalnice je položil temelj za javno ljudsko knjižnico, posebno pri srcu pa sta mu že od nekdaj Di-jaska kuhinja in Dijsko podporno društvo. Ko se je po preobratu ustanovil v Celju pododbor ljubljanske sekcije profesorskega društva, ga je vodil jubilar do svoje upokojitve kot predsednik v duhu najlepše kolegijskosti ter z veliko iniciativnostjo. Dasi živi kakor vsak uradnik v skromnih razmerah, vri vestno in točno svoje članske in društvene dolžnosti.

Pa tudi v političnem življenju profesor Suhač ni nikdar kolebal. Že od svojih mladih nog je zvest prišast narodno-napredne ideje ter goreč pripadnik čiste in nekorumpiranega jugoslovenstva. Kot zanesljiv somišljenik SDS lahko služi vsemu članstvu za vzoren vzgled, kako je treba vršiti svoje volilne in sploh strankarske obveznosti. V svojem poklicu in strankarski pripadnosti pa jubilar ni nikdar iskal ali celo zahteval kakih osebnih koristi. Na današnjem materijelnem svetu, ko razni nezadovoljevi in konjunkturisti negirajo ter razjedajo vse, za kar se je borila in navduševala naša starejša slovenska generacija, je ostal jubilarov značaj kristalno čist, kakor je bil nekoč, ko je prof. Suhač pred 30. leti začel orati ledino na zasluženi celjski zemlji.

Zasluge spoštovanega g. prof. Suhača so našle v ujedineni domovini priznanje tudi na najvišjem mestu. Njegovo Veličanstvo ga je odklikovalo z redom Sv. Save. Ob trojnem jubileju bo oživila zapest ljubezen in hvaležnost do svojega učitelja in vzgojitelja v srcih tisočev in tisočev njegovih dijakov. Vsi pa, ki poznajo prof. Suhača po njegovem delu, ljubeznivosti in kremenitem značaju, mu želijo, da preživi v svojem prijaznem in ljubljnem Celju še mnogo srečnih in solnčnih dni.

—vlj—

Tajna seja mariborskega občinskega sveta

(Sklepanje o Mestni hranilnici.)

V tajni seji občinskega sveta je bilo v razpravi vprašanje spremembe pravil Mestne hranilnice. Ko je revizijska komisija pod vodstvom magistratnega uradnika Barteta podala svoje poročilo, je stavila tudi zahtevo, da se pravila Mestne hranilnice izpremeni. SLS in JSS sta zahtevali, da se pravila Mestne hranilnice spremenijo tako, da voli vse upravni odbor hranilnice občinski svet direktno. Sedaj veljavna pravila pa določajo, da se imajo volitve v upravni odbor izvršiti na ta način, da upravni odbor sam občinskemu svetu predlaga kandidate. Če od upravnega odbora predlagano listo mestni občinski svet ne odobri, mu po pravilih pristaja pravo, da zahteva predložitev dvojnega števila kandidatov, iz katerega mora končno izbrati odbornike, ker sicer ostane prva predlagana lista pravomočna. Po sedaj veljavnih pravilih Mestne hranilnice je potreben za izpremembo pravil sklep upravnega odbora in mestnega občinskega sveta, kateremu se ima predlog upravnega odbora predložiti v potrdilo. Povsem gospodarskega vprašanja se je polotila strankarska politika. Ker je Mestna hranilnica največji mariborski denarni zavod in gospodarska ustanova, ki je največje važnosti za splošnost in za občino, je borba onih, ki so si hoteli svoj vpliv v Mestni hranilnici povečati, postajala od dne do dne ostrejša. Politična borba in strast je vodila gotove ljudi do takih sredstev demagogije, da je bila škoda, ki je morala nastati za Mestno hranilnico, neizogibna, ker se je seveda s pretiravanjem in potvarjanjem kar na shodih razpravljalo o poslovnih zadevah. Upravni odbor Mestne hranilnice je že pred nekaj tedni stavil predlog na izpremembo pravil. Pojavila pa so se nove borbe, ki so končno pri petkovi seji upravnega odbora Mestne hranilnice vodile do kompromisnega predloga na izpremembo pravil, ki je bil na seji občinskega sveta tudi z vsemi protisocialističnim glasovom sprejet. V ospredju boja stoječe vprašanje, kako se ima sestaviti upravni odbor Mestne hranilnice, je po tem kompromisu rešen tako, da se število članov upravnega odbora zmanjša na 24 in da jih voli direktno občinski svet po čistem proporciju in po načinu, kakor je določen za volitve v občinska zastopstva v celi Sloveniji. Drugo polovico pa predlaga po sedanjem načinu upravni odbor.

Da se zagura mestni občini odločujoč vpliv, je bilo po včeraj sprejetem predlogu določeno, da mora upravni odbor vedno predlagati najmanj po 6 občinskih odbornikov in sicer tako, da mora biti iz vsake stranke, ki ima v občinskem svetu vsaj 4 mandate, vzet po en kandidat. Tako je zagotovljena kontinuiteta v upravnem odboru, na drugi strani pa je odprta možnost, da bodo vse skupine, ki so zastopane v ob-

2 urne predstave brez poviška cen!

V nedeljo ob:
pol 11., 3., 5., 7. in 9. uri.

V ponedeljek ob:
4., 7. in 9. uri.

„Zavrženi“

Tragična življenska usoda v 2 delih, naenkrat 12 dejanj, (6.000 m)
Velikanski uspeh pri včerajšnji premieri! Mladini vstop prepovedan!!
KINO „LJUBLJANSKI DVOR“ — Najmodernejši kino Slovenije.
Prihodnji film 2 dela naenkrat 14 dejanj.

činskem svetu, imele svoje zastopnike tudi v upravnem odboru Mestne hranilnice. Pravila so bila po upravnem odboru izpremenjena tudi v drugih točkah, tozadevne izpremembe se pa nanašajo v glavnem le na tehnično stran poslovanja. Po včerajšnjem sklepu upravnega odbora in po skoraj soglasnem sklepu v mestnem občinskem

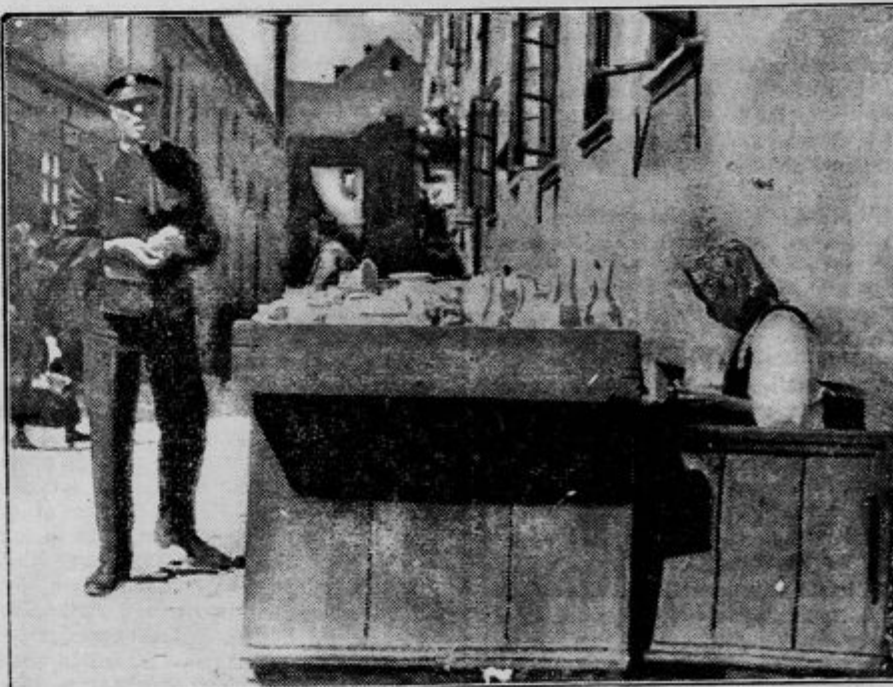
svetu je pričakovati, da bo končno stopilo vprašanje Mestne hranilnice iz kroga politike in da bodo videli v Mestni hranilnici vsi le gospodarski zavod in sicer enega največjih gospodarskih zavodov mesta, ki more tvoriti po svoji mogočni gospodarski fundamentalnosti največji stvor vsega gospodarskega življenja v Mariboru.

Slike z ljubljanskega trga

Sezonski naval:

Bosanski prodajalec sadja na ljubljanskem trgu.

Mrtva sezona:

Prodajalka porcelana in steklenine v Semeniški ulici z edinim obiskovalcem — tržnin stražnikom.

Na prostoru med semeniščem, bivšo Mahrovo hišo, Vodnikovim spomenikom in Ljubljano, tam je vsak dan razprt ogromen želedec Ljubljane.

Preurejeni, z drevesci zasajeni prostor nudi sleherni dan v dopoldanskih urah najlepše sliko. Na trgu se drena vsa ženska Ljubljana od družinske matere, ki poskuša težave in sladkosti družinskega življenja že toliko in toliko let, pa do one, ki »ga« je vjela še pred predvčerajšnjim in mora pazno skrbeti, da zadovolji možička tudi pri mizi.

Dopolodne valovi ta pisani ženski svet s klobukom, ruto ali pa samo z lasmi okraseno glavo čez ta veliki prostor, se suče okrog košar, stojnic in robe, razložene po tleh. Tam se prodaja in kupuje, govori se

po »blansko«, po dolensko in gorenjsko. Ta hvali solato, krompirček in repo, zgovorne mesarice ponujajo mehko meso, vmes pa vpijejo prodajalke cvetja z naših vrtov, sadjarji z juga, iz Bosne ponosne, pa vsi oni in one, ki prodajajo ter kupujejo čevlje, »en gvanec za punčko«, fižolček in kolerabe, peteršiljček, pa korenček in vse, kar je dobro za juhu, kar greje na telesu in kar se z žlico in vilicami pošilja skozi mala ali velika usta, da pogreje od znotraj. Tam ob semenišču, kjer so »čepinje« na tleh ali na »štantu, tudi ni pusto, samo zdajle poleti, ko je vroče, ni prometa, kakor bi lahko bil. Mamice, ki prodajajo vse od piskrov in kozarcev, pravijo: »Ne de nič, bo pa boljši na jesen in za predpust, ko se ljudje »jemljejo«.

Samo še danes

„Odkritje spomenika Nj. Vel. kralju Petru I. v Kranju“

KINO „LJUBLJANSKI DVOR“

Konzul Stepanović — žrtev rulete

Na igrah zapravlil vse svoje premoženje in doto žene.

Po begu bivšega našega generalnega konzula v Trstu, Dušana Stepanovića, v Ameriko, je priobčila ženevska »Tribuna«, kakor znano, dopis iz Berna, da je postal konzul Stepanović žrtev razsipnosti in silno razkošnega življenja svoje žene. V obrambo časti konzulove soproge je nastopil sedaj njen brat, Milivoje Milenković, jurist v Grenoblu, ki je objavil v sobotni številki beograjske »Politike« sledeče pismo:

»Že tri dni po prvem dopisu iz Berna je priobčila ženevska »Tribuna« o življenju konzula Stepanovića nov članek, v katerem popravila svoje prvotne navedbe, predstavlja Stepanovića le kot žrtev — ruleta in pravi med drugim:

»Ko je konzul Stepanović zapustil jugoslovensko poslanstvo v Bernu in bil prestavljen za generalnega konzula v Trst, se je udal strastnemu igranju v Monte Carlu in drugih igralnicah, da tako pokrije svoje velike izdatke. Izgubil je pri igranju najprej ves svoj denar in gotovni in

prodal nato še vse svoje posestvo v Srbiji, vredno nad dva milijona dinarjev. Za njega denar kakor da ni imel nobene vrednosti. Igra ga je popolnoma upropastila. Že nekaj mesecev je živel ločeno od svoje žene in zato njegovi izdatki na račun njegove žene niso mogli v zadnjem času igrati prav nobene vloge.«

Niti v Bernu, niti v Trstu ni zapustila moja sestra nobenih dolgov, še manj pa je razmetavala denar, kakor se jo popolnoma po nedolžnem dolži. Nasprotno! Konzul Stepanović je že prve mesece svojega zakona prebil po cele noči v neki slavljeni hiši v Bernu, kjer se je igralo za velike vsote. Neko noč se je pojavila tamkaj nenadoma bernska policija. Diplomati so se sicer rešili škandalov s svojimi diplomatskimi potnimi listi, zato pa je bil lastnik hiše izgnan iz bernskega okraja. Konzul Stepanović se je čisto tudi tajno vozil iz Berna v Pariz, kjer je pri raznih stavah izgubil ogromne vsote, za kar so njegovi pariški tovariši tudi dobro vedeli. V Monte Carlu je izgubil skoro vsako noč po 40 do 50.000 frankov. Moral je zato končno v Beograd, kjer je prodal še zadnje ostanke svojega premoženja. Moja sestra je bila čisto brez pare in se je obračala brzojavno za pomoč na svojega očeta ali pa na svojo daljno sorodnico gospico Hartman. V svojem zadnjem pismu, katero je pisal konzul Stepanović pred svojim begom v Ameriko neki svoji prijateljici, pravi med drugim, da je zapustil polovico svojega premoženja moji sestri. Na ta način bi ona dobila nazaj vsaj svojo doto, katero ji je dolgoval nje-

Dva momenta s semifinale pokalne tekme Zagreb : Subotica. Na prvi sliki vidimo izvrstnega vratarja subotičke reprezentance Šifliša, kako odvaja žogo Cindriću z glave. — Na drugi sliki scrumage pred golom Subotice. Šifliš lovi žogo nad glavo Urbanke, a Kujundžić in Sarčević hite svojemu vratarju na pomoč.

mož pri ločitvi. Toda to se ni zgodilo. Tu di tomo sestre je Stepanović vso porabil. Iz časopisov, kakor tudi iz nekega pisma sestre G. Stepanovića molji sestrin vidim, da je prodal tudi zadnje ostanke svojega premoženja, potrošil ves denar in se pred svojim begom v Ameriko zadolžil celo za preko 300.000 Din. Netočno je tudi, da je konzul Stepanović poslal svojo ženo, mojo sestro, v Francijo, da jo reši vseh neprijetnosti. Nasprotno! Moja sestra je sama že v drugi zapustila meseca januarja 1926, da se nikdar več ne vrne k njemu. Uklenila je takrat tudi vse korake za ločitev zakona. Ko je prišel Stepanović na francosko rivijero, je zahteval od moje sestre, da se vrne, češ da bi bilo zelo neugodno, da bi opazili v Trstu, da se namerava ona ločiti. Ko je moja sestra to odklonila, je Stepanović privolil v ločitev zakona za slučaj, da se zgodi to v Trstu. Istočasno pa je našel način da je zapustil 10.000 Din svojega osebnega dolga na račun svoje žene tako, da je morala ona založiti vse, kar je imela, samo da je izplačala račune moža, od katerega se je ločila.

Bolje bi bilo, da se išče odgovornost za nesrečo G. Stepanovića tam, kjer je v resnici, namreč pri onih, ki so iz bodisi kakršnegakoli vzroka ali svoje nesposobnosti tako dolgo krili tega človeka, da so ga priveli do zločina.

Velika slavnost Slovencev v Collinwoodu

Chicago, 27. julija

V Collinwoodu, neposrednem predmestju Clevelanda, so pretečeno nedeljo polagali vogelni kamen za obsežno stavbo Slovenskega delavskega doma. Za to priliko so priredili veliko slavnost, katere se je udeležilo nad šestdeset slovenskih organizacij. Bila je to ena največjih praznov, kar jih pomeni naselbina.

Med društvi, ki so se korporativno udeležila, so predvsem podporni društva, gospodarska, šolska in telovadna, pevka, dramska in glasbena ter tudi politična. Več organizacij je nastopilo v krojih in v narodnih nošah ter prišlo z društvenimi zastavami. Bila je torej velika slovenska manifestacija, ki je vsakega vzbudila mnogo zanimanja med Američani samimi.

Slovenski delavski dom, ki bo dograjen do zime, bo stal nad 100.000 dolarjev in bo last družtev. Vse gospodarstvo je urejeno tako, da bo lastnik izključno slovensko delavstvo. Umevno je torej, kakor so morali slovenski priselcniki v Collinwoodu delati celih deset let, da so zbrali skupaj toliko, da so lahko pričeli z gradnjo takega velikega poslopja. Sedanja prireditelj je bila v proslavo uspeha po tolikem delu, obenem pa je bil njen namen, da se pomnoži glavni SDD.

Junak iz Like prevaran.

V velomestnih nižinah še vlada veliko navdušenje za »Junaka iz Like«, Marjana Matijevića, ki s svojo izredno telesno močjo še vedno dela denar. Imeli so ga že po številnih mestih in povsod je vzbudil velikansko senzacijo, da je moral tudi po večkrat nastopiti. Publika kar gori zanj in za njegove volovske mišice.

Zdaj imajo Marjana Matijevića v Detroitu in računajo do dolarja in pol vstopnine k predstavi, pri katerih Marjan pleše kolo s težkimi sodi na ramenih ali krivi jeklo okoli svojega debelega vratu. Tudi nagrado po 5.000 dolarjev razpisujejo za vsakogar, ki se gre z junakom iz Like metat. Hrvatski časopisi prinašajo z velikimi napisi poročila o Marjanovih »triumfih«.

Silno vznemirjenje pa je nastopilo zadnjo nedeljo, ko se je Marjan Matijević imel metati s svojim rojakom, istotako »junakom«, Petrom Zebićem. Slednji je sprejel Matijevićevo ponudbo in je v hrvatskih časopisih pisal o Matijeviću kot pritiklavcu. Umevno je, da Matijević ni mogel preko tega preziranja. Aranzirali so vse, da se »junaka« bjeeta v Detroitu. Delali so veliko reklamo in v nedeljo se je natrio publike v dvorano, ki je željno čakala velikega trenotka, ko se Matijević in Zebić spopadeta.

Matijević je prišel. Zebić pa ni bilo. Navedel je veliko število razlogov, zakaj ne more priti. Marjan Matijević je spoznal, da je ogoljufan.

Hrvatski časopisi, ki so pred nedeljo še delali veliko propagando za Zebića, prinašajo zdaj kolone očitania proti njemu. Očitajo mu, da je goljuf in slepar, da je propalica in zločinec, ki ni vreden, da ga nosi zemlja et cetera. Petar Zebić je po poklicu prodajalec medicin proti izpadanju las.

Cankarjeve »Muhe« v Ameriki.

»The Stratford Magazine«, ki se naziva »perijodično glasilo za ustvarjalce čitatelej« (for creative readers), je v julijški izdaji prinesel prevod Cankarjevega spisa »Muhe« (Flies). Spis je oskrbel znani prevajalec Louis Adamič in je boljše kakor vsi dosedanj. Priznati je sicer treba — kakor pri vseh Adamičevih prevodih — da nikakor ne dosega idiomatičnega Cankarjevega slikanja, toda bistvo originala je tako dobro ohranjeno, da bi ga Cankar sam moral biti vesel. Jezik je lep in gladek, zato se ni čuditi, da so uredniki pri imenovanem uglednem mesečniku dali »Muham« prvo mesto.

»The Stratford Magazine« izhaja v Bostonu. Mali mesečnik sicer ni tako razširjen v javnosti kakor stari trgovski mesečniki, toda »The Periodical for Creative Readers« pride učinkoma samo med pisatelje in literarne kritike, ki tudi tega najnovejšega prevoda ne bodo prezrili in podali o njem svojo sodbo.

Louis Adamič je očitno prav podjeten pisatelj. Zadnje čase je napisal precejšnje število satiričnih člankov, ki so izšli v »Haldeman Julius Monthly« v Girardu, Kansas. Veliko zanimanja je vzbudil s svojimi članki, v katerih je razkril razne verske šarlatane po Kaliforniji in zlasti v Los Angelesu. Njegov članek o mestu Los An-

gelesu »Los Angeles — Past and Present« je zgodovinska tega mesta šarlatanov, kakršne ni pripovedoval še noben pisatelj. V četrtnem zborniku »The American Parade«, ki je po velikosti podoben precejšnji knjigi, je meseca julija izšla novele »The Crusader« izpod peresa Adamiča. Čitatelj vidi v tej povesti, da je bil pisatelj sam v svetovni vojni, s katero se bavi. V noveletu je dobro začrtan Wilsonov idealizem, spoznanje prevare in industrijalni boj. Urednik literarne revije »The American Parade« pravi o Adamičevem spisu: »To je eden najbolj zanimivih dokumentov vojne, kakor še ni bil podan v nobeni povesti in obliki.« Dodaja tudi, da bi se nobena druga revija ne upala priobčiti spisa s toliko gole resnice. »The American Parade« izhaja v Brooklynu.

Smrtna kosa.

Frank Meh, star 39 let in doma iz Sošanja, je umrl v Clevelandu. Jack Obreza je umrl istotam v starosti 43 let. Doma je bil iz Dobca pri Cerknici. V Stauntonu, Illinois, se je ustrelil Frank Zornik, ki je bil v par urah nato mrtev. Frank Štrukl je preminul v Barbertonu v starosti 48 let. Doma je bil z Iga pri Ljubljani. V starosti 44 let je preminula Marija Stanič v Buttu, Montana. Rolakinja je bila iz Sinjega vrha na Dolenjskem. Julka Mestnik je umrla v Waukeganu. 54 let star Thos Paulin je preminul v Vintondalu. Rojen je bil v Brusnicah pri Novem mestu. Rolakinja Frances Breginc je podlegla v starosti 38 let v naselbini Penn. Pa. Louis Prelesnik pa v Oglesbyju.

Jugoslovanski krožek

Jugoslovanski kulturni delavci in književniki v Newyorku so začeli leta pričeli z akcijo, da se Amerika seznani s kulturo Slovencev, Hrvatov in Srbov. Ustanovilo se je takozvano »Jugoslovansko prosvetno kolo« (Jugoslav Circle), v čegar odboru so: dr. Altaraz, Zlatko Baloković, Rajner Hlača, Ebin Kristan, Milan Marjanovič, Ivan Meštrovič, Adela Milčević, Ivan Mladinec, Srdjan Tučič, profesor Puplin in Konstantin Joksimović. Tajništvo ima v rokah Ivan Mladinec, čegar naslov je 222 Fourth ave., Newyork City.

Delovanje »Jugoslovanskega prosvetnega kola« je razdeljeno v tri sekcije, namreč v glasbeno, književno in dramsko ter upodabljajoče umetnosti. Poedini odborniki so prevzeli vsak svojo nalogo in bodo tudi sami nosili vse stroške.

Glasbena sekcija ima svojega poverjenika v Jugoslaviji, namreč profesorja zagrebškega konservatorija. Zdej se pozaja, ali bi bilo mogoče dobiti v Ameriko eno najboljših pevskih društev, da bi pred ameriškim občinstvom zapelo naše pesmi. Član odbora glasbene sekcije je Zlatko Baloković, znani vjoličinski virtuozi, ki je razpisal 25.000 dinarjev nagrade za najboljšo letošnjo kompozicijo za orkester in gosli. Skladatelji, ki se nameravajo udeležiti tekm, morajo svoja dela poslati do 15. marca 1927. Delo ne sme trajati manj kot osemnajst minut in ne več kot 23. Bazirati mora na motivih jugoslovanske narodne pesni. Književno-dramska sekcija je ravnokar spravila v zbornik »Great Stories of the World« po eno slovensko, hrvaško in srbsko povest. Prevajateljica Helena Hlača je izbrala mično črto iz Cankarjevih »Podob iz sanj«, ki se v prevodu glasi »Children and Old Folks«. Meseca aprila je bila v newyorkem »Triangle« gledališču predstavljena drama Milana Marjanovića »Tavata«. Predstavo so ponavljali 36-krat. Pripravljenih je še par jugoslovanskih dram za predstavo v Newyorku in drugih mestih.

Sekcija upodabljajočih umetnosti se je potrudila, da so na svetovni razstavi v Filadelfiji razstavili tudi okoli sedemdeset slik in skic dvajsetih najboljših umetnikov iz Ljubljane, Zagreba in Beograda. Jugoslovanska umetnost te vrste je žela najboljši uspehi, kajti ameriški strokovnjaki so proglasili jugoslovansko razstavljeno dela za najboljša.

Drugi namen »Jugoslovanskega krožka« je, da se pridobi slovenska mladina, rojena v Ameriki in izobražena na ameriških srednjih in višjih šolah, katere je veliko število. Potrebno je, da se mladina seznani z umetnostjo domovine svojih staršev in sodeluje za nadaljnjo izpolnitev te kulture. V tem pravcu »Jugoslovanski krožek« tudi deluje in s pomočjo jugoslovanskega časopisa v Ameriki obvešča priselcnike.

V Rovtah

Kam vse me zlomek ne zanesel! Zadnjič sem bil v Rovtah. To je svet zase, toda jaz ko imeniten.

O Rovtah sem čul že pred davnimi leti, pa sem si jih mislil za najbolj prisruten kot vesoljne zemlje. K temu so nekaj pripomogle tiste »rovtarske Atene« v Prešernovi (Novi pisarji), najbolj pa tista strahna povest, ki nam jo je pravil oštr Korle o klavnem koncu daccarja Gobe. Se danes se spominjam, kako so se nam takrat ježili lasje. Zenske so se križale kakor ob hudi uri. Poštarica toliko da ni omedlela.

Zdaj, ko smo se navadili že večjih grozot, menda lahko brez škode povem, kaj se je bilo primerilo nesrečnemu daccarju.

Imel je namreč gospod Goba v Rovtah uradni opravke. In je neizogibno spadal k stvari, da se ga je mož do mere nabral. Taka se prinese odnekod človeka, ali morda samega vraga, ki mu nikoli ni vedel imena. Ta kdorkolišibodi je ponujal v nakup lepo kolo. Med brati je bilo vredno denarja, ki ga je zahteval. Naposled sta udarila z daccarjem v kupčijo. Še en bokal je pribiljaljo na mizo in še drugi in še tretji.

Daccarju je igralo srce, ko je pomislil, kako veličastno bo jadrat proti Logatcu. Ko je vsahnil zadnji bokal, se je junaksko zavihel v sedalo. In »je šlo po klancih kakor sam Elija.

Na nekem ovinku pa mu je spodneslo pedale. Toda je mož izgubil s pedali tudi pamet in je začel kakor obseden rjuti na

pomagaj. Strahoma so se ozirali kosci iz grape na prikazen, ki je vršala po rebri, dokler jim ni privršala v mogočnem loku čez glave ter čofnila v močvarjo sredi grape. V silnih curkih je briznilo črno blato na vse kraje. Ko pa so prišli pogledat, ni bilo nikoli nikjer prikazni. Samo zverženo ograjdo kolese je štrlelo iz močvare, žalostna priča klavnega konca daccarja Gobe. Kdo ve, kam se je bil siromak pogreznil? Leto dni in še ene kvatre so bežali za njim. Zabadava! Ljudska vera je dognala, da se je moral vdreti v sam pek in da mu tudi kolese ni prodal nihče drug, nego sam peklenški rogač.

Po pravici mislim, da bi bila to zelo hvalna snov za izvorno slovensko dramo, če ne celo za opero. Libreto bi navsezadnje napisal jaz, samo da se oglasi kak komponist...

Zadnjič me je torej zaneslo v Rovte. Po ravnem logaškem polju sem pritiskal pedale, dokler me niso zajeli dohteti smrekovi gozdovi. Tu se začne cesta polagoma spenjati v dolg klanec. Kaj bi si onegavil pljuča in srce, saj se mi ni nikamor mudilo. Prijel sem »konja za ušesa«, pa sva jo z legnatno rezala vkreber, dokler se ni prikazala zelena plan s prijetno žuborečim potokom kraj ceste. To je začetek Rovt. Tupatam čepi v drevju pohlevna hiša, par mlinov z okornimi kolesi, pod klanecem slikovita krčma, napol zakrita v trto. Pred krčmo stoji nekaj voz, obloženih z dolgimi trami. Konji se dolgočasijo v pričakovanju voznikov, ki so še šli krepčata. Cesta se popne v strm klanec. Po mnogih ovinkih pripelje naposled k skupini hiš in se prevesi proti Zirem. Toda prave Rovte se skrivajo šele gori za grebenom. Nebo se široko razgrne nad valovitimi njivami in senočetmi. Odpira se veličasten razgled v gorensko stran. Izza bližnjih Treh kraljev pogleduje kopasti Blegaj in njegovi temnomodri sosedje. Čisto v ozadju se riše silhueta Triglava nad množico svinčenih skladov. Z leve strme žalostno idrijske Gore. Za njimi grize v horizont dolg, nazobčan hrbet Trnovskega gozda. Nečiste brazde označujejo bližnje in daljne doline.

Položeno na široko reber se greje vas v popoldanskem solncu. Mirno, kakor da spi. Na zgornjem koncu se dviga široka cerkev. Nekje med drevjem ždi krčma, kjer se ga je nasrkal daccar Goba na poslednjem potu. Zalostno je končal, toda je videl prej Rovte in mu je bila lažja smrt...

Novejša zgodovina Rovt pripoveduje, da so se jih bili za nekaj časa polakomniti tudi Italijani. Toda se »rovtarske Atene« ni so mogle ogreti zanje. Pa jim je ta lepega dne obrnila hrbet. Baš toliko, da ga je, kajti kmalu ob cesti, ki pelje v Ziri, stoji mejnik. Na njem počiva finančar in me ljubeznjivo pobara, kam mi je pot. Mlada Sora se podi v tesno dolino kakor v strahu pred mejnimi stebriči, ki se vrste zdaj to kraj zdaj onkraj vode.

Baš me prijetno nese po gladki cesti, ko me ustavi tabla, pribita na jelšo kraj potoka. Misel, da je morda tukaj znamenje blagopokojnemu daccarju, me sila, da prislonim kolo h kantonu in stopim k tabli. In čitam okorne vrste:

»Prosem de usak Sojga Senej
Lasti, Moje Trame Nej pa
Pargmah posti. Vem dober Kadost,
Kostate dva vidla, kosih Nosu
Čezvoda, al ukratkem Mijh par
Štima Na zaj, al jh pa plačej. Če
ne te dam 10 dni čez, jen tuka Na tabla
Te bom podpisov.«

Pri moji veri, do piko tako. Res je »Kadost Kostate« zagrešil hudo tatvino in resnično dvomim, da bi kaj »par Štima Na zaj«, toda ima nedeljno zaslug, da je zagledal beli dan ta klasični napis, ki me je zabaval vse do Zirov in ga ohranim med najlepšimi spomini na Rovte.

Iza Mok. Lit.

Največja izbira

Covercoat oblek in raglanov za gospode kakor damske kostume, obleke in plašče tudi na odplačilo pri tvrdki

O. Bernatović

7 LJUBLJANA.

Železniški dihurji

Ljubljana, 14. avgusta.

Potniki v današnjem jutranjem brzovozu na progi Trst-Dunaj so preživeli med Ljubljano in Zidanim mostom trenotke, ki ostanejo marsikomu živo v spominu. Potnike I. in II. razreda so namreč presenetili žeparji, ki so poiskali mimogrede 6 žrtev. V Zagrebu se je stvorila nova rafinirana žeparska družba, obstoječa iz znanih žeparjev, med njimi tudi več žensk. Družba je vzdrževala zveze tudi z ljubljanskimi tatovi, ki so imeli nalogo, da informirajo svojega zagrebškega poglavarja, kdaj potuje največ težkih tujcev, nakar se je takoj pojavil v vlaku poglavar s celim svojim aparatom.

Kronika beleži že lepo število malih žepnih tatvin v vlakih na slovenskih progah. A tako predrznega podjetja, kakor je bil izvršen danes ne pomeni že nekaj let sem. Kaj takega so bili zmožni napraviti le Mađžari, znani kot »najdovršenejši« žeparji sveta, ki so včasih plenili po hrvatskih progah in na progi Ptuj-Maribor.

V današnjem brzovozu ko napravili tatovi sijalen plen. Pretipali so žepove potnikov, povečini tujcev in nagrabili čez 15 tisoč dinarjev. Trem potnikom so zmanjkale listnice, ki so jih hranili v notranjih žepih, dvema Čehoma, ki sta se vračala z naše rivijere, so tatovi pobrali prtljago in njihove listnice s češkimi kronami, žrtvi tatov pa sta postala tudi dva Avstrijca s šilingi. Sled za tatovi vodi v Zagreb, posla pa ima tudi ljubljanska policija, ki sluti, zločince v zvezi s tatinsko žeparsko akcijo tudi v Ljubljani. Ugotovljeno je, da so igrali pri vsej stvari veliko vlogo ženske.

Zavrženi!

Strastna obsodba proti pristojnim zakonom.

Zavrženi!

Srce pretresujoča usoda žene in matere, ki je izgubila svojo srečo zavoljo druge.

Zavrženi!

Svarilni klic na vse, ki vzpamtijo v bedasti ljubosumnosti in slepo razorijo družinsko srečo.

Zavrženi!

Grandiozna silka društva in morale 20. stoletja.

Danes v kinu »Dvor«.

Dopisi

SLOVENJGRAD. Nedelja, dne 1. avgusta, je bila za Slovenjgrader praznik. Blagoslovila se je ta dan nova avtobrigada našega agilnega in požrtvovalnega gasilnega društva. Proslava se je pričela že na predvečer. V soboto zvečer je prispela prav dobra godba iz Trbnji. Gasilci so se v uniformah zbrali pred Gasilnim domom. Ob pol 21. uri so v dvorodu, v rokah lampijonke, z godbo na čelu, odkorakali izpred doma po mestu ter se ustavili pred stanovanjem gospe Adele Pirnatove, odvetnikove soproge, kumice nove avtobrigade. Godba je v počast kumici zaigrala dva komada, pevsko društvo pa ji je odpelo dve pesmi. Kumica se je pri oknu toplo zahvalila za godbeni točki in za lepo petje. Naslednje jutro je godba priredila budnico po vsem mestu. Ob 11. uri pa se je po končani službi božji izvršila blagoslovitev na najsvetejši način. Gospod kanonik Janežič iz Maribora je ob asistenci mestnega župnika g. Čičeka in župnika iz Starega trga g. Jurketa po kratkem lepem nagovoru blagoslovil brigadno. Po izvršenem cerkvenem obredu je pristopila kumica ter s steklenico sekta krstila brigadno s primernim nagovorom. Na glavnem trgu je priredila godba nato promenadni koncert. Popoldne se je z novo brigadno vršila že prva vaja, ki je prav dobro izpadla. Po vaji pa se je pričela na obširnem lepem vrtu g. Lobeja veselica, kakršnih je v Slovenjgradu malo. Okoliška društva so se je udeležila skoro polnoštevno, pa tudi oddaljenejša so poslala odposlance. Navzočih je bilo skoro 800 oseb. Slovenjgraške dame so z vso ljubeznjivostjo stregle v šotorih, ki so nudili vsega v izobilju; šotori so bili lepo in okusno okrašeni. Proti večeru so zablistele izmed drevja številne žarnice in lampijončki. Sploh: lepo je bilo. Temu primerne tudi uspehi: vsa prireditelj je tako v moralnem, kakor tudi v materijalnem oziru uspeła nad vse pričakovanje. Komunal se za vse to zahvalimo: predvsem dragi kumici ge. Adeli Pirnatovi, ki ni samo kumovala brigadno, ampak že ves teden pred prireditvijo z izredno marljivostjo zbirala dobrote za srečlove; njenemu soprogu g. dr. Ferdu Pirnatu, ki je prispeval visok znesek 4000 dinarjev za brigadno, g. kanoniku Janežiču, ki se je potrudil v Slovenjgratec, da je brigadno blagoslovil, g. tovarnarju Pototschniku, ki je poklonil vse za tapetiranje avtobrigadne potrebne uspe brezplačno ter tudi dal na razpolago svoj avto, s katerim smo pripeljali g. kanonika senkal, g. aranzirerja cele prireditve bančnemu ravnatelju Skazi, ki je prevzel predsedstvo veselicega odseka in učitelju Kopaču, ki začasno vodi slovenjgraško gasilsko župo; slednjič se moramo zahvaliti vsem cenjenim damam, ki so stregle v šotorih ter s svojim trudom pripomogle društvu do tako lepega uspeha.

SLATINA RADENCI. V nedeljo dne 8. avgusta je priredila tukajšnja Narodna godba tombolo, ki je bila kljub slabemu vremenu izredno dobro obiskana. Iskrena hvala vsem darovalcem, bodisi v okraju in izven okraja, kakor tudi tistim, ki so nam omogočili, tako krassen uspeh. V začetku tombole je pozdravil navzoče občinstvo predsednik društva g. župan Jakob Zemljčič, poudarjajoč ljubezen do glasbe, ki blaži srce in širi izobrazbo. Marljivim fantom godbenikom pa naj bo ta dan v vzpodbudo, da se z vztrajnostjo lotijo dela, da v čim polnejši meri izpolnijo naide, katere stavi ljudstvo v nje, kar je dokazalo s tem, da se je v tako obilnem številu udeležilo njihove prireditve.

RAJHENBURG. V nedeljo, dne 1. avgusta bi se imel vršiti nastop tuk. Sokola. Radi momentana naliva pa je odpadel. Vršila pa se je nato v Sokolskem domu nad vse animirana ljudska veselica. Sokolsko društvo se zahvaljuje vsem damam in gospodom, sestram in bratom, ki so z veliko požrtvovalnostjo vkljub največjemu nalivu zadovoljili gostom. Posebna zahvala pa gre neumorni godbi gasilnega društva, ki je radi deževja poparjene goste in članstvo spravila takoj v najboljšo voljo. Končna zahvala vsem gostom ter bratskim društvom za njihov mnogobrojni obisk, kajti moralni kakor tudi gmojni uspeh je nepričakovan. Članstvo Sokola se je zopet pridno pripravljalo na odru. Vprizoriti hoče še ta mesec nadvse šaljivo burko »Ljubosumnost«, nakar se občinstvo že vnaprej opozarja. Dan vprizoritve javimo naknadno.

ŠMARJE PRI JELSAH. Razmere pri tukajšnji okoliški občini niso nič kaj pohvalne, čeprav imajo večino najpametnejši klerikalci in je tudi vrhovni šef tako velike občine eden najbolj zagrizenih klerikalcev. S 1. avgustom je nastopil pri občini neki tukajšnji domačin-invalid tajniško službo. S tem bi občina dobila vsaj enega zmožnega uradnika, ki ima, kolikor nam je znano, popolno uradniško kvalifikacijo. Pred par dnevi se je vršila seja občinskega odbora. Na dnevnem redu je bila tudi točka potrditve in končno veljavna nastanitev omenjenega tajnika, kakor je pač to navada. Dasiravno je župan invalida kot zmožni in zanesljivo osebo vsem odbornikom najtopleje priporočal, je neki (klerikalni) odbornik predlagal, naj se odda tajniško mesto dosedanjemu slugi. Ponosen je lahko šmarški Orel, da ima takega predsednika. Pomislite, omenjeni odbornik je namreč g. Turkoc iz Strani, biva-

si oziroma menda še sedanjí predsednik invalidske organizacije. In naj imajo ubogi invalidi še v takega človeka zaupanje. Dasiravno prizadeji invalid ni pristaš naše, niti nam naklonjene stranke, bomo skušali na merodajnem mestu to krivico predočiti.

ČRNA PRI PREVALJAH. Kmetijski odsek občinskega odbora je dne 8. t. m. priredil v dvorani gostilne Oeršak zborovanje okoliških živinorejcev z namenom, da se ustanovi toli potrebna in že dolgo zaželjena mlekarska, pašniška in živinorejska združba. Zborovanja se je udeležilo od zveze slovenskih zadrug zadrugni ravnatelj g. J. Lesničar iz Celja, kot zastopnik srezkega poglavarja pa okrajni kmetijski referent g. Emeran Stoklas iz Prevalj. Srežki poljoprivredni referent g. Emeran Stoklas je podal vsestransko temeljit in izčrpen referat o kmetijskem zadrugstvu, pašništvu, mlekarstvu in živinoreji. Po referatu se je razvila stvarna debata, v katero so posegli malodane vsi navzoči, kar je najlepši dokaz vsestranskega zanimanja za zadrugništvo. Ker so mlekarstvo, pašništvo in živinoreja med seboj ozko zvezan kmetijske panoge in bi se z ustanovitvijo treh zadrug cepila sredstva in moči, se je na nasvet g. referenta ustanovila samo ena, krepka združba pod imenom: »Mlekarska in pašniška združba v Črni, r. z. z. o. z. K novi združbi je takoj pristopilo lepo število članov. Zadruga mlekarna, ki je potrebno potrebna iz gospodarskih, zdravstvenih in higienskih ozirav v tem eminentno industrijskem kraju, bo opremljena z najmodernejšimi mlekarskimi stroji in pripravami ter prične obratovati še ta mesec. Delavci, kateri prispevajo od naporega rudarskega dela iz jam, ter njihove rodbinke bodo na ta način preskrbljeni z zdravim in okusnim mlekom, ki bo v vsakem oziru odgovarjalo higienskim predpisom. Na drugi strani pa dobijo živinorejci v zadrugi solidnega odjemalca, ki bo dan za dnevom in leto za letom lahko konzumiral vsako množino mleka. Mlekarna bo namreč takol, kakor hitro se uredi in upelje, pričela izdelovati sir in sirovo maslo za domače konzumente, pa tudi za izvoz. Zbiranje mleka od posameznih živinorejcev se je uredilo zelo praktično in bo mogoče z malenkostnimi stroški dnevno dvakrat dobavljati mleko od najoddaljenejših kmetovalcev. Vse hvale vredno se je izkazala občina z znatnim prispevkom 20.000 Din in kakor čujemo, nameravajo občinski očetje i nadalje podpirati zadrugo tako, da se bo investirana glavnička dobro obrestovala. Velik interes na ustanovitvi mlekarne ima samoupravno vodstvo rudnika, kateremu je mnogo lažje na tem, da ostane delavstvo zdravo in dovoljno hranjeno.

Pred kopanjem odpravite dlake in neprijetne mozole.

Parlemitrana krema vam jih uniči v 5 minutah, ne

bena predpriprava ni potrebna.

Kako neprijetno za ženo, ko stopa v kopalnico, pa vidi na rokah, nogah, na vratu, da so dlake, ki jih je z veliko muko in prepoznostjo obrijla, pustile črne pike in da so zopet porasle bolj trde kot poprej. Da bi ona ostala lepa in elegantna, ona si mora vedno bolj pogostoma briti, ter s tem dižiti svojo kožo, ali pa vporabljati navadne depilatorije, ki so komplicirani in slabo delajo.

Pred kratkim iznadeni parfimirana krema TAKY, ki se uporablja takšna kakoršna je v tubi, dopušča elegantnim ženam, da odpravijo, kjeroli te zelo, neprijetne dlake in mozole in to v 5 minutah. TAKY uniči dlako do korenine, to kar ne zamore nobena britve; dlake le polagoma rastejo vedno slabše, dokler popolnoma ne izginejo. TAKY je ekonomična (vi vzamete ravno toliko ko ikor potrebujete), ni nevarna in se ne posušuje. Napravite poskus še danes in vi bodeite razumeli, zakaj tisoče žen uporabljata TAKY za odstranitev njihovih dlak in mozolov. DEPO v Beogradu pri Miskovic & Comp. drogerija na veliko. — DEPO v Zagrebu, Jugoslavija, drogerija na veliko. Dobiva se v vseh fekanah in drogerijah. 5722 a

Pred sodniki

»Po Zlatem polju hodimo sami pošteni ljudje; naše duše so zlata vredne,« je rekel v gostilni veseli Jakob svoj ženi Lojzi in mladima sorodnicama Franci in Tinci. A pri sosednji mizi je sedel pijani fant Janez in ugovarjal: »Oče, vi nič ne veste, mi v Zlatem polju pijemo vino kot zlato in ljubimo dekleta živa kot živo srebro.« Pri tem se je počasi približal Jakobovi mizi, lovil z roko okoli stola, kot bi bil slep in tekal sedež, pri tem pa zagrabil Tincino za krilo. Tincina je zavriskala, za njo Franca, starka Lojza se je skremžila, a sivi Jakob je gledal pretebe. Potem so vstali in hiteli iz gostilne; pijani Janez se je pa zibal za mizo in pil kolikor je mogel. Zdjaci se je spomnil na hudoglednega Jakoba, zvrnil se skupno korajže in že je mahal za Jakobovo družinico. Tina in Franca sta ga zagledali o daleč, si pomislili in šli mirno za ostalimi. Ko je privrhlal pijani Janez, se je delal še bolj pijanega in se zaletel v dekleta, ki sta se urno ognili. Tedaj je fant padel, skočil kvišku, v roki mu je zablistel nož, a dekletki sta se posmehnila. Ko se je fantič spet zaletel, sta ga pograbili za roke, tresli, in Janez se je kopal v trnjevi meji. Dekletki sta se smejala in šli dalje. Janez je vstal in šel razburjen na Jakobovo dom. Tam je dobil doma hčerko Marijo, zgrabil kol za plotom in jo udaril, da joj. Tedaj je zagledal že Jakobovo svakinjo Lizo: ker je ta bežala pred njim, jo je prišel kamejati. Za zavedo so zvedeli orožniki, pri hišni preiskavi so našli pri Janezu še puško, za katero ni imel orožnega lista. Za vse te grehe je dobil Janez na Brdu samo 48 ur zapore, pa se je še pritožil, češ, da bi bil raje plačal. Državni pravdnik je bil zelo hud in je predlagal višjo kazen. Senat pa ni uslišal ne Janeza ne državnega pravdnika in je potrdil 48urni zapor.

Domače vesti

Beograd in Zagreb: Zdravo!

Ljubljana pozdravi danes v svoji sredi beograjske in zagrebske sportnike, ki se na zelenem polju spoprimejo za divni zlati kraljev pehar. Interes je ogromen. Že včeraj so prispele v Ljubljano prve garniture kibicev, a danes se pripelje v Ljubljano samo iz Zagreba okrog 2000 modrih zastavic kar s poselnim vlakom. Razume pa se, da pridruži tudi elita v avtomobilih in da bo tudi Beograd častno zastopal s temperamentalni »drukerji«.

Zagrebske večerne novine posvečajo Ljubljani kar posebno prigodno popevko, a znani Perška daje ekspediciji kibicov vrlo simpatične nasvete za red in disciplino ter stavlja nekatere optimistične prognoze. Naši kibici, pravi, gredo z veseljem v Ljubljano. Ako naši (Zagrebtani) tudi tokrat, tretjič, osvojijo pehar, bo mera polna in veselje ne bo kraja...

A Beograščani so sicer malo tišji, zato pa vseno polni samozvesti. Oni vedo, da bo Ljubljana bratska namram Beogradu, kakor namram Zagrebu in da bo v polni meri znala ceniti poverenje, ki je njo izbralo za torišče odločilne borbe.

In Ljubljanci? So tudi tokrat tretji v vlogi spektatorja. In bodo tertius gaudens, ako zmaga tisti, ki bo nudil boljše in sportno plemenitejšo igro.

Z željo, da današnja borba poteče zares v čast kraljevemu poklonilu in jugoslovenskemu sportu, pozdravlja Ljubljana goste v svoji sredi s prisrčnim bratskim: Zdravo!

* **Kralj incognito v Zagrebu.** Iz Zagreba poročajo, da je kralj Aleksander prisel v najstrožjem incognito v petek v civilni obleki v Zagreb, kjer se je mudil dve uri, potem pa se z avtomobilom vrnil na Bled.

* **Izpremembe v državni službi.** Dr. Fran Jerina, veterinar pri okrajnem glavarstvu v Laskem, je po službeni potrebi premeščen k okrajnemu glavarstvu v Varvarinu ter bo vršil veterinarske posle tudi v levškem okraju. Napredovali so: Fran Mikuš, asistent semenogostje postaje v Belčinih, v 7. skupino I. kategorije; Stanko Gostič, računski uradnik državne žrebarne na Selu pri Ljubljani, v 2. skupino III. kategorije; in Janko Šumenjak, ekonomski uradnik pri upravi državne trdnice v Pekrah, v 2. skupino III. kategorije.

* **Proračun ljubljanske univerze.** Rektor ljubljanske univerze dr. Leonid Pitamic je predvčerajšnjim prisel v Beograd. Posestili je načelnika in prosvetnega ministrstva Dragotina Obradovića, ter interveniral glede proračuna ljubljanske univerze.

* **Odlikovanje.** Šef kabine prometnega ministrstva Gijuro Janković je odlikovan z redom Belega orla 5. razreda.

* **Gradnja geografskega inštituta v Beogradu.** Ministrstvo vojske in mornarice gradi v Beogradu obsežno poslopje za Geografski inštitut. Poslopje je že pod streho. Za dovršena dela je odobren še kredit 930.000 dinarjev.

* **Upokojitev prosvetnih inspektorjev.** V ministrstvu prosvete je storiel načelni sklep, da se v najkrajšem času upokojijo vsi oni prosvetni inspektorji, ki so dovršili 35 službenih let.

* **Obzora v Italiji prepovedan.** Italijanska vlada je prepovedala uvoz in razpečevanje zagrebskega dnevnika »Obzora«, češ da je duh njegovega pisanja neprijateljski namram obstoječemu režimu in usmerjen proti interesom Italije sploh.

* **Centrala denarnih zavodov.** V ministrstvu trgovine je bila sestavljena posebna komisija, ki ima nalog, da čimprej izdelava zakonski načrt o ustanovitvi centrale denarnih zavodov.

* **Zagrebski nadškof zgradi ogromno stanovanjsko hišo.** Da se nekoliko ublaži velika stanovanjska beda v Zagrebu, je škof dr. Ante Bauer sklenil, da zgradi s milijonskimi dohodki škofije ogromno stanovanjsko poslopje, ki bo obsegalo 143 stanovanj z eno do pet sobami ter 10 pisarn. Projektirano poslopje bo eno največjih in najlepših v Zagrebu. Arhitekt Ehrlich je načrte za ogromno stavbo že predložil zagrebskemu magistratu v odobrenje.

* **Imenovanja v zdravniški službi.** Z odlokom ministra za narodno zdravje je okrogel zdravniki v Ljubljani pri Zidanem mostu dr. Drago Vidmar imenovan za okrajnega sanitetnega referenta v Krškem. Za zdravnico volonterko je imenovana dr. Marija Mlakar, za zdravniško-volonterja pa dr. Mirko Kambič — oba pri splošni bolnici v Ljubljani.

* **Nov kazenski zagovornik.** Višje deželno sodišče v Ljubljani je sprejelo notarskega kandidata Tilma Levca v Kozjem na njegovo prošnjo v imenilo kazenskih zagovornikov svojega okoliša.

* **Naši visokošolci v Franciji.** Na univerzah v notranjosti Francije je študiralo letos 213 naših dijakov, med njimi 114 medicincev 5 farmacija, 22 prava, 3 prirodoslovje, 15 književnost, 28 trgovsko vedo, 4 agrikulturno, 15 industrijsko kemijo, 8 elektrotehniko in 4 teologijo. Uspeh je zelo zadovoljiv. Le v Bordeauxu in Lyonu je nekaj medicincev zaostalo v študijah.

* **Konferenca trgovskih zbornic o Jadranski progli.** Splitska občina in trgovska zbornica sta pozvali sarajevsko trgovsko zbornico na skupno konferenco, ki se bo vršila 23. t. m. v Beogradu in se bo na njej razpravljalo o izgradnji proge Pančevo-Beograd-Sarajevo-Split.

* **Uredba o strokovnih izpizih v resoru ministrstva pravde.** »Jadrani list« Ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v 74. številki uredbo o državnih strokovnih izpizih v resoru ministrstva pravde.

* **Himen.** Včeraj popoldne se je poročil v Ljubljani mag. pharm. g. Janez Kristan z gospico Nado Gostiša, uradniško čekovnega urada. Bilo srečno!

* **Potres.** V četrtek, dne 12. t. m. ob 9.24.40 zvečer sta zabeležila ljubljanska seizmografa v zavodu za meteorologijo po-

res lokalnega značaja na razdalji 10 km od Ljubljane. Po došli poročili so čutili potres tudi v Ljubljani saml. Prosimo gospode poročevalce, da poročajo o potresu, ako so ga slučajno čutili.

* **Reklama na pokrajinski razstavi »Ljubljana v jeseni«.** Reklamne deske tvrdk, ki razstavljajo na razstavi, so oproščene reklamnega davka, če izobesijo svoje reklame na paviljonu, v katerem razstavljajo. Za reklamne deske tvrdk, ki ne razstavljajo, pa se plača sama ena desetina normalne takse, to je 15 Din za kvadratni meter, če so te reklame nameščene v notranjosti razstavišča. Uprava Ljubljanskega velesejma opozarja tvrdke na to ugodnost. Oškodnina za namestitve reklamne deske je malenkostna. Informacije se dobe v uradu velesejma. V okviru razstave bo prirejena cela vrsta specialnih razstav, ki bodo privabile veliko število interesentov za različnejše vrste gospodarstva in športa. Zato bo ta stroka reklame zelo uspešna.

* **Petdesetletnica.** Abiturienti moškega učiteljskega v Ljubljani iz l. 1876. praznujejo v četrtek, dne 19. avgusta svojo petdesetletnico. Izmed 25 takratnih gojencev zadnjega letnika jih živi še 12, namreč Fran Gabrček, Matija Hiti, Fran Jeglič, Ivan Kern, Janez Levec, Leopold Punčuh, Julij Sadnik, Anton Skubec, Viktor Setina, Josip Topolovec, dr. Henrik Tuma in Božidar Valenta. Izmed njihovih nekdanjih profesorjev živi le še Viljem Linhart, poznejši deželni šolski nadzornik za Stajersko. Sedaj biva v Gradcu. Na jubilejnim programu je med drugim maša zadušnica za umrle sošolce ob 9. dopoldne v trnovski župni cerkvi v Ljubljani, opoldne skupno kosilo v gostilni pri Mraku na Rimski cesti št. 4. v Ljubljani, potem pa izlet.

* **Naši v Ameriki.** Naši rojaki v Zedinjenih državah objavljajo v tamkajšnjih slovenskih listih »Oklic na naš narod«, v katerem z ozirom na katastrofalno poplavo, ki je zadela našo domovino, pozivljajo v Ameriki živeče rojake, naj brez odloga začno zbirati sklad za pomoč težko prizadetim krajem. Predsednik nabiralnega odbora je naš konzul v Newyorku D. M. Stanojevič, podpredsednik pa Etbin Kristan; častni predsednik odbora pa so: poslanik dr. Tresić-Pavičič, profesor M. J. Pupin, inž. prof. Nikola Tesla, profesor dr. Radosavljevič in bankar Fran Sakser.

* **Poglavje o avtomobilizmu.** Zveza šoferjev nam piše: V »Slovenec«, dne 8. t. m. je izšel članek, poln nestrujnih napadov na sedaj ljubljansko mestno cestno upravo, cestni policijski red in posebno še na avtomobiliste. Za vsakega avtomobilista, ki bi bil ovaden od policije, predlaga »malenkostno« kazen 2000 Din. Stražniki ali ovaditelji sploh naj bi dobivali od odmerjenih kazni nagrade. Dopolniti naj bi prištevati avtomobiliste ter razne tihotapce v eno kategorijo; kajti kolikor je nam znano, so edino za tihotapce kazni tako visoko odmerjene in se dobivajo od tistih nagrade. Ali dopolniti mogoče ni znano, da je skoraj za večino ljudi, ki imajo pri avtomobilih opravila, to njihov vsakdanji zaslužek, njih kruh. Šoferji, ki jih ima dopisnik tako v železnicah, povečini 2000 Din mesečno niti ne zaslužijo. Sicer pa, kogar zanima kako in zakaj se kaznujejo avtomobilisti, naj se potrdi do pristojnega referenta na policijski direkciji za pojasnilo. V naši državi je Ljubljana edino mesto, kjer se vsak prestopnik avtomobilnega cestnega prometa § 46, t. i. prekoračenje 15 km brzine ovadi. Tudi za mesta Zagreb, Beograd je veljaven isti zakon, kakor v Ljubljani — toda se tako strogo ne izvalja. V Zagrebu in Beogradu vozijo avtomobili z brzino 30–50 km na uro, v inozemstvu pa še celo več, pa se nad tem nihče ne razburja. Edini prestopnik ministrske naredbe iz l. 1910, ki ga poleg vseh drugih oblasti tudi ljubljanska ne kaznuje je ta, da se mesto globoko doneče hupe uporabljajo tudi druga za to primerna trobila. Dovoljujemo si dopisnika opozarjati na to, da se vsi za signaliziranje potrebni predmeti izdelujejo izven Ljubljane in se jih tudi uporabljajo povsod. Uporaba piščali pa je že od l. 1920. prepovedana in se tudi tozadevni prestopnik strogo kaznuje. Signaliziranje je pa dolžnost avtomobilista povsod, kjer je potreba in ob vsakem času, bodisi ob polnoči ali ob petih zjutraj. Dopisnik naj bo prepričan, da noben avtomobilist ne bo dajal signala in delal nemira brez potrebe osobito v nočnem času. Lahko pa bi se signaliziranje zmanjšalo, ako bi občinstvo signale pravočasno upoštevalo. Občinstvo opozarjamo, da absolutno nimamo namena s tem dopisom braniti tistih, ki očividno kršijo zakon, ter ogrožajo občinstvo s tem, da brezobzirno dirajo po ulicah in cestah. Naj se jih strogo kaznuje. Ponovno pozivamo avtomobiliste, da naj pazijo na to, da občinstvo ne bo, imelo povoda za tozadevne pritožbe. Povsod se skuša razmerje med avtomobilisti in občinstvom spraviti v sklad, ter odpraviti mržnjo do avtomobilov potom časopisja, le pri nas se dela ravno nasprotno. Treba, da se javnost že vendar enkrat privadi na dejstvo, da je avtomobil postal prometno sredstvo za izvrševanje poklica najrazličnejšim ustanovam. Služba šoferjev in zaslužki avtotaksov pa tudi niso bogzna kako zavajanja vredni, osobito, ako se vzame v poštev, da pri največji pozornosti odpade nekaj zaslužka vedno za plačilo kazni nastalih vsled raznih malenkostnih prestopkov. Toliko v pojasnilo občinstvu, da ne bo mislilo, da je že največja sreča za vsakogar, če ima količkar opraviti pri avtomobilu.

* **Savinske Alpe.** (Uredil Franc Kocbek. Spomenica. Ob svoji tridesetletnici izdala »Savinska podružnica SPD«, založba Gorizar & Leskovšek, tisk Zvezne tiskarne v Celju.) Ob jubileju Savinske podružnice, ki je obenem jubilej dela našega prvega in največjega delavca na tem polju, nam je podal g. Kocbek knjigo, ki obsega 300 strani, je tipografski prikupljivo opremljena in

bogato ilustrirana ter bo zamašila občutno vrzel v naši domači alpski literaturi. Ne dvomimo, da bo knjiga naša mnogo vernih in hvaležnih čitateljev, ki ljubijo naš slovenski alpski svet, za katerega se je bila nekdanj težka borba, z naše strani v znamenju ljubezni, z nemške strani v znamenju osvoboditve in eksploatacije v svrhe, ki so bile od nekdanj našemu rodu in naši zemlji sovražne. Poleg bogate znanstvene vsebine bo našel čitatelj knjige tudi mnogo podatkov, ki jih tok zgodovine briše iz spomina in zavesti, preko kojih stopa današnja doba že omalovažujoče hladno, ki pa so bili veliki v razvoju in so zahtevali moza ljubezni in volje, našega Fr. Kocbeka, ki je bil prvi v borbi, prvi v delu že tedaj, ko smo bili vsemu še tuji.

* **Lov za žlahtno divjačino v Baranji prepovedan.** Iz Sombora poročajo, da je tamkajšnji veliki župan za vso Baranjo za nedolžno čes prepovedal lov za žlahtno divjačino, ker je letošnji povodenj divjačino močno iztrebil.

Danes vrtna veselica
pev. društva »Sava«
pri Novaku »LOZARJU«
Štepanja vas.

* **Povodenj v Radečah.** Pišejo nam: Bog Pluvius tudi nam ni prizanesel. Odprl je svoje zatvorske prav na stečaj. Že od preteklo sobote zvečer in vso nedeljo do polnoči je lilo, kakor bi šlo za stavo. Vode so strahovito hitro naraščale. Na eni strani nas je objemala Sava, na drugi strani je drvela ter nas zalivala skrajno razburjena Zapota. Škode, ki jo je napravil potok Zapota, so na ravnost velikanske. Na »neštetihi mestih je cesto popolnoma odnesel ter svojo strugo prestavil na cesto. Dorniku je voda pobrala jez, most in okoli 50 m ceste. V tovarni papirja je bila pet mož broječa straža noč in dan pri jezovih in je odvajala razno plavajoče drevice. Vsem žagarjem in mlinarjem ob potoku od Radeč do St. Jurja je voda podrla vse jezove. Tudi skupnemu jezu radeških mlinov ni prizanesla, zrušilo ga je. Voda je pobrala tudi vse lesene mostove razen dveh. Cesta Radeč-St. Jurij-Dole je na več krajih popolnoma porušena, tako da je promet ukinjen. Ker ima Zapota jako nerodno strugo, tako da se izteka v Savo proti njenemu teku, je silno narasla Sava zaprla dotok Zapote, vsled česar je začela voda v mestu samem silno hitro naraščati. V pondeljek zjutraj so začeli nekateri meščani z izselitvijo, pri nekaterih hišah je drla voda pri vratih kot pri zatvornicah. Nekateri gostilne so imele kleti polne vode, vrtovi so uničeni. Plazovi so vlekli na mnogih krajih in napravili veliko škodo. Dan poprej smo imeli tudi strašno nevihto s točo, ki je posebno občutno poškodovala vsa Jelovo. Gospodje poslanci! Ob volitvah prihajate tako radi k nam, kje ste pa sedaj?

* **Strašna smrt v mlatinem stroju.** V St. Petru pri Mariboru je bila v petek osemnajstletna Lizika Bohel zaposlena pri mlatinem stroju. Pri delu je stroj deklica zagrabil za kito in ji potegnil glavo med zobovje koles. Nesrečna deklica je obležala z zdrobljeno lobanjo na mestu mrtva.

* **Beda in poštenje.** Sarajevska policija je aretirala nekega nad 60 let starega poštnega uslužbenca, katerega je neki gostilničar ovadil, da je v njegovem grmovju odpiral in tiral pisma. Stari mož je krivdo takoj priznal. Izjavil je, da je v službi od leta 1896. in da je do nedavno vedno zvesto služboval. Leta 1924. je bil upokojen. Ker je imel majhno pokojnino, je zagazil v bedo in dolgove. Ko je bil reaktiviran, se ni mogel izkupati iz dolgov in posegel je po nedopustnem sredstvu. A tudi pri tem ni imel sreče. Odprl je približno 70 pisem ter se okoristil za celih 80 dinarjev. Preiskava se nadaljuje. Mož je ostal v zaporu.

* **Grozna nesreča vsled eksplozije granate.** V sarajevski okolici je desetletna Munira Kojić našla na polju dalo topovsko granato in jo prinesla na domače dvorišče. Ko jo je oče vprašal, kaj ima, je deklica preplašena spustila granato na tla. Granata je eksplodirala ter grozno razmesarila njo njenega očeta in brata. Vsi so bili na mestu mrtvi.

* **Pastirček težko ponesrečil.** Enajstletni pastir France Prek, rudarjev sin v Trbovljah, je v petek dopoldne pasel Zupančičevo živino pod Retjem. Igral se je okoli žične železnice, ki dovaža v jamo zemljo in pesek za zasipanje izrabljenih rovov. Deček je plezal po nji. Ko je pridrvel po žici vozček, ga je pritisnil s tako silo, da mu je noga le še na koži obvisela. V bolnici so revežu nogo odrezali.

* **Na meščansko gospodinjstvo šoli na Jesenicah.** Gorensko se prične šolsko leto dne 1. septembra. Vpisovanje se bo vršilo 30. in 31. avgusta od 10. do 12. ure dop. v upraviteljevi pisarni osnovne šole. Poljskila na pismena vprašanja daje vodstvo šole.

* **Praški vzorčni velesej** tudi letos vzbuja zanimanje naših trgovskih krogov. Vršil se bo od 29. avgusta do 5. septembra ter bo kot prejšnji sejni nudil obiskovalcem razstavo vsakovrstnih industrijskih izdelkov po najugodnejši in največji nabavi. Legitimacije prodaja častno zastopstvo: Konzulat ČSR na Bregu ter trgovska družba »Vera« dr. z. o. z. tu, Aleksandrova cesta 8.

* **Redko odlikovanje!** Na internacionalni razstavi v Rimu je bil za svoj krog in modele 6. avgusta imenovan članom Jurija, to je zaprišenim izvedencem razstave za krojaško stroko z diplomom »Nomina a Membre de Giurii de Onore« in zlato medaljo s sliko italijanskega kralja in kraljice in veliko častno palmo, obenem tudi dobil naslov profesor kroja g. Feliks Potočnik, lastnik krojne šole, Ljubljana, Stari trg 10.

* **Pri znojenju nog** in potenju najboljšo sredstvo »Sanoform«. Učinkuje sigurno in odstranjuje neprijeten duh. Izdeluje ga Che-

Danes ob 16 1/2 uri.

Igrišče S. K. Ilirijo

Finale za kraljev pokal

v prisotnosti Nj. Vel. kralja Aleksandra

reprezentanca B. L. P. : reprezentanci Z. N. P.

Predtekmata ob 15. S. K. Slavija (Zagreb) : Ž. S. K. Hermes.

motechna, Ljubljana, Mestni trg 10., dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. 1060

Občudujemo jo vsled njene lepe opreme. Poželimo je vsled njenega izvrstnega okusa. Slavimo jo vsled njenega poetičnega imena: našo »MIRIM«-čokolado.

* **Ali veš, da so samo ene »PEKATETE« na svetu?** Te slovio vsled svoje okusnosti tečnosti in redilnosti.

* **Penzion Vila Lucia v Aleksandrovu** na otoku Krku z vsem komfortom tik ob kopališču, vabi cenjene goste.

* **Za društvene prireditve** potrebne okraske, konfeti, serpentine, srečolov, šaljivo pošto, krožnice, papirnate serviete itd. kupite pri Iv. Bonaču. Proti takojšnjemu plačilu znaten popust.

* **Maturanti in maturantke ljubljanskega državnega učiteljskega iz l. 1916** se sestanejo 18. avgusta ob 16. v restavraciji »Zvezda« v Ljubljani. 1130

* **Brezalkoholna produkcija, Ljubljana,** Poljski nasip 10-11, pošlje vsakemu naročniku »Jutra« zanimiv, bogato ilustrirani cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj: ne bo vam žal!

* **Volno in bombaž** za strojno pletenje in vsakovrstna ročna dela dobite po najnižjih cenah v veliki izbiri pri Karlu Prelogu Ljubljana, Stari trg 12, in Židovska ulica 4. 197

* **Patent »Lucifer«** trajno sredstvo proti steniam, ščurkom in drugemu mrčesu prodaja Julij Zupan, Ljubljana Sv. Petra c. 35. Pošila se tudi po pošti. 1138

* **Pri železničarjih** in črevesnih bolečinah, zaprtju, breztečnosti, zgagi, napetosti, kovcanju, splošni onemoglosti, bolečinah v čelu vam povzroči naravna Franco-Jožefova grenka voda (»Franc-Josef« Bitterwasser) popolno čiščenje prebave. Pri opazovanju bolnikov v klinikah se je dognalo, da celo bolniki, ki morajo ležati v postelji radi in uspešno jemljejo Franco-Jožefovo grenko vodo. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špeceriskih trgovinah. 65

* **Zlatnike so našli v Zlatorog terpenitnem milu:** Marija Brendič, Ljubljana Vegova ulica 2, Neža Žagar, Zelena jama pri Ljubljani, Elica Dragar, Pesnica, Jakob Bezjak, Slov. Javornik, ga. Premoršak, Maribor Razlagova ulica, N. Kobal, vila Radoslava Bled, Amalija Rajh, Mrzlo polje pri Plani Pavla Bašelj, Smolndno pri Škofiji Loki, Ivanka Potočnik, Sv. Lenart nad Škofjo Loko, Zdravka Habjan, Litija, Jožefa Švižaj Trbovlje pri Celju, Marija Milhofer, Zagreb Maksimirska cesta 80, dr. Vladimir Skomerovski, Perušič, Terezija Kirasić, Karlovac, G. Ljpnik, Sarajevo, Bolniška ulica 3, Andela Živica, Potok pošta Popovača.

Objava!

Tekom tega tedna bodo pričele redne predstave

Elitni kino Matica

Iz Ljubljane

u— **Ljubljansko gerentstvo.** Zanimivo je poslušati, kako klerikalci sodijo o sedanjem gospodarstvu ljubljanskih gerentov. Vsi so polni hvale o ogromnem delu, ki ga vrši gerentski svet. Regulacija ulic, zidanje stanovanjskih hiš, razširjenje mestne elektrarne, gradnja moderne klavnice, in to v zelo kratkem času, so jim pa le preveč, ker ljubljansko prebivalstvo vidi velikansko razliko med delom resnih naprednih mož in demagoškimi frazami bivše klero-komunistične večine. Boje se, da jih bo veliko volilcev pustilo na cedilu pri prihodnjih občinskih volitvah. In to po pravici. Naj pokažemo samo na Vodmatski kraj. Klerokomunisti so sklepali in sklepali, a sklepov niso hoteli ali pa niso znali izvršiti. Klerokomunistični sklepi so bili le pazer. Oči. Sedanjí gerentski svet je, zavedajoč se, da so prebivalci vseh okrajev davkoplačevalci, obrnil svojo pozornost tudi na od klerikalcev tako zamarnjeni Vodmat. Regulacija Bohoričeve ulice, posebno pa impozantna gradnja stanovanjske hiše na Ahaclevi cesti bosta postala za klerikalce v tem okraju naravnost katastrofalni. Koliko železničarjev in drugih malih ljudi bo dobilo v tej stavbi lepa in higienska stanovanja! Vodmatčani bodo to delo primerno nagradili pri volitvah s kroglicami. Seveda to klerikalni ljubljanski štab jezi. V svoji onemogli jezi piše celo v »Slovenec«, da je Miklošičeva cesta »zavita v oblake prahu«.

Najbrže so te oblake videli v pozní uri, ko so odhajajoč iz znane kleti zamenjali meglo v svojih glavah s prahom. Ali ne? Najtežji problem za klerikalno gospodo je pa: »Hudiča, (klerikalec lahko kolne) kje pa vendar jemljejo ti vrage denar za ta dela?« Ja, gospodje, to je pa tajnost! Mogoče je dvojno. Ali so gerenti našli kako zazidano kaso na rotovžu, katero ste pozabili pri svojem pobegu iz magistrata izprazniti, ali pa denar tiskajo. Ša drugače ne bi bilo mogoče poleg teh ogromnih del še razne davščine znižati! Vaj pa če bi mestna elektrar-

na oddajala denar, ki ga država pusti pod njenimi kotli sežigati v milijonskih zneskih, nesežganega mestni blaginji? Splašalo bi se! Zato bo treba ustanoviti v »Katoliški tiskarni« še poseben »kontrolni« odsek, kakor onega za »preganjanje uradništva«. Da, da, doba demagogije je minila in to je vzrok zamislivosti raznih bivših občinskih očetov. Ali ne?

Strelnska tekma pri Tičku na Gričku, 14. in 15. avg.

u— **60 letnica** svojega rojstva praznuje danes g. Ljud. Mlakar, hišni posestnik in uradni drž. železnice v Ljubljani. Še vedno mladeniško čil deluje z vso vsemoto v naprednih vrstah. Najbolj pri srcu mu je bil vedno Sokol. Saj je kot soustanovitelj novomeškega Sokola že od l. 1887. njegov član in je obenem tudi soustanovitelj Sokola I. v Zagrebu. Med svetovno vojno je bil kot idealen Jugosloven tri leta konfiniran na Gornje Avstrijskem in preganjanja je bila tudi njegova družina. Vendar ni klonil niti v najhujših urah. Sedaj deluje na Taboru kot predsednik mladinskega oddelka. Želimu jubilaru in zvestemu somišljeniku še mnogo srečnih let v krogu svoje rodbine!

u— **Poštna vest.** Poštni uradnik g. Alojzij Knez, pridelen poštni ambulanci v Beogradu, je premeščen v Ljubljano ter imenovan za upravnika pošte Ljubljana 3.

u— **Model spomenika padlim iz šentpeterske lare** v Ljubljani je v svrhu ogleda razstavljen od nedelje do prihodnjega četrčka pri župnem uradu Sv. Petra ob običajnih uradnih urah, od petka dalje pa v pisarni g. Zupančiča na Ahaclevi cesti št. 15. Vsi zainteresi se vabijo k ogledu.

u— **150 kilogramov težko ribo** so pri zadnjem nalivu ujeli travoski ribiči. Ogleda se jo lahko samo danes ob 16. ure dalje na vrtni veselici »Edinosti« v Trnovem, gostilna Kozleja. Mislijo jo baje potem slovesno razdeliti med navzoče goste. Zatorej vsi, ki še niste videli takega velikanca, posetite to prireditev. Na sporeda poleg godbe — ples, šaljiva pošta itd.

u— **Potresni smek** se je nocoj ponoči ob 12.37 za hip čutil v Ljubljani. Škode ni bilo.

u— **Mestna elektrarna ljubljanska** naznana vsem, ki hočejo dobiti tok iz mestnega električnega omrežja, da izvršuje hišne električne naprave samo elektrarna glasom § 5 veljavnih določil o dobivanju električnega toka iz ljubljanske mestne elektrarne. u— **Mestni magistrat ljubljanski** razpisuje zgradbo železobetonskega mostiča čez potok Farjevec na Cesti v Črno vas. Podatki se dobe v mestnem gradbenem uradu, Lingarjeva ulica 1. Ponudbe je ravnotam vložiti najpozneje do 20. avgusta opoldne.

u— **Tolsti griček, kje je to?** To je v Štepanji vasi pri Lozariju (Novaku), kjer bo jutri, na Veliki Šmaren, veselica pevskega društva »Sava«. Najlepši in najhladnejši vrt v okolici, ker ga z ene strani hladi voda, z druge pa bližnji gozd. Samo pristna vina so gostilničarjev ponos. Za otroke dosti prostora za igranje, tudi gugalnica.

u— **Truplo dijaka Ostermana najdeno.** Truplo dijaka VI. gimn. razreda v Ljubljani, Jakoba Ostermana, ki je pred tedni utonil v Savi v Tomačevem, so potegnili v Zaprešiču iz Save. Pogreb se bo vršil danes, ob 4. popoldne v Ljubljani.

u— **Izgubila se je zlata damska ura** z dvojnimi pokrovom in monogramom O. C. Odda naj se proti nagradi na policiji.

u— **Policijski drobiž.** V noči na petek so imeli stražniki zopet posla z nočnimi razgrajaji, ki so vprižarjali na ulicah svoje »špase«. Odpejali so štiri najhujše na policijsko direkcijo, kjer so prespali noč. u— **Mladega dečka** je zavedla prilika, da si je »izposodil« za več sto dinarjev raznih knjig. Tatvina pa je bila opažena in fant je moral v zapor. — Lastniki psov še vedno ne upoštevajo predpisov glede kontumacije in puščajo pse na ceste brez nadzorstva. Stražniki so tokom včerajšnjega dne prijavi li sedem gospodarjev psov, ki bodo morali svojo malomarnost plačati s prav občutno globo. Policiji je bilo dalje prijavljenih 8 prestopkov cestnega policijskega reda.

Iz Maribora

a— **Izprememba pri možki kaznilnici.** Danes je prevzel posle vodstva možke kaznilnice v Mariboru novimenovali višji ravnatelj g. okrajni sodnik Niko Vrabl, ki je že nad eno leto časovno vodil zavod po odhodu prejšnjega ravnatelja. Fišerja. Novi višji ravnatelj je prvi pravnik na zavodu, ki je bil po vseh modernih načelih kriminalistične sezidan leta 1890 za 600 kaznjencev. Kaznilnico so hoteli med vojno prizidati še posebej modern mladinski oddelke. Napravili pa so samo kapelo in ograjo ter navozili za zidanje skoro ves inventar, ki sedaj čaka rešitve pred uničenjem. Novi višji ravnatelj se je skupno z velikim županom trudil, da bi na tem mestu sezidali obsežno stanovanjsko hišo za uslužbence, saj leži v kletih te začete stavbe za več stotisoč gradbenega materialja. Doslej pa žal ni uspelo uresničiti prekoristnega načrta, ki bi obenem znatno omilil mariborsko stanovanjsko bedo. Upamo, da se bo posrečilo žilavosti novega ravnatelja vsaj v dogledni dobi zgraditi stavbo, katero so nameravali zidati v lastni režijski s kaznjenci. — Ob tej priliki tudi z zadoščenjem omenjamo, da spada g. višji ravnatelj Vrabl med one odlične uradnike, ki posvečajo ves svoj prosti čas koristnemu javnemu delu. G. ravnatelj Vrabl je bil zlasti po prevratu na mari-

borskem sodišču poleg drž. pravdnika dr. Jančiča desna roka takratnemu predsedniku okrožnega sodišča dvor. svet. Čajkariju pri organizaciji sodišča v tem okrožju, ko so bili opušteni nemški sodniki in uradniki. Vsa leta sodeluje z ravnanjem pri Zgodovinskem društvu, je vester blaznjak Slovenskega čitalnice in več let član stanovskega sodišča. Kot sodnik je bil obče priljubljen radi svoje resnosti in temeljitosti znanja. Želimo mu tudi v novem poklicu mnogo sreče in plodonosnega delovanja!

a—Udruženje rezervnih oficirja i ratnika Podgor-Maribor. Vsi intervjenci naše središnje uprave v Beogradu, je ministar saobraćaja z dekretom M. S. br. 21988 od julija odobril rezervnim oficirjem, ki niso državni uradniki ali upokojenci, polovično vožnjo na državni železnici in to trikrat letno. Posebne legitimacije za polovično vožnjo bo izdala Središnja uprava potom našega pododborja in mora vsak član razen legitimacije za polovično vožnjo, imeti še člansko izkaznico in znak. Legitimacije za polovično vožnjo se bodo izdale samo članom, ki so popolnoma poravnali predpisane vplačila in vse obroke za prejeeto uniformo. Istočasno se lahko prijavijo rezervni oficirji, ki niso še člani našega udruženja in imajo po sprejetju članstva iste pravice. Prijave naj se pošljejo na naš pododbor do konca avgusta s sledečimi podatki: številka članske izkaznice, čin v vojski, poklic v civilu, ime, začetna črka očetovega imena, priimek, kraj, bivalstvi (mesto, ulica, trg, štev.). Za informacije se je obrniti na podpredsednika gosp. Jakoba Perhava, Maribor, Meljska cesta št. 3. — Poslevoedi podpredsednik.

a—Nemška Kalvarija? Nedavno je med mariborskimi listi nastala debata, ali se imenuje Kalvarija nad mestnim parkom »nemška« ali ne. V avstrijskih časih so nam reč imenovali hriboček na desnem bregu Drave »Slovensko Kalvarijo«, medtem ko je bil hrib nad parkom samo Kalvarija, nekateri so jo imenovali za razliko tudi »nemško«, pa neutečeno. Kajti lastniki te Kalvarije so bili le mestna občina, dežela štajerska z vinogradom, slovenski rodoljub dr. Pavel Turner in pa mariborski kanoniki, ki pa so bili tudi sami Slovenci. O nemstvu te Kalvarije torej ni bilo govora. Ironija usode pa je hotela, da so začeli baš Slovenci ta prelepi košček mariborske krasote spreminjati v nemško posest. Pred meseci so kanoniki, prodali oziroma zamenjali za gozd na desni strani Kalvarije velikanski kompleks zemlje, ki je segala prav do mestnega parka, z odločnim Nemcem (?) Podlessnikom, trgovcem s papirjem, ki si je pravkar na tem prelovenskem posestvu na vznožju Kalvarije poleg vinarske šole sezidal novo vilo in še sega njegovo posestvo na vrh Kalvarije do ceste pri gozdu. Potem se razprostrla vinograd vinarske šole do dr. Turnerjevega posestva in njegovega slovečega vinograda, ki je bil toliko let pomolj tu mariborskih Slovencev, pa je tudi baš ta teden prešel v nemške roke, tako da je mariborska Kalvarija res šla po prevratu postala nemška. Slovenska javnost je skoro molče sprejela to trpko resnico, zato jo moramo vsaj mi zabeležiti v anale življenja obmejnih Slovencev. Najskrajnejše levo krilo Kalvarije imalo še vedno kanoniki, ki pa nam tudi ne dela čast s svojimi zapuščeniimi, golimi rebri, ki kriče daleč v okolico po skrbnejšem gospodarju. Svoj čas je hotela dežela tudi tam napraviti vzoren vinograd na svoje stroške, gospodje kanoniki pa so si raje ohranili gola rebra z grmovjem, ki že 4 desetletja ne nosi niti pare, Mariboru pa dela ta zanemarjanost sramota. In tako smo torej s to slavno Kalvarijo na vse strani žalostno gospodarili. Kaj bi rekli rajni Turner, če bi sedaj vse to videl?

a—Članstvo sokolskega društva v Mariboru se poziva, da se udeležijo v ponedeljek popoldne pogreba umrlega brata Stipa Sekulca. Ura pogreba se izve pri bratu starosti v posojilnici.

a—Socijalistični obhod po mestu, ki bi se naj vrši danes popoldne ob priliki delavskih slavnosti v Studencih pri Mariboru, je policija prepovedala.

a—Klerikalno kmečki dnevi, ki so jih priredili klerikalci od petka do danes v Mariboru, so šli povsem tiho in neopaženo mimo mesta. Udeležba je bila kljub celoletni reklamirani pripravljanju prav neznatna. Največ je bilo pač romarjev in še več romaric, ki so prišle obiskat frančiškanske cerkve.

a—Dr. med. Klara Kukevec, Maribor, Gosposka ulica 2. ordinira zopet od 14. t. m. 1142

Preklic

Prekličen. da bi si bila Marica Senica Stuhec, natakarica, najdeni denar pridržala. 1141 SEVEDER SIMON.

Iz Celja

a—Na državni realni gimnaziji v Celju bo vpisovanje v 1. razred dne 1. septembra od 8. do 9. nato pismeni in ustneni sprejemni izpit. K vpisu mora učenec prineseti: naznailno osnovno šole, izdano za sprejem v srednjo šolo, in krstni list. V 1. razred morejo vstopiti učenci, ki v kolektorskem letu, v katerem se vpisujejo, dovrše 10—13 let. Dne 2. septembra od 8—11. bo vpisovanje repetentov v 1. razred in učencev v 2.—8. razreda ter sprejemni in dopolnilni izpiti za 2.—8. razred. Dne 3. septembra se bodo delile knjige iz Podpornega društva, in sicer za učence od 1.—4. razreda od 9. do 12. za višje razrede od 15.—17. Dne 4. septembra ob 8. bo v Marilini cerkvi otvoritvena služba božja; dne 6. septembra ob 8. začne redni pouk. Učenci, ki imajo razredne izpite, naj vložijo na ravnanstvo tozadevne prošnje do 23. avgusta. Prošnja se kolkuje s 5 Din; za vsak predmet, iz katerega se polaga razredni izpit, se mora prilepiti kolek za 10 Din. Razredni in naknadni izpiti se začne dne 24. avgusta ob 8.

a—Himen. Danes se poroči dr. Ervin Mejak, sodni avskultant v Celju z gđ. Vladko Simontičevno v Sevnici. Bilo srečno!

a—Pobiranje prispevkov za poplavljenost po mestu in okolici se pobirajo prispevki za Rdeči križ v svrhu podpore za poplavljenost. Prebivalstvo te akcije ne podpira s

Aspirinove tablete 'Bayer'

se mnogokrat ponarejajo. Da se obvarujete pred ponarejenimi izdelki, zahtevajte vedno le originalni zavoj "Bayer" (ploščnati kartoni s 6 ali 20 tabletami) z modro-belo-rdečo varstveno znamko. Odklanjajte vse druge zavoje.

posebnim veseljem, a to vsled tega, ker smatra za potrebno, da bi se taka akcija uvedla tudi za poplavljenost v Sloveniji, ki so radi zadnje katastrofalne povodnji silno prizadeti. V splošnem se povdarja, da naj bi se uvedla posebna akcija za Slovenijo ali pa naj bi se v Sloveniji nabrati prispevki porabili za domače oškodovance.

e—Nadlegovanje tujecev. Pri večernih vlačih, ki prihajajo v Celje, se opaža dosledno da se zbirajo pred kolodvorom razni 14—16 letni fantiči, ki nadlegujejo tujece za prenos prtljage. Za nosaške posle so v Celju edino upravičeni uniformirani postreščki, ki za sprejeto blago tudi dejansko odgovarjajo. Neodgovornim elementom naj se priljaga ne izroča, ker se je že dogodilo, da so se izvršile nerednosti. Tem osebam je sploh treba posvečati največjo pažnjo.

e—Ustanovni občni zbor NSZ. Danes ob 10. dopoldne se bo vršil v klubovi sobi Celjskega doma ustanovni občni zbor »Narodno-strokovne Zveze«.

e—Mestni kino. Od ponedeljka do srede predvaja mestni kino film »Lovci za ženami« v glavni vlogi znamenita Gloria Swanson, od četrtka do nedelje pa film »Bagdadski princa« po pripovedkah iz tisoč in ene noči.

Iz Trbovelj

e—Rudniško gasilno društvo v Trbovljah priredi danes ob pol 3. popoldne gasilsko vajo na rudniški konzum in na žičnico cementarne. Ob tej priliki se bo napravil velik ogenj nasproti gasilskega doma na Voda, kjer se bo preizkusil nov gasilski aparat po zastopniku tvrde Kosmo-Chemie, Berlin. Po vaji in preizkušanju ima društvo veselico na vrtu gasilskega doma.

e—Zopet vliom v Hrastniku. Vliomljeno je bilo v stanovanje Jekotev in ukradeni večja vsota denarja. Oškodovana je železničarska družina Keše, ki je podedovala imetje pokojnice.

e—Dvoje nesreč. Pri žični železnici v Retjah je prišel pod kolesa 11letni rudarjev sin Franc Prek, kateremu je odtrgalo nogo. — Na dnevnem kopu se je ponesrečil rudar Ludovik Guzej, kateremu je razmršilo roko pod ramo.

e—Porotniški imenik občine Trbovlje je na vpogled v občinski pisarni do incl. 18. t. m. Porotnikov je 60 in sicer iz Lok, Knezdola, Studencev, Gaberske, Pleske, St. L. nart, Retje, Sv. Katarina, Praprotno, Sv. Marko.

e—Konzorcij Narodnega doma v Hrastniku je prišel včeraj s kinopredstavami. Kot prva je na sporedu »Morski vrag«. Cene so znatno znižane.

e—Sokolski naraščalniki iz Trbovelj in Hrastnika, se odpravljajo danes v Radeče, kjer se bo vršilo razvite tamošnjega naraščalskega praporja.

e—Anketa o rudarskem pravilniku se prične t. dni v Beogradu. V to svrhu so odpotovali v Beograd delegati glavnega odbora Bratovske skladnice.

e—Škoda v Čeah. Poročilo v »Jutru« radi škode v Čeah popravljamo v toliko, da sobotni izdatki občine niso bili samo za Čeah, temveč za vso hrastniško dolino. Ško da je seveda zelo velika, toda najnujnejši izdatki za Čeah ne bodo presegali 8000 Din.

Tudi ni res, da bi bila vsa popravila za manj; razun par pilotov, ki so se ponižali, so vsi popravki zadnje neurje dobro prestali. Notica v petkovi številki, da odpade od 80.000 Din, katere je že plačala občina za popravila, 60.000 Din na Hrastnik, ni istinita pač pa je res obratno, da je dobil Hrastnik od tega denarja 20.000 Din, Trbovlje pa 60.000 Din.

Iz Laškega

e—Tržni dnevi se zopet uvedejo v Laškem in sicer vsak torek in petek. Prvi tržni dan se bo vršil v torek, dne 17. t. m. na trgu pred »Pivnico« in Elshacherjem. Ob tržnih dnevih je do 10. dopoldne pod kaznijo prepovedano prodajati ali kupovati izven tržnega prostora živila in živilske potrebščine od onih, ki jih prinašajo v trg, ker se s tem podpira le verižništvo in dražnja.

e—Most v Šmarjeti, ki ga je voda odtrgala, bo znova postavil Ograjni zastop, dočim bodo vzdrževanje prevzele prizadele občine. Ograjni zastop je vložil prošnjo na vojno okrožno komando, da naj bi poslala oddelek pionirjev, ki bi na ta način imeli lepo pardinovno večbo. Obenem pa bi ceno in dobro zgradili novi most. Upamo, da bodo oblasti imele uvidenosti dovolj in bodo tako dejansko pomagale nesrečnemu okraju.

e—Lov na divje prašice. V nedeljo, 22. t. m. se bo vršil v graščinskih gozdovih in Jurklostru velik pogon na divje prašice, kakor je to zahtevalo srezko poglavarstvo zavoljo velike škode, ki jo prašiči delajo na polju. Lovci se vabijo.

e—Politično preganjanje. »Slovenec« pripoveduje in registrira vest, da je tukajšnji živinozdravnik premečen iz Laškega baje nekam v Srbijo. Iz naslova bi bilo sklepati marsikaj, predvsem to, da živinozdravnik ni pristal radikalske ali radičevske stranke, da pa mora biti pristal politične stranke in da se v njej tudi vneto udeležuje, ker bi sicer ne bil »politično« preganjan. Ker živinozdravnik in demokrat in ker o njem poroča baš »Slovenec« in ker smo ga pogosto opažali po raznih potih, ki ne morejo služiti čemu drugemu kot agitaciji, je gotovo, da se je izpostavil za SLS tako za drž. uradnika prekomerno, da ga vlada ni mogla več gledati na njegovem sedanjem mestu. Za stvar se bomo zanimali in bomo,

ko bo začel »Slovenec« brzdati, obširneje poročati.

e—Še o poplavi. Grozno sliko nudi rečička dolina pri Laškem, kjer je v hudo urnik spreminjeni potok divjal in rušil ter uničeval imetje kmetov in občine da niko ne pomeni kaj takega. Škoda je v Rečici gotovo nad 500.000 Din ter bi bila izdatna državna pomoč silno nujna. Če nam že ne dajo denarja, naj bi poslali nezaposleno, a izvežbano vojaštvo, ki bi v kratkem lahko popravilo ceste.

e—Gasilno društvo v Laškem ponovi danes, 15. t. m., svojo veselico, ki jo je pretečeno nedeljo preprečila poplva in poplava. Da se potrebnemu društvu vsaj škoda povrne, ki jo je napravila voda, naj se občinstvo mnogostevilno udeleži današnje prireditve.

K čisti obleki rabite čisto obutev

Moški 99' - Zenski 65' -

Otroški 49' -

Bata

K beli obleki kupite belo obutev

Moški 99' - Zenski 65' -

Otroški 49' -

Bata

K platneni obleki kupite platneno obutev

Moški 99' - Zenski 65' -

Otroški 49' -

Bata

Naši onstran granic

e—Kulturne prireditve čaka nov udarec. Objavljen bo odlok, ki določa, da se bo smela vršiti katekolo prireditve samo takrat, ako izda dovoljenje ministriki predsednik, če gre za prireditev velikega obsega, ali pa prefekt, če gre za prireditev do manjšega pokrajinskega značaja. Bati se je, da tako izginejo sploh vse slovanske prireditve.

e—Bolniško zavarovanje smejo vršiti v Julijki Krajini bolniške blagajne v Trstu, Trzinu, Puli, Kopru, Pazinu, Poreču, na Reki, v Voloskem, v Gorici in Zadru. Podružnice se ustanove v Cerinjanu, Komnu, Postojni, Trzinu, Nabrežini, Sežani, Miljah, Rovinju in Lošinju. Izmed podpornih društev je pooblaščen za bolniško zavarovanje tudi bolniška blagajna za rudarje v Istri.

e—V Gojačah pri Črniču baš danes prireditve tamošnjega prosvetnega društva. Na vspredu je Nušičev »Navaden človek«. Na stopijo tudi zbori sosednih društev.

e—V Idriji se spominjajo s hvalečnostjo pred kratkim v Ljubljani umrlega arhitekta Viljama Treota, ki je pri zgradbi realnega poslojja pomagal na ta način, da je izvršil vse načrte za izredno nizko ceno. Ponosno poslopje še stoji. V njem sedaj milničniki prepevajo »Glovincoz«.

e—Gad je pičil 13letnega dečka Angelja Milčiča iz Malega Ropena na Krasu, ko je bil na polju in je hotel pobrati kos lesa. Prepeljali so dečka takoj v tržaško bolnico.

e—Na goriskem sadnem trgu pogrešajo starih zvez, ki so spravljale pridelek proti severu in se je pri tem kaj zaslužilo. Sedaj gre mnogo blaga v stare province, ki so pa za gorisko sadje slab trg.

e—Spomenik Nazeriju Sauru v Kopru bo postavljen spomladi 1928. Tako hoče tudi prvi minister Mussolini.

Dodavice

(V milijonih Din, v oklepajih razlike napram stanju 31. julija t. l.)

Aktiva: kovinska podloga 391.9 (— 2.7); posojila 1390.3 (+ 44.5); račun za odkup kronskih novčanic 1151.9; račun razmenjave 350.8; državni dolg 2966.3; vrednost državnih domen, založenih za izplačanje novčanic 2188.3; saldo raznih računov 207.0 (— 86.5). Skupno 8564.8.

Passiva: vplačani deli glavnice 30.0; rezervni fond 7.7; navnanice v obtoku 5465.2 (+ 43.6); državni račun začasne razmenjave 350.3; državne terjatve po raznih računih 31.6; razne obveznosti 489.8 (— 39.0); terjatve države za založene domene 2188.3; ndavek za nakup zlata za glavnico in fonde 83.0. Skupno 8564.3.

„KLJUČ“
najboljše, najtrpežnejše,
zato najcenejše

Gospodarstvo

Tedenski borzni pregled

Zasebne in državne vrednote brez posebnih sprememb. — Mir na deviznem tržišču. — Francoski frank in italijanska lira slabša.

Zagreb, 14. avgusta.

Bančne in industrijske vrednote so beležile ta teden svoje običajno malo število zaključkov po skoro nespremenjenih tečajih. Državne vrednote so bile mirnejše kakor navadno. Vojna škoda se je med lahnim valovanjem držala ves teden na enakem nivoju. Investicijsko in agrarne beležijo nespremenjene tebeje; blaga malo. Devizno tržišče tudi ta teden ni beležilo večjih sprememb. Dinar se je gibal v Curihu na nivoju 9.115—9.125. Večina deviz na zagrebški borzi je pokazovala v tem tednu iste notice kakor v prejšnjem. Samo francoski frank in italijanska lira se nespremenjeno gibata. Privatnega blaga ni bilo mnogo na tržišču razen v izplačilih Italije in Pariza, tako da je Narodna banka morala pokriti večino povpraševanja. Koncem tedna se je pojavilo več zasebnih blaga.

Prvi ugodni utis nove francoske vlade je povolno vplival na frank, ki je naglo pokokal. Medtem pa se je ta utis malo ohladil in je frank začel v začetku tega tedna polagoma slabeti. Italijanska lira se v prejšnji meri ravna po franku, vendar ne dela takih skokov kakor frank. V današnjem svoobednem prometu je bila tendenca v devizah nespremenjena. Trgovala se je Italija po 187, a Pariz po 155. Druge devize so brez sprememb. V Vojni škodi popolno mirilo. Čul se je denar po 292.5, a blago po 293. Brez prometa.

Beograd, 13. avgusta.

Prometni minister bo odobril te dni naslednje nove tarife:

Lokalno tarifo za prevoz blaga, živih živali in mrtvecev na proгах državnih železnice SHS in vialnih železnice, ki se pod upravo državnih železnice.

Ta tarifa bo stopila v veljavo 15. septembra 1926. S tem preneha veljati: a) lokalna tarifa A, reglamentarne in tarife odredbe za prevoz blaga, živih živali in mrtvecev, ki velja od 1. oktobra 1925, z vsemi izmenjavami in dopolnili; b) lokalna tarifa B, tablice voznarskih postavk za prevoz blaga, živih živali in mrtvecev, ki velja od 1. oktobra 1925, z vsemi popravki.

Pristaniško tarifo za prevoz blaga, živih živali in mrtvecev med postajami državnih železnice SHS kakor tudi vialnih železnice, ki se pod upravo državnih železnice, z ene strani, in postajami Bakar, Duhrovič, Metković, Solin, Split, Sušak, pristanišče, Šibenik in Zelenika z druge strani.

Ta tarifa bo stopila v veljavo 15. septembra 1926. S tem preneha veljati tarifo obvestilo M. S. Br. 16.143 od 1. junija 1926, objavljeno v »Službenih Novinah« št. 134, ki se nanaša na uporabo tablice voznarskih postavk št. II. in III. lokalne tarife B od 1. oktobra 1925.

Direktni blazovni promet med postajami Madžarske in postajami ostalih tujih železnice v tranzitu preko državnih železnice SHS. V tarifnem obvestilu M. S. Br. 10.045 od 10. maja 1926, objavljenem v »Službenih Novinah« št. 134, je treba popraviti točke 1. 2. in 3. kakor sledi:

1.) Za prevoz cementa od Subotice, državna meja, (proti Kelebijski) do Caribrođa, državna meja, odnosno Gjevgeleje, državna meja, računane vozarine po pooblaščenim voznarskim postavkam št. 21. lokalne tarife, ki velja od 15. septembra 1926, ako se vozarina plača najmanj za 10.000 kg po tovrnem listu in vagonu.

2.) Vozarinski postavka za prevoz tezaevov skladne pese, izluženih, suhih, voz. 8 — 4 — v — 2 — b od Drnja na Dravi, državna meja, odnosno Kotoribe, državna meja, do Sušaka, državna meja, znaša 1005 par za 100 kg. s od Drnja na Dravi, državna meja, odnosno Kotoribe, državna meja, do Raketa, državna meja, znaša 970 par za 100 kg. ako se vozarina plača najmanj za 10.000 kg po tovrnem listu in vagonu.

3.) Za izvoz konj in goveje živine iz Madžarske za postaje kraljevine Italije v tranzitu preko državnih proz SHS se vozarina računa po predpisih lokalne tarife, ki velja od 15. septembra 1926, izjemna tarifa št. 2 a) in b), se pooblaščenim voznarskim postavkam št. 2 a), odnosno 2 b), z 20odstotnim popustom.

Ostalo v omenjenem tarifnem obvestilu M. S. Br. 10.045/25 ostane neizpremenjeno. V tarifnem obvestilu M. S. Br. 26.813/25 od 27. septembra 1925, objavljenem v »Službenih Novinah« št. 228 (leta 1925.), je treba popraviti prvo in drugo postavko točke 3. tako-le: Za blago, ki tarifica po železniški tarifi SHS, del II., po razredu I. in II., dalje za blago, ki spada v izjemno tarifo št. 1 a) in b) lokalne tarife, se zmanjšajo voznarske postavke za 35 odstotkov. Za blago, ki tarifica po železniški tarifi SHS, del II., po razredu A, dalje, ki spada v izjemno tarifo št. 2 lokalne tarife, se zmanjšajo voznarske postavke za 25 odstotkov.

Direktni blazovni promet med Trstom ali Reko z ene strani in postajami SHS z druge strani preko mejnega prehoda pri Raketu.

V tarifnem obvestilu M. S. Br. 19.658 od 16. junija 1926, objavljenem v »Službenih Novinah« št. 163, je treba popraviti v tablici B — Izvoz iz kraljevine SHS — besede: »Računanje vozarine po pooblaščenim voznarskim postavkam št. 22« na: »Računanje vozarine po pooblaščenim voznarskim postavkam št. 20.«

Narodna banka SHS

Stanje 8. avgusta 1926.

(V milijonih Din, v oklepajih razlike napram stanju 31. julija t. l.)

Aktiva: kovinska podloga 391.9 (— 2.7); posojila 1390.3 (+ 44.5); račun za odkup kronskih novčanic 1151.9; račun razmenjave 350.8; državni dolg 2966.3; vrednost državnih domen, založenih za izplačanje novčanic 2188.3; saldo raznih računov 207.0 (— 86.5). Skupno 8564.8.

Passiva: vplačani deli glavnice 30.0; rezervni fond 7.7; navnanice v obtoku 5465.2 (+ 43.6); državni račun začasne razmenjave 350.3; državne terjatve po raznih računih 31.6; razne obveznosti 489.8 (— 39.0); terjatve države za založene domene 2188.3; ndavek za nakup zlata za glavnico in fonde 83.0. Skupno 8564.3.

Ljubljanski trg

Na ljubljanskem trgu je bilo minull teden precej živahnega. Dovor sedja je vedno večji, toda cene jabolkam so še vedno visoke. Tudi rib je mnogo na trgu. Cene se napram predzadnjemu tednu niso znatneje spremenile. V minulem tednu so bile naslednje cene:

Meso in mast: Goveje meso 15—19, teleče 17—20, svinjsko 22—25, slanina 20 do 22, mast 25, svinjska 35, kostrunje meso 19 do 22, hrenovke 35, klobase krnjiske polprekajene 32—35, suhe 67, prekajena slanina 28—30 Din kg. Perotina: piščanci 12—23, kokoši 30—40, petelin 30—40, race 20 do 35 Din komad. Ribe: karpi 25—30, ščuke 35, postrvi 55—60, klini 15—20, mrene 25, pečenke 15 Din kg. Mlečni proizvodi: mleko 2.50—3 Din liter, maslo sirovo 40, čajno 55—60, kuhano 45, bohinjski sir 38 Din kg. Jajca: 1.75—2 Din za par. Sadje: jabolka, luksuzna 12, I. 10, II. 6, III. 3—4, hruske, luksuzne 12, I. 10, II. 8, III. 3—6, luščeni orehi 30—32, češnjaki, sveže 8—10, breakve 14—20, grozdje 12—16 Din kg, maline 6.50 do 7, borovnice 2.50—3, jagode 9 Din liter. Specerjiske in kolonijalske blago: kava 48 do 78, sladkor beli kristalni 13.50, v kockah 15.50, riž 8—12, čaj 75 Din kg. Mleviski proizvodi: moka 6.25, c. 5.75, kaša 6—7, ješprenj 6—8, ješprenjek 10—13, turščina moka 3.50—4, ajkova 8—9, rižna 5, turščini zdrob 4—5, pšenični 7 Din kg. Zito in strofinice: pšenica 330—370, rž 250 do 280, ječmen 230—260, oves 240—255, proso 300—320, turščica 235—245, ajda 325 do 350, fižol 350, grah 400—500, leča 300 Din za 100 kg. Krma: sladko seno 100, polsladko 80, kislavo 75, slama 50 Din za 100 kg. Zelenjava in sočivje: glavna solata 7—8, štrčnata 6—7, aserica 7—8, zgodnje zelje 2—3, rdeče 7—8, kislavo 5, ohrovi 2—3, koleraba 5, špinaca 5—6, paradižniki 6—7, kumare 4—5, grah v stročju 2—3, luščeni grah 10, fižol v stročju 3—5, luščeni 3—4, čežula 2—3, češen 6—7, krompir 0.50 Din za kg.

Mariborski trg

Včerajšnje lepo vreme je privabilo mnogo ljudi in blaga na trg. Cene zelenjavi so malo popustile, krompirju pa porasle. Sedja je bilo na trgu 28 vozov. Staninarji so pripeljali na trg 22 vozov s 58 zaklanimi svinjami, ki so jih prodajali po 10.50—27 Din kg na drobno ter po 10—17 Din kg na debelo po komadih. Krompirja je bilo 28 vozov po 1—2 Din kg, čežule pa 48 vozov po 3—5 Din kg.

Ostale cene: Perotina: kokoši 35—40, piščanci 10—30, race 20—30, gosi 25—40, purani 30—70 Din komad. Zelenjava in sočivje: kumarice 0.50—1, ohrovi 0.50—2, buče 1—2, zelje 2—3, solata 0.25—0.75 Din za komad, češen 8—10, kislavo zelje 2—3, paradižniki 6 Din kg. Fižol: stari 2.50 Din liter. Sadje: jabolka 2—6, hruske 2—7, zgodnje elive 3—8, breakve 18—20 Din kg, borovnice 1.50, maline 5—6 Din liter. Mlečni proizvodi: mleko 2—3, smetana 12—14 Din liter, sirovo maslo 40, čajno 50—65, kuhano 48—50 Din kg, sir 3—8 Din komad. Jajca: 0.75—1 Din komad. Med: 22—25 Din kg.

Iz življenja in sveta

Laennec,

zdravnik, čigar stoletnico so obhajali Francozi prošli teden. Bil je eden največjih diagnostikov vseh časov, posebno zaslužen za spoznavanje jetike.

Dobrotnik bolnikov

Mož, ki je oddal že 22 litrov svoje krvi.

V Parizu živi Raymond Briez, ki je dosegel — v ostalem povsem nenačravan — vrlo nevsakdanji rekord: oddal je 22 litrov svoje krvi! Od novembra 1924 do julija 1926 se je mož podvrnil nič manj kakor 87 krat operaciji za transfuzijo krvi, in pri vsem tem je še vedno zdrav, morda celo še bolj zdrav kakor prej!

Nekega dne, je razlagal Briez novinarjem, sem obiskal prijatelja v bolnici. Takrat sem srečal doktorja Bécarta. Moja zdrava rdeča lica so takoj vzbudila njegovo pozornost. Dejal mi je, naj grem z njim. Operiral me je in mi je analiziral kri. Sprva mi ni bilo kaj prijetno pri srcu. Izgubiti naenkrat četrto litra krvi, ni karsibodi. A kmalu sem se privadil. Dobil sem zaupanje v doktorja Bécarta. Tako sem se leta 1924 štirikrat podvrnil operaciji, naslednje leto že osemindesetkrat in letos štirinajstkrat. Moja kri so vcepili ljudem različnih starosti in poklicev. Bile so med njimi matere na porodu, bedni delavci v bolnicah, pa tudi odličniki, med njimi neka bogata Angležinja, ki je takoj, ko je ozdravela, odpotovala, ne da bi pustila svoj naslov, ter žena nekega venezuelskega generala.

Ko se je leta 1925. vršil kongres kirurgov, me je doktor predstavil prisotnim zdravnikom. Neki ameriški doktor mi je ponudil 25.000 dolarjev, če odpotujem z njim v Zedinjene države, a sem odklonil.

Zanima vas, koliko sem star? Devetindvajset let. Pa mi ni videti, kaj ne? Živim povsem normalno, brez di-jete. Sem oženjen; vsako jutro vstanem ob 2. in odhajam na delo v Halle, kjer sem uslužben kot trgovski pomočnik. Opoldne se vrnem domov, obedujem in ležem spat. Evo, tako je moje življenje. Če vas zanima operacija, pridite jutri okoli poldvanajstih v bolnico na Saussurski cesti.

Drugi dan opoldne. V bolnici leži na postelji mlad, zelo blede fant. Slabokrven je in nervozen. Njegova mati se kar ne more nagledati rožnatih Briezovih lic. Briez je dobre volje in tolaži nesrečno majko: »V eni uri, boste videli, bo vaš sin prav tako zdrav kakor jaz.«

Tedaj vstopi doktor Bécart. Mlad zdravnik tridesetih let, prisodil bi mu jih dvajset. Iznašel je novo metodo za transfuzijo krvi. Doslej sta bili znani in praktično uporabljene dve metodi: prva direktna, po kateri pretочи kirurg kri naravnost iz žile dajalca v žil-

no sprejemnika, in druga indirektna. Po tej metodi se mora krvi primešati neka sol, da se prepreči strjevanje. Dr. Bécart uporablja vazelin, s katerim namaže notranjost vbrizgalk, da se kri ne strdi. Če se namreč kri nahaja v neposrednem dotiku s steklom oz. romo s kovino, se mahoma strdi.

Briez pripravi aparate, si sleče srjaco, odrgne roko z alkoholom in jo preveže. Nato leže na divan in počaka; v nekaj hipih postane roka vijoličasta in žila nabrekne. Zdravnik zapiše vbrizgalko v žilo, ki brizgne in napolni počasno cevko do vrha. Potem je na vrsti

bolnik. Čim se jame zdrava kri mešati z njegovo, se takoj pojavi reakcija: lica se mu ordeče, z ustnic izgine prejšnja nezdrava bledota. Mati joče od veselja.

Doktor obveže Briezu roko in mu natoči čašo madejre. »Tako, zdaj je svršeno,« meni Briez zadovoljen. »To pot sem dal svojo kri že sedemdeset-
tič. Ker odpotuje zdravnik na počitnice, se bom za nekaj časa tudi jaz odpočil. Potem se bo pa začelo znova.«

Nesteto je načinov izkazovati sotrpinom dobrote. Briez si ni izbral najslabšega.

Dvorec Achilleion na otoku Krfu,

last bivšega nemškega cesarja Viljema, ki zahteva za palačo dva in pol milijona zlatih mark odškodnine. Grška vlada je prvotno nameravala preurediti dvorec v mednarodno igralnico, sedaj pa se čuje, da bo poslopje prodano v korist Grkom, ki so bili gmotno prizadeti po svetovni vojni.

Sladoledarji na Daljnem vzhodu

Skoraj v vseh deželah sveta srečavaš v poletni vročini potujoče prodajalce sladoleda, ki ponujajo žejnim ljudem male porcije parfimiranega ledu. Tudi v Indiji je mnogo teh prodajalcev in na malajskem otočju, kjer domačini kar koprne po osvežujoči sladki pijači. Kitajci, Japonci, Malajci, Filipinci so se

ponujajo mimoidočim čaše zdrobljenega leda, ki mu je bil primešal par kapljic sadjevega soka. Na Japonskem in Kitajskem stolčajo led v droben prašek in ga zalijejo z limonado. Tej zmesi dodajo potem nekaj češenj ali pa drugega sadja. Na ta način pripravljen sladoled domačinom silno ugaja in ga

Potujoči sladoledar v Tonkingu

te »mode« navzeli v Ameriki, od koder so jo razširili med svojimi rojaki. Uživanje ledenih pijač in jedil je najbolj razširjeno v ameriških Zedinjenih državah; nikjer drugje na svetu ni toliko potujočih sladoledarjev kakor baš v Ameriki. Sladoled je Američanu priljubljen isto kakor povprečnemu Evropejcu čaša piva ali limonade.

Če govorimo o tvornicarju sladoleda na Daljnem Vzhodu, si seveda ne smemo predstavljati bogzna kakšnega velikega podjetnika v evropskem, kamoli v ameriškem smislu besede. Navaden potujoči izdelovalec sladoleda je to; sladoled pripravlja kar pod milim nebom, na prometnem križišču ulic, kjer

pojedo neverjetne množine. Najpreprostejši kuli, ki zasluži dnevno jedva par dinarjev, si ga privoščijo celo večkrat na dan. Še mnogo bolj kakor možiki, pa ga uživajo ženske.

Ob obali Indijskega oceana so sladoledarji povečini sami Japonci. Ali dolgo jim najbrž kupčija ne bo šla. Nekega lepega dne jih bodo izpodrinili avtomati. Že sedaj se opaža v obmorskih mestih obilica avtomatičnih prodajalcev; treba je le vreči novcev v zarezo in na drugi strani dobiš iz avtomata čašo dišečeslajane ledene vode. Večidel so lastniki teh avtomatov Kitajci, ki jim kupčija prav dobro cvete.

Pierre Loti:

Iz dežele Nipon

(Drobna poglavja romana »Gospa Krizantema«.)

Noč in dan odmeva po japonskih ravni-nah ostro, brezkončno, večno cvrčanje čričkov, povsod in neprenehoma, ob katerikoli žgoči dnevi, ob katerikoli sveži nočni uri. V sredi pristanišča smo ga kaj ob prihodu že začuli od dveh bregov na enkrat, od dveh zelenih gorskih sten. Nadležno je in neutrudljivo; kakor razodele, poseben življenjski šum teh krajev. Glas poletja na teh otokih in nezaveden, enoličen, prazničen spev, ki se neprenehoma dviga in raste v močeno himno življenjske sreče.

To je zame poleg kričanja neke vrste jastrebov, ki nas je tudi pozdravilo že takoj ob prihodu na Japonsko, pravi značilni šum te dežele. — Omenjeni piči plavaljo nad dolinami in globokimi zalivi in zakriče od časa do časa: »An, An, An!« zateglo in žalostno kakor v velikem, mučnem začudenju, v bolesti — In od gor odmevalo njih kriki.

Naše stanovanje je podobno japonski slikici: same majhne papirnate stene, same nizke, srčkane pručice s cvetnimi vazami — in v ozadju sobe, v oltarčku, okrašenem

z lotosovim cvetjem, pozlačena sohlja velikega Bude.

Hišica je ravno tista, o kateri sem sanjal pred prihodom na Japonsko, v nočeh na odprtem morju. Visoko na gričku, v mirnem, tihem predmestju, sredi zelenih vrto-v, vsa iz papirja. Če hočem, jo lahko razstavim in prenesem kot otroško igračo. Noč in dan pojejo črički na najini strehi. Z verande gledava v vrto-glavi pičiji perspektivi na mesto Nagazaki, na njegove ulice, ladje in veličastna svetišča. V večernih urah se vse to razsvetli kakor v čarobni, pravilni deželi...

V pritličju pod nama stanujeta moj gospodar, gospod Sladkor, in njegova žena, gospa Sliva, dve silno komični bitli, podobni figuram na španskih stenah. Prestara sta že, da bi jima človek prisodil petnajstletno hčerko Ojuki, nerazdružljivo Krizantemino prijateljico.

Obadva sta verna pripadnika šinto-bogostja; noč in dan klečita pred ro-binskimi oltarčkom in šepetata dolge molitve k Duhovom, hoteč od časa do časa s ploskanjem priklicati k sebi nepozabljiva sveta bitja, ki plavajo v zraku okoli njih. — V prostih urah golita v pisanih, porcelanastih lončkih prtilkave grmičje in čudovite cvet-ke, ki zvečer jako dobro diše.

Gospod Sladkor je zelo redkobeseden in naju malokdaj obišče; v svoji modri, vol-

neni obleki je podoben posušeni mumiji. Večkrat piše na dolge, temnosivo pobar-vane pole riževega papirja (menda svoje doživljaje), držeč čopič s konci drobnih prstov.

Gospa Sliva je postrežljiva in uljudna, toda zelo lahkomna. Obrvi ima gladko obri-te in zobe skrbno pobarvane s črnim lakom, kakor je to v navadi pri finih gospeh. Vsak čas se prikaže na vseh štirih na pra-gu najine sobe, hoteč nama storiti kako uslugo.

Ojuki naju desetkrat na dan nepričako-vano obišče; ravno kadar zadremljeva ali kadar se oblačiva. Prikaže se kakor dih nežne mladosti in nalivnega veselja, kakor živahen, posebljen smeh. Čisto okrog-le postave je in čisto okroglega obraza. Zelo sva prijatelja, in kar brez vzroka me poljubuje na usta s svojimi velikimi, sveže-rdečimi, vlažnimi ustnicami...

Neverjetna reč so Krizantemine pojedine. Zjutraj, precej, ko se zbudi, zavžije dve majhni, posušeni češplji, namočeni v jesi-hu in cukrenem prahu povallani. Čaša čaja dopolni ta zajtrk, ki je na Japonskem skro-tradicionalen, zakaj isto jedo tudi spo-daj pri gospej Slivi, isto servirajo potni-kom po hotelih.

Čez dan sledita dva zelo smešno prir-ejena obedičja. Prineso ju od gospe Slive,

Cerkev S. M. de Guadalupe v Mehiki, radi katere so prepirata Vatikan in mehiška vlada.

Japonski princ Sumi,

četrty sin japonskega cesarja, se uči pri profesorju Ouchiju streljanja z lokom.

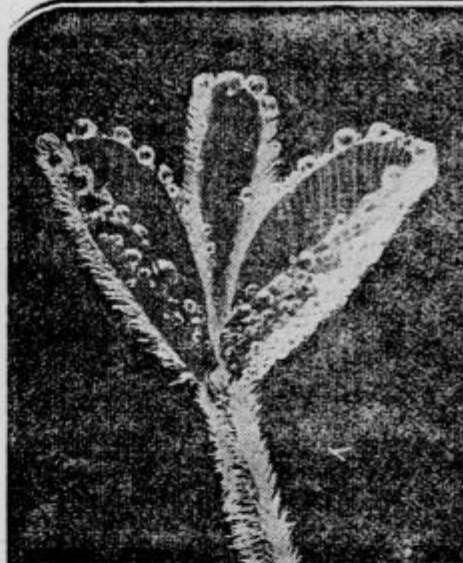
Elena Semenovna,

žena ruskega generala, je z nekim Polja-
kom, svojim ljubimcem, ogoljufala razne
pariške trgovce, draguljarje in hotelirje za
preko 200.000 frankov. Zdjaj so jo zaprli.

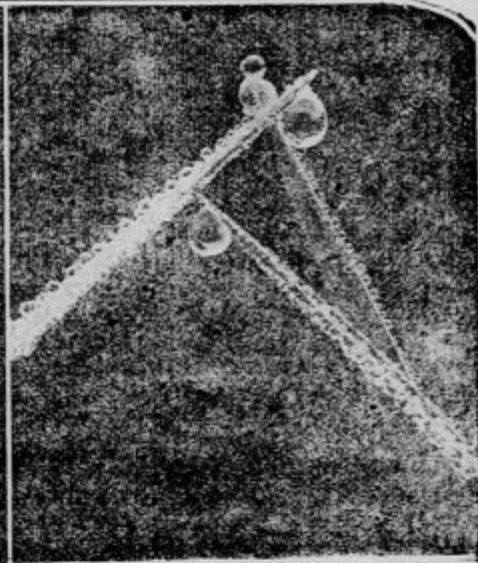
Rosa

Če stopiš poletnega jutra na vrt, se ti zdi, kakor da je neki skrivnostni ča-
rovnik čez noč razmetel polna prgišča
demantov po travi. Pa niso demanti;
majhne, drobčkane kapljice vode so, v
katerih se lomijo solnčni žarki in jim
razkrajajo barvo v šarene sestavine.
Te kapljice so različne po svoji veli-

oblakov niti od zemlje. Napravil je
številne poskuse na svojem vrtu v oko-
lici Londona; z merjenjem toplote ob
tleh in v različnih višinah od tal je
dokazal, da se zemlja in tista plast
zraka, ki leži neposredno na njej, te-
kom jasnih, mirnih noči bolj ohladi-
kakor gornje zračne plasti. Razlika v

List rdeče jagode v rosi (levo) in travnate bilke, pokrite z rosinimi biseri

kosti, po večini ne dosežajo niti enega
milimetra v premeru. Odkod so neki
prišle?

Aristotel se je prvi lotil problema
rose. On je videl v rosi neke vrste dež,
in ta nazor se je ohranil še dolgo v no-
vi vek. Šele pred 200 leti je prišel Ne-
mec Gersten iz Frankfurta na misel,
da bi utegnili rosa izhajati od vlažno-
sti zemlje. Leta 1818. je Anglež Wells
prvič dokazal, da rosa ne izvira niti od

temperaturi utegne doseči več stopinj;
da, na pomlad in na jesen je včasih to-
likšna, da rastline na vrtu ozebejo, do-
čim ne občutijo nikakega mraza cve-
stice na balkonu hiše.

V zraku se stalno nahaja gotova ko-
ličina vodnih hlapov, ki je odvisna od
stanja atmosfere. V zapadni Evropi so
zračni toki, prihajajoči z vzhoda, vob-
če mnogo bolj suhi kakor zapadni toki,
ki se na svojem potu navzamejo vlage

Anton Adamič:

Pisanica

—O pustu se je seznanil, v postu za-
ročil in po veliki noči bo poroka — ta-
ko so govorili.

Pirnat Julče je bil tih in varčen, ne-
koliko golšast samec ob 30 letih, ki si je
ob petrolejki sam krpal nogavice in si
snažil obleko. V pisarnici je točno
opravljal svojo službo, hodil je tudi v
cerkev. Za tržane se ni zmenil, oni za
njega tudi ne; bil je, kakor vsak doselec
— uradnik: tujec med tujci.

Z guvernantom Mirčko, ki je prišla iz
mesta na oddih, se je seznanil po na-
ključju. Naključje — usoda. Ko prika-
ma na svet, ti potisnejo rojenice v roke zla-
tosvileno nit, ki so jo bile pritrile na
eno nestetih zvezdic na nebu. Allons,
za vodnico! Na poti za njo se je Pirnat
motal iz trnja, a jo je sedaj srečno pri-
mahal do kilometra toliko in toliko, kjer
je našel svoj zaklad... Kako se je se-
znanil z Mirčko?

Grede od nedeljske maše je dekle
spodrsnilo na poledici; toliko, da ni
zdrknila po tleh. Gracijozno se je urav-
novesila, toda torbica ji je zletela iz rok,
iz torbice pa vsa skrivnostna vsebina:
aluminijast ključ, ogledalce v usnju,
vonjav robček, nekaj pisem in novcev,

P. K-n.

Atlantskega oceana. Vsaki temperatu-
ri odgovarja gotov maksimum vodnih
hlapov v zraku. Pri 10°C na primer
more privzeti 1 kubni meter zraka
9,4 gramov vodnih hlapov; čim se to-
plota zniža, opusti del te vode plinsko
agregatno stanje in postane kapljev.
Na ta način si razlagamo tvorbo obla-
kov, na isti način pojmuje mo roso.

Rosa je torej voda, ki je dospela iz
zraka, ko se je ta ob dotiku z zemljo
ohladila. Pa nastane vprašanje: kako to,
da so spodnje plasti ozračja tako nasi-
čene z vodnimi hlapci? Eni trdijo, da
od oblakov, drugi da od zemlje. Posku-
si so dokazali, da imajo lahko oboji
prav. V nekaterih deželah je zemlja
zelo suha, in vendar imajo včasih obil-
no roso; zrak se torej v tem primeru
ni mogel nasrkati vlage iz zemlje, nego
iz oblakov.

Američan Bentley je na svojem po-
sestvu v Jerichu (Vermont) mikrofoto-
grafiral rastline v jutranji rosi, da bi
dognal njeno naravo. Stvar mu je bila
razmeroma lahka, ker je država Ver-
mont obdana na jugu in na iztoku z
Atlantskim oceanom, na zapadu pa
meji na velika kanadska jezera: ozna-
čile je torej tamkaj precej vlažno in ro-
sno obilno. Pa vžletemu rosa ne da
omembe vredne množine vode. V An-
gliji, ki je od vseh strani obdana od
morja, so izmerili na 1 kvadratni me-
ter 0,1 do 0,3 l rose. Severna Nemčija
te številke nikdar ne doseže. Razisko-
valec Pechuel-Loesche pravi, da je v
tropih dobil do 3 l rose na 1 m². Ta
množina bi povsod zadostovala vegeta-
ciji tudi ob najhujši suši.

Ustavljena zgodovina

Petrograjska «Krasnaja gazeta» od
3. t. m. prinaša naslednjo neverjetno
zgodbo, ki domi kakor pravljica iz ti-
sočinene noči.

Pred kratkim je dospel po naporni
poti v mestce Ačinsk, ki je skrito v
vzhodnem sibirskem pragozdu (tajgi),
neki Ivanov. Strgan, lačen, z zmernje-
nimi nogami, Dali so ga v mestno bolni-
nico in tam je Ivanov začel zdravni-
kom pripovedovati o skrivnostnem
mestu v globini tajge.

Pred 6 leti, v času meščanske vojne,
je Ivanova nasilno uvrstil med svoje
vojake zabajkalski kozaki ataman
Semjonov, katerega so podpirali Japanci
in ki se je bil «za boga in carja proti
komunistom». Ponočil se je Ivanovu
posrečilo pobegniti iz rojstne vasi, ka-
tero je zasedel Semjonov. Skril se je v
tajgo in blodil tam več tednov, dokler
ni onemogel. Bil je brez orožja: jedel
je divje maline in jagode ter sirove
postrvice iz potokov. Nekoč ponoči je
zagledal nedaleč od svojega počivališča
ogenj. Spizal se je tjakaj in uzrl ob
ognju človeka v staroruski bojarski
noši: rdečem, zlato vezanem kaftanu,
zelenih baržunastih hlačah in rdečih sa-
fijanastih škornjih. Ivanov se je počasi
približal neznanu: Smatral je za
kakkega domačina lovca, ker je držal v
rokah namesto puške starinski lok, ka-
kor so ga rabili strelci Ivana Groznega
v XVI. stoletju. Na veliko začudenje
Ivanova ga je nagovoril tujec v naj-
krasnejši rušičini, vendar ga je Ivanov
razumel le težko, ker je mož uporabl-
jal zelo starinsko narečje z množico
cerkvenoslavskih izrazov.

Počasi sta se le domenila in je tujec
pripeljal Ivanova po dvodnevni poti do
večjega mesta z lesnimi utrditvami in
Kremlijem sredi mesta. Ivanova so ob-
kolili moški v kučmah z rdečim dnom
in ženske v bisernih avbah. Misli je,
da je začel v muzej med narodne noše.
Težko je razumel starinski jezik, v ka-
terem n. pr. ni bilo besed za puško,
uro, smodnik in slično. Ko se je Ivanov
najejal, oblekel in odpočil, so ga peljali
k posvetovanju. Starci so se vsedli sredi
množice na zrezljane klopi in ga
začeli izpraševati. Ivanov je doznal, da
so prišli prvi ustanovitelji tega nezna-
nega mesta v tajgo pred 300 leti pod
vodstvom nekega kneza. Niemu na čast
se zove naselbina Knjaž-gorodišče. Od
tega časa je živela odrezana od osta-
lega sveta in ni videla nobenega tujca.
Na severu tvorijo mejo njih deželice pu-
ščava severnega ledenega morja, osta-
le tri strani pa obdaja tajga. Starci, čla-
ni mestnega sveta, ki vodi vso upravo,
se imenujejo bojari.

Ivanov je ostal pri teh čudnih ljudeh.
Pripovedoval jim je o meščanski vojni,

rdečih in belih, o tem, da ni več carja,
pa so ga imeli za prisilodžda in mu ni-
so verjeli. Dokler je Bog na nebu, je
tudi car v Moskvi, so mu rekli vsi v
en glas.

Vendar so se vsi hitro navadili Iva-
nova. Dekleta so ga posebno vžubila,
ker je znal toliko novih pesmi. Preden
so minili trije meseci, se je oženil in
postal polnopravni meščan Knjažgoro-
dišča. Vse hiše so tam lesene, iz sto-
letnih mecesnovih hlodov je napravljen
tudi Kremli, kakor je bilo to v navadi
v stari Rusiji. Zivljenje je strogo in po-
no starinskih šeg. Ženske imajo obilo
posla z lanom in volno, ker ni dosti
obrnikov.

Ivanov je živel v Knjažgorodišču sko-
ro tri leta. Končno pa so ga hoteli bo-
jari umoriti. Ni jim bilo všeč, da je za-
smehoval pred mladino pobožnost. Te-
daj je pobegnil Ivanov s ženo. Po tež-
kem potovanju skozi tajgo in nepopis-
nem stradanju, kateremu je žena pod-
legla, je prišel Ivanov do prve naselbi-
ne, Ačinska. Akademija materialne kul-
ture v Moskvi, ki je prejela Ivanovu od-
vzeti lok, vezeno srajco, izrezljano žli-
co in drugo opremo, je označila vse te
predmete kot muzejske starine, katerih
niso mogli ponarediti moderni obrtniki.
Prihodnjega pomlad bo vodil Ivanov v
Knjažgorodišče celo ekspedicijo, kateri
se hoče priključiti tudi znani zgodovinar
Platonov. Huda sibirski zima pride
namreč prekmalu, da bi se izvršilo to
potovanje že letos.

Kaj se godi v Rusiji?

Trocijski (goraj) in Zinovjev, ki sta baje
voditelja uporniškega gibanja v Rusiji.

Včeraj rudar – danes milijonar

Na kliniki kalifornijske univerze v
San Franciscu leži 39 letni George
Campbell Carson, mož, ki je bil pred
kratkim še običajen rudar in se je mo-
ral klatiti po svetu, pa je čez noč obo-
gatel in se povzpela do milijonskega bo-
gastva.

Carson je iznašel leta 1905, ko mu
je bilo jedva 19 let, nov postopek za
taljenje bakra. Svojo iznajdbo je dal
patentirati, nakar so jo začeli širom
Amerike uporabljati z velikim pridom.
Toda trdke, ki so uporabljale njegov
patent, niso hotele plačevati predpisane
odškodnine. Carson jih je moral tožiti,
toda, ker je bil brez denarja in ni mo-
gel kriti stroškov za advokate, je prišel
kmalu v obupen položaj, da umre od
lakote. Šele po dolgem moleovanju se
mu je posrečilo pridobiti v San Fran-
ciscu par kapitalistov, ki so mu dali na
razpogo kapital za silno drage proce-
se. Zadeva je šla od instance do in-
stance in je imela v najvišji instanci
popoln uspeh. Carson je končno svojo
pravo dobil in je iztirjal na podlagi
priznanja sodišča od svojih dolžnikov

nič manj, kakor 20 milijonov dolarjev.
Medtem pa je oboliel in so ga morali
prenesti v bolnišnico, kjer je izvedel
končno srečno vest o svojem oboga-
tenju.

Seveda so ameriški listi to stvar ta-
koj izkoristili, na široko in dolgo opi-
sali in Carson dobiva sedaj od vseh
strani prošnje za mile darove. Niso pa
pozabile nanj niti ženske, kajti mož je
prejel tudi več tisoč ženitnih ponudb.
Evo zopet enega dokaza, da je denar
sveta vladar in da ima veliko besedo
tudi v takozvani ljubezni.

Tajni statut habsburške vladarske hiše

Za časa avstrijskega cesarja Franca
Jožefa je bil tajni obiteljski statut habs-
burške vladarske doma eden naj-
zanimivejših problemov, s katerimi so
se pečali ljudje v bivši monarhiji ter iz-
ven njenih meja. Statut je nastal pod
absolutističnim režimom cesarja Ferdi-
nanda ter je bil podpisan leta 1839. in v
njem je bila dana cesarju neomejena
moč nad vsemi ostalimi člani cesarske
hiše.

Sedaj so prodrli nekateri člani tega
statuta v javnost. Proučevanje njihove
vsebine priča, da je bila svrha statuta
ohraniti čast, dostojanstvo, mir, red in
blagostanje v vladarski hiši. Cesar je
bil glasom določil statuta vrhovni po-
glavar obitelji ter ni imel samo pravice
vladavja in razsodnika, temveč tudi
dolžnost bdeti nad vsemi člani obitelji,
kontrolirati njihovo mladoletno življe-
nje, posebno pa paziti na sklepanje za-
konov. Člani cesarske družine pa so
imeli pravico biti smatrani za člane vla-
darskega doma ter so imeli povrh te-
ga pravico na takšne dohodke, ki so
odgovarjali njih časti.

Brez vladarjevega dovoljenja ni bilo
v nobenem primeru dopuščenno sklepa-
nje morganatskih brakov, kajti podatki
se v takšen zakon je pomenilo iti v po-
gibelj, da proglasi cesar člana za od-
padnika ter ga izključi. Cesar Ferdi-
nand je šel v svojih določilih celo tako
daleč, da je v statutu rotli Boga, naj
čuva cesarski dom takih slučajev, ob-
nem pa prosil za blagoslov, če bi bil
primoran osigurati spoštovanje upo-
rnih članov radi časti in ugleda dina-
stije.

Kljub temu niso bil morganatski bra-
ki v habsburški hiši redki. S političnega
stališča je bil najvažnejši brak nadvoj-
vode Franca Ferdinanda z grofico
Chotkovo, sklenjen leta 1900. Cesar
Franc Jožef je lastnoročno dodal statu-
tu tri kodikle, v katerih je točno ozna-
čil, kakšni brakovi so dovoljeni članom
dinastije, ne da bi pri tem zadeli na
dolžnosti, katere jim predpisuje njihova
čast. V smislu teh kodikov ne bi bila
mogla postati grofica Chotek nikoli
članica cesarskega doma, in to niti v
primeru, če bi njen mož postal cesar.

Tajni statut je določil dalje tudi ravn-
nanje z dohodki vladarskega doma. Do
vojne je vladalo v finančnem položaju
vladarske hiše habsburške dinastije
dokaj lepo ravnotežje. Leto 1916. pa je
prineslo deficit v znesku 1 milijona kron.
Takšen škandal ni bil doslej še nikoli
zabeležen v analih dinastije. Naslednje
leto 1917. so se pasiva povečala na 7
milijonov, leta 1918. pa celo na 10 mi-
lijonov kron. Obiteljski statut, ki je na-
tatančno predpisoval način življenja za

Zavedel se je

— Ali se je vaš mož kaj zavedel od
sinovi?
— O, da, gospod doktor; razbil je vse
steklenice z zdravili, ki ste mu jih pred-
pisali.

vse člane cesarske obitelji, je pritiskal
na dinastično blaginjo ter je zahteval
od nje vedno večje vsote. Civilna lista
je znašala 22 milijonov 600.000 kron
letno in to vsoto sta morali plačati Av-
strija in Madžarska. Ko se je pojavil
prvi deficit leta 1916., je bil primanj-
kljaj pokrit iz rezervnih fondov obeh
državnih polovic. Naslednje leto je bi-
lo treba iskati še drugih virov za kriti-
je. Prodajal se je tokajec iz cesarskih
kleti, potem so prišli na vrsto dohodki
iz zoološkega vrta in denar, ki ga je
dajala schönbrunnška mlekarina.

Slednjič je postal položaj tako nepri-
jeten, da ni bilo več denarja, ko bi mo-
rali člani dinastije prejeti predpisane
poviške. Državni uradniki so poviške
dobili, člani cesarske hiše pa ne. Voda
je začela teči cesarju v grlo in dvorni
maršal grof Hunyady je zahteval, da se
civilna lista poveča za 40 odst. Zahteva
je bila že izročena madžarskemu in av-
strijskemu parlamentu, toda medtem,
ko je vse čakalo na rešitev tega vpra-
šanja, je prišel prevrat ter z enim ma-
hom poplavl parastitvo Habsbur-
žanov.

Kanonada pri obisku

Francoski pisatelj Benoit - Mechin
opisuje v «L'Intransigeant» poset pri
D'Annunziju v Gardoneu, ki ga je na-
pravil v družbi z nemškimi pesnikom
V. (najbrž Vornwellerjem).

Posetnika sta najavila poset že par
dni prej in jima je bil dovoljen, a sta
navzlic temu le s težavami prišla v vilo,
ki je dobro zastražena. Po večkratnem
legitimiranju in končnem dognanju
identitete je posetnika sprejel pesnikov
sin Gabrielino (filmski režiser) s svo-
jo soprogo dono Marijo. Po kratkem
razgovoru je Gabrielino odvedel poset-
nika k poetu, ki ju je majestetično po-
zdravil in ju nato vodil skozi dvorane,
razkazujoč jima svoje znamenitosti,
dragocenosti in trofeje. Za poveljanje
poseta je končno dal D'Annunzio iz-
streliti tri topovske strele. Pred vsakim
pa je imel poseben nagovor, ki so se
glasili sledeče:

«Evropi, da si končno opomore od
krvavih muk! Evropi, naši zemlji, naši
materi, naši inteligenci! Ogenj!»

Bum! ...

«Nemčiji, novi Nemčiji, mogočni do-
movini pesnikov in mislecev! Nemčiji,
ki jo potrebujemo za preobračanje Ev-
rope! Nemčiji, domovini Beethovna in
Desete simfonije! Ogenj!»

Bum! ...

«Franciji, mehki in heroični, brez ka-
tere bi ostali narodi bili osamljeni! Franciji,
ranjeni! Ogenj!»

Bum! ...

S tem je bila ceremonija pri kraju in
posetnika sta iz gardonske vile odšla
hitreje kakor sta prišla notri ...

Podgana mesto biserne ovratnice

V Monakovem imajo družaben škan-
dal posebne sorte. Pisatelj in esejist
Gleichen-Russwurm, pravnik nemške-
ga pesnika Schillerja in predsednik
nemške pisateljske zveze, ki je v ba-
varskih aristokratskih krogih na glasu
kot gentleman in odlični literat ter ima
svojo palačo v Monakovem, nadalje ob
Bodenskem jezeru velik hotel, na Ba-
varskem pa gradi Greifenstein, je ho-
tel oslepiti nemško pošto za velik
denar.

Bilo je po Russwurmovem 60. rojst-
nem dnevu, ko je slavljenec prišel v
denarno stisko. Iz zadrege se ni znal
skobacati drugače kakor s poskusom
velike goljufije. Na svojem gradiču
Greifensteinu je možak v prisotnosti
svoje vrtnarje zamotal za izredno vi-
soko ceno zavarovano biserno ovratnico
ter je pošilko oddal na pošto. Za-
voječek je dospel na adresata, ki pa je
našel v njem mesto biserne ovratnice
mrtev podgana. Pošta, ki bi bila morala
plačati ogromno odškodnino, je najprej
avedla preiskavo, da se zadeva pojasni.
Russwurm in njegov vrtnar, ki je nesel
zavoječek na pošto, sta trdila, da je bila
v zavoju biserna ovratnica, ki pa je
med potoma na nepojasnjen način izgi-
nila. Toda, ker je bil zavoj pravilno za-
pečetan in ni bilo nikjer sledu, da bi ga
bil tat odprl, se je moral Russwurm
podvreči hišni preiskavi. Uspeh je bil
presenetljiv: policija je našla biserno

ovratnico v gradiču in Russwurm in
njegov vrtnar sta dobila dolge nosove.
In ne samo to. Russwurm je moral vrhu
tega še v preiskovalni zapor.

Tam se je kmalu dognalo, kako se je
izvršila sleparija. Russwurm je napra-
vil, preden je oddal pošiljatev na pošto,
dva zavoja: v enem je bila biserna
ovratnica, v drugem pa živa podgana.
Oba zavojčka sta bila enaka in Russ-
wurm je poslal naprej onega s podgano,
pravega pa je zadržal pri sebi. Upal je,
da bo podgana pregrizla zavoj ter ušla,
nakar bo morala pošta plačati odškod-
nino, ker bo pošiljka prišla na naslov
v pokvarjenem stanju. Zgodilo pa se je
drugače: podgana je med transportom
poginila in sleparija je prišla na dan.

Takoj ko se je to izvedelo, je vložilo
državno pravdnitvo v Würzburgu, ka-
mor je bil zavoj z mrtvo podgano adre-
siran, ovadbo radi goljufije in Russwurm
je moral pred preiskovalnega sodnika;
in ker je škandal postal preočiten, za
javnost, je moral obtoženec položiti vse
časti, med drugim tudi predsedniško
čast v društvu nemških pisateljev za
Bavarsko. Sam pa je te dni dosegel iz-
pustitev iz ječe in tudi ustavitve kazen-
skega postopanja, ker se je z zavaroval-
no družbo pobotal ...

Bogastvo dveh beračic

Iz Prage javljajo, da so našli v oko-
lici mesta ljudje beračico Mikulejsko v
njemem stanovanju nezvestno na tleh.
Poslali so jo v bolnišnico, kjer so zdrav-
niki skušali ženo spraviti k sebi, a v
bolnišnici je beračica umrla ne da bi se
osvestila. Ko so jo pokopali na stroške
ubožnega fonda in preiskali njeno sta-
novanje, so našli v starih cunjah sto-
tisoč čeških kron gotovine, Mikulejska
je živela do skrajnosti skopo in se je
hranila z ostanki hrane, ki so plavalji po
pomijah. Njena skopost je bila tako
trdovratna, da jo je pritirala v smrt.

O sličnem primeru poročajo tudi iz
Berlina. Ondotna policija je bila pred
nedavnim časom opozorjena na neko
žensko, ki je živela v strašni revščini
in takem smradu, da se je stanovalska
okolica bala okuženja radi njene bliži-
ne. Zanemarjanost je bila toliko, da je
policijski uradnik, ki je odprl neko oma-
ro, omedlel od smradu, ki je puhnil vanj.
Končno je prinesla preiskava stanova-
nja presenetljive uspehe. Dognalo se je,
da je beračica naravnost bogata ženska,
ker razpolaga z velikansko vsoto
denarja. Našli so pri njem sicer 31.000
mark v zlatem denarju, 4000 mark v
srebru ter hranila knjižica, s katero
ima beračica naloženih 116.000 nemških
mark. Vrhu tega ima ta ženska za 42
tisoč mark obligacij v obliki vojnega
posojila. Seveda je morala ženska tako-
iz stanovanja, ker je v primeru s
svojimi sosedi bogata ženska, ki si lahko
kupi lastno hišo ter živi v blagostanju
in razkošju do konca tistih dni, ki so ji
še usojeni v tej dolini solz.

Uspel družaben poskus

Majhna skupina vegetarijancev je L.
1893 osnovala ovočarsko naselbino
«Eden» pri Oranienburgu v Branibor-
ski pokrajini. Zadruga (ljudje iz vsako-
vrstnih poklicev) ni gojila edino sadje-
reje, marveč tudi predelavala sadje.
Njene marmelade, čežane, sokovi se ši-
rijo po vsej Nemčiji, ker ohranijo pri-
rodno barvo in ostanejo brez umetnih
barvil in aromatičnih dodatkov. Pek-
meza se pridelava 6.000 stotov na leto. L.
1924 je bilo 461 članov z istotoliko de-
leži. Presne jagode z edenskih vrto-
v posebno priljubljene v nemški prestoli-
ci. Obrat rešenega leta je znašal 91.133
mark, od teh je odpadlo 25 tisoč M na
pošiljatev. Čistega dobička je bilo
okrog 4.000 M. V letošnjem juniju je na-
selbina štela 900 prebivalcev, posedo-
vala krasne gasade, zdravilišče, otro-
ški vrtec itd. Edenska sadilnica doka-
zuje, da morejo gojiti poljedelstvo tudi
ljudje, ki prej niso bili kmetje. Njeni
zemljedelški uspehi so znatno večji ne-
go pri veleposesnikih. Zategadelj je
sosedi veleposesnik prodal svojo
nepremičnino tej zadrugi. Zadrugi
najdejo vedno več pota in zaslužka v
naselbini, zato se mnogim ni treba več
voziti v Berlin po opravkih. Okoli 40 jih
je stalno nameščenih v tem robinzon-
skem rajju.

Pirnat, ki je sam vase poglobljen kora-
kal za njo, je priskočil na pomoč; pobir-
al je novce, ki so se zakotalili po cesti
in jih je izročil vsakega zase. Za vsa-
kega se je zahvaljevala posebej, in
on je še vedno iskal po cesti, ko je go-
spodična že plinknila z zaponko na tor-
bici. Zasopel je stal pred njo in se skre-
pnoval svoje drzkosti. Ona mu je kram-
po stisnila roko in ga živo pogledala v
oči. Začutil je, da mu v prsih bije hi-
trejše.

Odslej je gospodično pozdravljala, in
ona se mu je nasmejevala tako pristr-
no, da je mislil nič in dan nanjo.

Julče se je izpremenil. Prej je po-
zdravljajl vnaprej se skoroda plazil
od zidovij, sedaj je pa hodil po sredi
trga in s prvim zelenjem v gumbnici.
Jedva te je opazil, če si mu migal z ro-
ko. Tudi se mu ni hotelo več, da bi kr-
nal nogavice in si snažil madeže z oble-
ke. Vedno je bil ves nov in prazniški.
Mirčko je privedel v družbo in poleg
je se ni bal trošiti ne za jed in ne za
pijace.

Bil je torej po veliki noči. Redki so,
ki takoli, čim prestopijo prag pisarnice,
pozabijo na lepe dni in se vržejo na de-
lo. Tudi Julče je zrl kakor izgubljen
skozi okno. Kako hitro so minili ti ro-

mantčni, praznični dnevi! Lotil se je
spisov, a ni šlo.

Julče je trl prihur. Torkljanje po mizi
je privabilo kolego Toneta, ki se je pri-
slonil k Julčevi pisalni mizi. Tovarša
in prijatelja sta si bila; skoro je ni bilo
tajne med njima.

«Tudi piruhe? Kako si praznoval,
Julče?»

«Tako, tako. Glej, si že videl kaj kras-
nejšega?» Julče je odprl miznico: po-
leg šopa z višnjevim trakom povezanih
pisem se je zibala šarena pisarnica, tem-
novijugasto prepašana z rdečimi in si-
njimi križki ter srčki, vsa rumeno opi-
kana.

Tone je ogledoval pisanico z zani-
manjem: «Od gospodične neveste, kaj
ne, kaj ne?»

Pirnat se je muzal in luščil že priprav-
ljeni piruh. Nato je pregriznil z rdečimi
žilami prepreženo beljakovino, ki jo je
nakazila braziljka. Otrepel si je žolte
drobce rumenjaka raz telovnik in za-
cmakal:

«Ta piruh je od gospodične, pisanica
pa od nje, da. Šele danes jutraj mi ga
je podarila, ker — Rad bi bil še nekaj
povedal, na je ta trenutek glasno potr-
kalo na vrata. V pisarnico je stopil vi-
tek, stasit elegant z aktovko.

«Dobro jutro, gospodje. Servus, til»

«Kaj pa je tebe dovedlo? Bog te ži-
vi! Oprostite Julče, kaj ne — moment.»

Porokovala sta se Tone in Predovč,
potem je Tone predstavil došleca tova-
rišu: «Gospod Predovč — gospod Pir-
nat, kolega tudi po srcu.»

«Čast mi je. Lepo, divno!» Predovč
se je svetski poklanjal, se razmogočil
in govoril s pretiranim poudarjanjem:

«Prispelem sem zopet v svoj rojstni kraj,
kjer mi je tekla zibelka. Prispelem sem,
da te pozdravim, Tone, in da obiščem vse
svoje prijatelje in prijateljice, ko me ni
bilo že leto dni doma. Toda čas je zla-
to. — Gospod Pirnat, vi gotovo še niste
pri nas? Saj sem vedel. Naši očetri so
najkulantnejši! Čas je zlato in v uradu
vas ne maram nadlegovati. Gospoda,
se vidimo opoldne? Po kosilu? Prosim,
vabim vaju, bomo kakšno rekli. Jaz ko-
sim pri Zeleni veji, koncem trga. Ser-
vus, klanjam se gospod Pirnat. Na svi-
denje!» In že se je poslovil. Pri vratih
pa se je vrnil, segel v aktovko in izro-
čil Tonetu šareno pisanico. «Na, ta je
zate.» In je šel.

«Kdo pa je ta vražji človek?» je po-
skočil Pirnat.

«Predovč France, potnik zavaroval-
nice Danuvius. Pogodil si, res je vražji,
kaj ne? Nikar ne misli, da sem njegov
priganjač, zaradi provizije, nikakor. —

Kaj pa šiliš na mojo pisanico? Ali jo
želiš? Ne? O, Predovč! Nisi še nikdar
slišal tega imena?»

Ne, Pirnat ni še nikdar slišal tega
imena. Kaj mu mar! Ampak pisanica,
pisanica ... Takoj je dognal sličnost med
to in svojo pisanico. Bog pomagaj ...
treščilo je vanj z jasneja. Zameglilo se
mu je pred očmi. Ljubosumnost je vzpla-
polala v njem, paleči plameni so mu ob-
jeli srce. Tone ni opazil njegovih tre-
pajočih, obrzdnih oči in grizajočih se
ustnic, pa je nadaljeval navdušeno:

«Imeniten človek, veseljak, neugna-
nec, toda poštenjak. Pivec, pevec; po-
zna ga vsa širna domovina. Osobito
ženske ga ljubijo — in on nje. Res, vra-
žji človek! Čakaj, da ti povem,» je znižal
glas. «Lani sem ga obiskal, in peljal
me je v svoje stanovanje. Pristen žen-
ski budoar, ti rečem. Parfimi, cvetice,
nipe, vaze in — baldahin nad posteljo.
Ne lažem! Baš mi je dozorela cigareta,
ko se je odstranil za trenutek. Ker ni-
sem našel pepelnika, sem odprl vratca
peči, — in kam sem norinil ugorek? V
najraznovrstnejše zvitke in šopiče las
— ženskih! Vseh boj: zlatolasih, kosta-
njeh, vranečrnih itd. Zavrtčato je, a
mene je kar speklo v srcu ... Zakaj si
nemiren, Julče?»

Julče se je mrko uprl:

«Kakšna ploha! Kaj mi mar njegove
babnice! In da veš, on, ta človek me
ne bo nikdar zavaroval, četudi sem se
že ukvarjal z mislijo o zavarovanju. On
ne!»

«Postranska stvar, ljubi Julče. Čemu
se sidiš nanj? On je moj dober znanec
od malih nog; ne vem, če mu ne bi šel
v zlo, ako bi me ne bil pozdravil. Na,
odstopam ti to pisanico, pa bodi dobre
volje.»

«Dve sta preveči!»

Tone se je udaril po čelu in odstopil
za korak. Zasul se je na peti in se po-
smehnil:

«Aj, aj! Sedaj šele so mi odpadle lus-
kine s trapastih oči. Ti misliš, da je Pre-
dovč dal pisanico tudi tvoji nevesti ...
Kaj ne? Zelo si iznajdljiv. Ampak takih
pisanic je na koše; še v našem zakon-
nem trgu so naprodat. Pri Kosu! Ti si
že sedaj ljubosumen, dragi Julče. Pre-
misli si! Ti nisi za zakon! Zdaj pa vse-
kar morava k Zeleni veji! Zaklinjam
se, da vpraš

Psi, naši prijatelji

Ni jih na svetu živali, ki bi bile tako navezane na človeka in nasprotno tudi človek na nje, kakor so psi. Kako, kdaj in zakaj se je pes tako udomačil in postal tako zvest prijatelj človeka, ne pove noben zgodovinar in noben naravoslovec. Psi vidimo že v davni preteklosti ob strani človeka. Psi si je človek poljudno prikrojil in ga vzel v različnejše službe. Izkoristil je njegovo zvestobo, njegov izborni sluh, njegov vonj, moč itd. Uporabljamo jih za čuvaje, pomagajo nam pri lovu, pomagajo nam pri živini na paši, koristni so bili v sanitetni službi, danes so važen pripomoček policiji, v severnih krajih vozijo sani; med vojsko so jih uporabljali na fronti, z eno besedo, povsod, kjer je človek, je tudi njegov zvesti prijatelj pes.

Na najrazličnejše načine ga uporabljamo baš pri lovu in zato potrebujemo različne vrste psov. Preganjanje živali s psi sicer nekoliko ponehava, kar je go-

mače in to radi tega, ker jih po največ uporabljamo za lov na letečo divjad, na perotino.

Da ohranimo čistokrvne pasme in jih tudi poljudno izboljšamo, da preprečimo sokrvnost, da jih ojačimo in popra-

Španijelka z mladici
(Pokolenje v po Hetmanns-Doube)

vimo nedostatke v pasmi, radi tega so ustanovljena posebna kinološka društva, ki vse to nadzorujejo in vodijo rodovne knjige psov.

V Angliji obstojajo taka društva že zelo dolgo in Angleži imajo nekaj izbornih vrst ptičarjev. Tudi Francozi in Nemci se že dolgo bavijo s kinologijo in imajo več svojih tipičnih pasem. V naše kraje pa smo pričeli uvajati čistokrvne pse šele koncem 19. stoletja, in sicer smo imeli le par čistokrvnih ptičarjev ali fermačev. Ko se je pa jel razvijati poljski lov vedno bolj in bolj, je s tem rastle tudi zanimanje za lepe in dobre pse. Leta 1908. je SLD. priredilo prvo pasjo smotro in tekmo, na katero so naši lovci pripeljali 7 ptičarjev z rodovniki; bili so po večini nemški kratkodlaki ptičarji, en dolgodlaki seter in en resavec. Kinologija se je jela rapidno razvijati, toda svetovna vojna je tudi to uknila. Najagilnejši naši kinologi pred svetovno vojno so bili gimnazijski ravnatelj dr. Lokar, rač. svetnik Križaj in veletržec Urbanc. Po vojni leta 1919. pa so ustanovili v Ljubljani poseben odsek SLD. »Klub ljubiteljev ptičarjev«, ki je z podvojeno silo šel na delo in dosegel krasne uspehe. Danes imamo

Angleški seter »Lord«

v Sloveniji v rodovno knjigo vpisanih nad 50 lepih čistokrvnih ptičarjev, katerim se divijo tujci, ki posejajo naše tekme in naše pasje smotre. Med 50 vpisanimi imamo največ nemških kratkodlakih, ki so posebno dobri za lov na polju, nadalje par nemških dolgolakov in nekaj resavcev, ki so močstri tudi v vodi in močvirju. Angleških ptičarjev imamo pri nas dve vrsti, in sicer krasne in tudi zelo uporabljive kratkodlake, pointerje in dolgodlake, lavorak in gordon-seterje.

Poleg čistih ptičarjev fermačev pa so postali pri nas precej priljubljeni tudi mali, ljubki španjeli, katere uporabljamo bolj za lov v gozdičih, kakor pa na polju, ali so tudi zelo nadarjeni in ubogljivi.

Na slikah vidimo nekaj najlepših fermačev iz Ljubljane. Posebno lepe in dobre fermače imajo naši lovci tudi v Mariboru, Celju, Ptuj in Ljutomeru, kjer je velika pasarna prvovrstnih nemških kratkodlakih fermačev.

Fermači so že od narave zelo inteligentni in imajo tudi dober nos, toda treba je mnogo truda in potrpežljivosti, predno je pes popolnoma uporabljen. Vzgojitelj psov mora biti zelo potrpežljiv in skušati s prigovarjanjem uplivati na svojega gojenca. Če je treba, ali le

prav redko, zapoje tudi bič. Pa tudi potem, ko je pes že dresiran, mora lovec zelo paziti, da ga ne skvari, kajti skvarjenega psa popraviti je težje, kakor mladega psa dresirati.

Kdor hoče imeti dobrega psa, mora z njim ravnati kakor z dobrim prijateljem in upoštevati njegovo zvestobo.

Z dobrim fermačem pa ima lovec tudi užitek! Ko pride konec poletja, čud poljskega lova, ko so pospravljali deloma poljski pridelki, gre lovec s svojim zvestim prijateljem na polje. Vsa divjad je že toliko odrasla, da ima priliko bežati in mora biti lovec tudi precej spreten strellec, če hoče doseči svoj plen. Fermač občuti lovčevno razpoloženje in išče po polju, ki je po večini izpolnilo svojo dolžnost, le ajda še dehti in bogato proso se šibi na kosmatih steblih. Fermač pazno išče, dokler ne izsledi jerebic, ki so pravkar še tekale po strnišču, sedaj pa se stiskajo v detelji. Ko pride v njih bližino, obstoji, nekateri se kar trese od nemira, drugi zo-

Angleški pointer

pet leže in komaj čaka, da se približa lovec. Na ukaz previdno stopi naprej. Jerebice zavre in lovec mora kaj hitro meriti, ako hoče, da pogodi. — Se bolj nestrpen pa je fermač, ko stoji pred zajcem in mora se zelo zatajiti, da ne skoči za zajcem, ki je puhnil iz njive in ga lovec zgreši s strelom ali pa ga sploh noče streljati. Najraje bi jo pobral za zajcem, toda ne sme in ne sme.

Poseben užitek pa nudi lovcu jesensko iskanje ključačev z dobrim fermačem v najlepšem letnem času, ko se narava pripravlja na zimsko spanje in je v slovo oblekla svojo najlepšo obleko.

Tako vidimo, koliko zabave nam nudi lepl, dobro dresirani ptičarji, fermači.

8. in 9. septembra pa bomo videli na veliki mednarodni razstavi psov vseh pasem, katero priredi kinološka zveza na ljubljanskem velesejmišču, lepoto in strunost čistokrvnih in plemenitih psov v čim popolnejši meri.

Razstava, ki se bo vršila pod najvišjim pokroviteljstvom našega prvega lovca kralja samega, pa ne bo nudila samo lovcu in športniku pregled in priliko premočiranja o izpopolnitvi in plemenitvi posameznih pasem, temveč tudi lajku, ki je ljubitelj lepe živali, obilo užitka. V dobi, ko nam kvarijo

Resavec »Dar«

takozvana moderna zabavišča vedno bolj smisel za stvarstvo in njegove tajne, je treba vzbujati, zlasti pri mladini, smisel za vsakojaki šport zlasti pa ljubiteljstvo do zveste in koristne živali. Angleži, Francozi in Nemci prirejajo vsako leto nebroj pasjih smoter in razstav, da dajo gojiteljem različnih pasem priliko javno pokazati uspehe smotrene in na znanstveni podlagi zasnovane vzreje. Občinstvo, ki poseja take razstave, pa pridobi na smiselnosti za razliko pasem, za anatomske pravilno zgrajeno ogrode in za tipičnost in plemenitost, ki jo izraža vsako zdravo in plemenito bitje. Občutek za lepoto in harmonijo, ki si ga pridobi

človek, primerjajoč slabe oblike z dobrimi, pa bistri in pogloblja sodbo o lepoti sploh.

Upati je tedaj, da poseti, ako nam ohrani svojo naklonjenost vremenski

bog, tudi slovensko občinstvo v kar največjem številu našo Mednarodno razstavo psov, da tudi na tem polju ne zaostanemo za drugimi.

VL. K.

V ljutomerskem paradižu

(K slavnostnim dnevom ob odkritju Miklošičevega spomenika)

S pokojnim Josipom Stritarjem sva se na Dunaju pomenkovala, kako včasih pisatelj hrepeni srce, da bi izrazil svoje slike ne le z besedami, nego hkratu tudi s čopičem in z glasbo: potem šele bi imel čitatelj popolno občutje onega, kar je gledala pesnikova duša. Tako se godi zdajle meni, ko bi rad izrazil lepoto domovine Stanka Vraza.

O, da bi bil pesnik, slikar in skladatelj obenem! Le potem bi mogel vsaj približno pričarati poezijo tistih blagoslovljenih krajev, njihovih gajev, ravnin in brezkraških vinogradov, holmov in hribov s cerkvami in viničarskimi hišami, milobno prijazno krajino v bujnem zelenju in razkošnem solnku, polno ljubeznivega smeja in mehke. Beseda sama je prazna in gluha. Najbolj točno je izrazil občutje, ki ga izziva raj Ljutomerskih gor in njihovih okolice, prijatelj, rekoč:

«Kakor žensko telo je ta krajina, valovito, plastično pestro, mehko, v vsaki posameznosti prelestno!»

In prvič sem občutil slikovito muzikalnost Vrazove plastične poezije v Cerovcu pod lipo pred Vrazovim domom, ko je prof. dr. Iv. Prijatelj z vrelim čustvom in poetskim zanosom krasnoslovil iz »Djulabij« Stankovo himno svoji ožji domovini:

«Ajdm, pjesma moja, gore u Jeruzalim...»

Miklošičeva proslava ob odkritju njegovega spomenika se namreč ni zaključila med dežjem in povodnjami v Ljutomeru, in Miklošičevi zunanji čestitki se nikakor niso čmerni razšli že po prvem dnevu.

Schärpe, dunajski akad. kipar in profesor, ustvaritelj Miklošičevega spomenika v dunajski auli, je ustvaril iz najlepšega belega laserskega marmorja tudi za Ljutomer umotvor, ki mu imamo Slovenci enakovrednega edinele v Bernekerjevem »Trubarju« v Ljubljani.

Zasluga dr. A. Slaviča, dr. Stojana, dr. Frid. Babnika, Jos. Zagarja in drugih članov odbora za postavitev Miklošičevega spomenika je torej velika: domovina ima novo umetnino, ki smo nanjo lahko ponosni.

Pred tem najnovejšim umetniškim spomenikom smo se ljubljanski in zagrebški gostje Ljutomerskih rodoljubov shajali dva dni zapored zjutraj, da izletevamo na razne strani Ljutomerske krasne okolice.

Zdravilišče Slatina Radenci je bilo s svojim ogromnim, negovanim parkom, lepimi, modernimi poslopji, hoteli, vilami, igrišči, kopališčem in zanimivim vrelcem kisle vode naša prva izletna točka. Divno je ond! Za tisoče letoviščarjev bi bilo udobnega prostora in užitkov tihe, poetične poezije sredi milobnega rajskega kraja. A gostov ima jedva osemdeset!

Nato smo odšli peš na hribece Kapele pri Radencih; skozi vinograde in loge, preko dolin, pašnikov, po belih cestah mimo prijaznih hiš sredi plodnih sadovnjakov, v solnku in vonjvem zraku kvišku k lepi, s freskami umetniško okrašeni cerkvi. V nji smo videli kipec Magdalene spokornice iz belega marmorja, realističen umotvor najvišje finosti in globokega izraza. Impozantni razgled s hriba na vse štiri strani nas je očarjal.

Triinosemdesetletni župnik »kanonik Meško, živahen, dovipen starček, bivši kaplan Bož. Raiča, nam je razlagal zgodovino svoje lepe cerkve in pojasnjeval točke na najoddaljenem in najbližjem obzorju.

Zares, Slovenci imamo domovino, ki je ni lepše in slikovitejše, a je ne poznamo in ne ljubimo tako, kakor bi jo morali!

Zvečer smo se sešli v slavni Serševni kleti. Bili smo gostje obitelji, ki nas je sredi sodov velikih gostil, kakor znajo to le štajerski vinski trgovci. Tu so se oglašile v svobodnih mešanih zborih v dolgih vencih šaljive in hudomušne prleške pesmi, tu so se

praznili kozarci, nalivani vedno znova iz mogočnih vrčev... Ljutomeri so nas hoteli spraviti na kolena! Kar nas je pivskih diletantov, smo pobegnili, a čast Ljubljane je rešil baš najvišji reprezentant naše univerze. G. prof. Zaslomšek je Ljutomerem dokazal, da je iz rodu kraljeviča Marka; s križevačkimi statuti je ukrotil Ljutomerske zarotnike, pil sam kakor suha goba, a ostal je nepremagan, ko je kapituliral pred njim junak za junakom.

Naslednje rano jutro nas je našlo vse zopet čile in zdrave pred Miklošičevim spomenikom. Vse: gospode in dame, starce in deca, junake in invalide. In izleteli smo zopet peš — to pot v Radomerščak, k rojstni kmetski hiši Fr. Miklošiča.

Sredi vinogradov in logov leži preprosta nizka hiša; na levi veže je »hiša« z ilovnatimi tlomi, kjer se je narodil največji slovenski jezikoslovec svetovnega slovesa, na desni sta še dve sobi, zadaj kuhinja in shramba. Za hišo se raste mogočen kostanj v dveh debelih, ki tvorita spodaj visoko sedlo: po tem kostanju je se zverjal, v tem sedlu je posedal Miklošič, čital, pel in študiral.

Marko Vavpotič, današnji gospodar, nam je pokazal spominsko ploščo iz belega kamena, ki se vzhaja v pročelje hiše, ter nas kajpada pogostil z imenitno kapljico, sadjem i. dr.

In nato — hajdemo gori v Cerovec na Vrazov dom! Zopet smo uživali prostorni razgled preko holmov, vinogradov in dolin ter dospeli razigrani in srečni najprej do Vrazove spominske kapelice in kmalu nato do Vrazove hiše. Ponosna stavba v enem nadstropju. Na pročelju je dvoje spominskih plošč, v sobi I. nadst. prav lepa reliefna plošča s portretom Stankovim, poklonikom Hrvatic. Čitali smo debele spominske knjige s stihii in beležkami Jos. Jurčiča, Jan. Bleiweisa, Fr. Levca, V. Holza i. dr. ter se zabeležili še sami. Ogromno uglednih imen čitaš lahko v onih knjigah, imena slavni pokojnih delavcev v duhu Stanka Vraza. Krekpo živi Vrazov rod in tudi za bodočnost je poskrbljeno. Vrazova zbrana dela in knjige s članki in feljtoni o Vrazu in Cerovcu, ležeča pod Vrazovim reliefom, pa kažejo, da jih posetniki čestitko čitajo znova in znova.

Potem dalje v Jeruzalem! Hrib visok in dolg, a ves pokrit z vinogradi, ki rode najlahtnejše slovensko vino. Dočakal nas je vrl župnik Fran Bratošek iz Svetinji, mož vedre duše in pristranske gostoljubja. Povedel nas je najprej v svojo viničarno in nam dal vina, ki bi se ga sami angeli razveselili. In nato v svoje župnišče v Svetinjah, na grebenu hriba krasno ležeče. Ah, samo za osmero oseb je pripravljen obed, nas pa je došlo štirindvajset! A Bratošek je čudodelnik, ki je po svetopisemskem vzgledu nasitil in do vrha napojil vso množico. In orile so pesmi, letele zdravice...

Čudovito je le to: koliko zlatega vina smo popili v teh dneh, a nikogar ni bolela glava in nihče ni bil pijan! Bili smo vsi vedno le židane volje, poredni, objestni, dovipni in — pesniški... Pa kako bi ne bili? Elitna družba — skoraj sami vseučilišni profesorji, glavari najvišjih prosvetnih uradov, akademiki v poklicih — in ž njó nekaj dam, — joj, lepih in bistrh, ljubeznivih in rasnih.

Za boga, fantje slovenski, kako krasne ženske cveto in rasto v Ljutomerski krajini! Hajdite, deca moja, gori v Jeruzalim in njegovo okolico, Ljutomer! Tam vam je lepših žen in ljubih, da nikjer toliko...

Celo mi, življenjski invalidi in ljubezenske makulature, smo se težko poslavljali od njih in v srcih nam je hudo, hudo...

Dnevi v znaku Fr. Miklošiča, Stanka Vraza in Ljutomerskega paradiža z njegovimi Evami nam ostanejo nezabni. Fran Govekar.

Škotski terijer

tovo edino pravilno, posebno pri pogonu srn, katere z prehudo gonjo prepodimo iz revirjev in se pozimi gonjene tudi prehlade, pač pa se tembolj uvaja in izpopolnjuje takozv. poljski lov, kjer so neobhodno potrebni dobri, izvežbani lovski psi.

Poljski lov obstoji iz sledečih glavnih momentov: Pes izsledi divjad in jo mirno zasleduje. Pred divjadjo postoji in kolikor mogoče pazljivo čaka, da divjadi ne prepoči, dokler se lovec ne približa na strelno razdaljo. Ako divjad ni med bližanjem lovca zbežala ali odletela, jo pes na ukaz in ta je: mig, živžig ali utmen ukaz, prepodi, na kar lovec na letečo ali tekočo žival strelja. Nadalje ima pes nalogo poiskati ustreljeno ali obstreljeno divjad in prinesiti jo lovcu; ako je treba gre pes tudi v vodo.

Za te vrste lovljenja si je človek izbral posebno inteligentne pse in jih toliko časa križal in krvno izboljševal, dokler ni na ta način ustvaril posebnih pasem, ki jih danes ločeno gojimo in jih v splošnem imenujemo ptičarje ali fer-

«Bey», nemški kratkodlaki ptičar

Jaro Hilbert:

Arabsko slavlje

Kairo, koncem julija. Gruča arabskih delavcev. Gredo z dela in pojo. Takt si delajo s ploskanjem. Spotoma plešejo kar na ulici. Seveda je tudi polno otrok med njimi, a kaj otrok, tudi starci so vmes. Eden pleše, drugi pojo in se pomikajo dalje, ploskajoč z rokami za takt.

Nekam čudno živahno je danes po ulicah. Ljudstvo vrvi in se preriva. Kam? Ej, 400-letnica smrti arabskega šejka je danes in ljudstvo se hoče veseliti dve noči neprenehoma, dve celi noči.

Pa je vendar v vsem tem vrvenju in šumu takt, ritem in ton arabskega petja. Celo arabsko slavlje je ritem in takt. Zvečer žari nebroj luči, šotori so zgrajeni iz prekrasnih preprog. Povsod vlada živahnost in za vse je preskrbljeno. Posebno tudi za želoce. Kuhinje ne manjka, kar na tleh jih imajo, da, kar na tleh. Arabec sedi prekrižanih nog in praži nekaj. Našim kuharicam bi se kolalo po teh kulinaričnih izdelkih, tako zelo dobro je baše to, kar praži ta črni kuhar na tleh.

Na tisoče ljudi proslavlja slavno obletnico, vse v slavnostnem razpoloženju.

Velikanska gneča je tam pred onim le šotorom. Kako tudi ne! Tam pleše lepa plesalka, prava Egiptčanka, trebušni ples, pot taktu table (bobaen iz ilovice v podobi garguleta, čegar dno nadomešča koža). Muziko pa dela saffara (piščalka iz bambusa). O ta plesalka razume svojo umetnost in ve, kako naj pleše, saj jo gleda toliko pohlepnih možkih oči. Prebele so njene grudi in lahno opasane, da bi nad njimi imel dopadenje sam Rubens. Njeno lice je mrzlo, le telo se giblje in zvija. Plesalka stoji na mestu in se zvija v pasu in se šopiri z grudi. Nalaho valovijo njene roke z malimi kastanjami. Koliko gracioznosti in obenem pohotnosti je v tem gibanju, a obenem je obraz tako brezizrazen in brez miseln. Le naiven ali morda ironičen nasmelek leži na ustnicah. Od vseh strani jo občudujejo in z žarečimi očmi motrilo gibljaj vsake njene mišice. Tisoč oči je uprtih vanjo, in ko konča, zagrmí med množico divji smeh ha-ha-ha, in zaori ploskanje.

In točka se ponavlja znova. Nastopi zopet trebušna plesalka, opasana s težkimi zlatimi verižicami, z vkovanim zlatim denarjem. Vsa je v zlatu: zapestnice na nogah, rokah, uhanj, orglice, vse se blišči na njej. Njeno modro kratko

krilce se lahno premika in valovi po taktu trebuha, njene opasane grudi valovijo v čudnem ritmu. In ona pleše do jutra. In stotine pohlepnih Arabcev ji vedno slede s svojimi žarečimi pogledi. Da, krasno pleše to dekle in draži vse, kar je možkega.

Duh hašiša napolnjuje ves veselilni prostor. Hašiš? Saj je vendar zabranjen. A danes ga vendar pušijo. Ah, stražnik sedi tam, topo zaverona z gledanjem v plesalko in sam puši hašiš — saj danes je obletnica šejkove smrti in je dovoljena vsa radost in ves užitek.

Iz vseh šotorov ozvanja petje, krič, godba in divji ples. Čudni so ti arabski pevci. Nekam tiho in žalostno razpredajo svoje romances s spremetvom zommarre, dvocevne bambusove piščalke: ena cev je 2 metra dolga in povzroča neprestano šumenje v basu, druga spremlja melodično. Zraven se glasi saffara. Mlad pevec, tenorist ka-li, poje naprej, komponira sproti, zavije visoko, nato zopet nizko, glasno, pa zopet tiho z nežnim čutom, in končno tako strašno žalostno, pa zopet komponira dalje in prehaja v višino. Ljudstvo je očarano in venomer sreba kavo. Pa tudi pivo. Da, alkohol je Mohamed zabranil; toda pivo, to je nekaj drugega, to ni alkohol.

In hašiš je prepovedala le vlada, danes pa ga za izredno priliko zopet dovolijo.

Tuintam se odluči od množice mala skupina in posamezniki plešejo sami, improvizirajo ples in petje, drugi jih gledajo in odobravaljo. Prožni in gibčni so ti gledalci, kakor mačke. Dva izvalata bojni ples. Ležita, skokoma se dvigneta, plešeta, se bojujeta, vstajata, namerjata sulico drug proti drugemu, poklekmeta, zasučeta sulici, se zopet zvijeta in — sedaj pokazata, kaj znata: ob taktu tale pričrjena boj. Krasno elastično je skočil prvi pokonci, drugi se mu umakne s poklekem, prvi ga naskoči, drugi pade, je premagan. Takt table oznanja konec bojnega plesa. Množica ploska in vzklika. To nista umetna plesalka, marveč dva navadna delavca zidarja. Kdo ju je naučil ritmičnih gibov, kontrapunkta, sinkope? Kdo jima je vdihnil smisel komponiranja? Ah, orjentalce zna vse to, njega dirigira vroča kri, njega opaja ritem ljudskega slavlja, mogočen šum in duh hašiša.

Kakor na sejmu, je danes med temi ljudmi. Toliko umazanega ljudstva je tu, jaz sem menda edini Evropejec med njimi. A kako so mi danes ustrežni! Na cesti bi od mene zahteval bakšiš, tu bi ga skoro sami dali. Koliko spoštovanja

mi izkazujejo, v zadovoljstvu, da je posetil njih slavlje tudi Evropejec.

Vse ljudstvo se končno v velikem sprevodu vrača v mošejo, kjer leži pokopan slavni šejk. Mladina zopet navdušeno zateguje žalostne arabske pesmi. Zares ožito se nese arabska pesem skozi šum in ritem te noči, nebroj luči jo spremlja. Star, častitljiv siv šejk stopa sredi spreveda, odganja nadležno muho, kihne sredi petja prav na glas. Njegov »ah!« odzvanja mogočno na ulici, a nihče se ne nasmehne tej malenkosti. Naravno, nasmehni se ne sme niti gost.

In ko mine slavnost v pozni noči, ležejo ljudje spat vsenaokrog. Spe pred šotori in na njivah in pod palmami, številni neugnanci pa se vesele in se klatijo naokrog; še več pa jih je, ki vso noč molijo k Alahu. Naslednji dan traja proslava dalje. Eni molijo, drugi se vesele in pojo in s pohlepnimi pogledi občudujejo plesalke, uživajoč hašiš, in v pozni noči gredo zopet v sprevodu k mošej in šejk zopet kihne sredi molitve. O, slavni pokojni šejk, kako te slavi Arabci! Ze se skoraj dela novi dan, a v šotorih še traja ples, petje in neugnano vrvenje.

Kulturni pregled

Emil Adamič:

Komorna glasba v Donaueschingenu

III. Triadski balet.

Na III. koncertu so se izvajale originalne kompozicije za mehanike instrumente in »das Triadische Ballet« v Zeppelinovi dvorani.

Mehanski instrumenti, n. pr. električni klavir in orgle, so reproduktivni običajno glasbo, ki je bila za te instrumente aranžirana. Klavirska glasba, petje, orkester, vse to je bilo prirejeno za mehanike glasbila. Kakršna slika povsod. Sedaj si pa mislimo glasbo, ki je za te instrumente nalašč napisana, torej glasbo, ki je človek sploh ne more proizvajati, glasbo za mehanike instrumente, kakor imajo glasbo za klavir, gosli, orkester itd. Primeri! Obe človeški roki, ali tudi štiri, ne morejo vse tastature klavirja istočasno, brez ovir izpustiti. Če igra levičar in desničar istočasno na skrajnih mejah tastature, mora ostati sredina neizbrana. Tudi pri četveroročnem igranju je križanje rok itd. zadostna ovira. Če instrument ne more dati od sebe vsega, kar zmore. Ako sedaj kompozit vzame na pomoč valj z električnim nogonom, obvlada lahko s svojo kompozicijo glasbeno ves obseg tastature. »Klavirski stavek«, o katerem smo do sedaj govorili, se za mehanike klavir popolnoma izpremeni. Ako bi hotel tako kompozicijo igrati človek, moral bi si jo nalašč v ta namen aranžirati. Onim, ki mislijo, da kompozit komponira le pri klavirju, je to nerazumljivo.

Ako fotografiramo pesem solista, zbor, orkestra s fonografom, bo ta slika tolikrat krat drugačna, kolikokrat bo bodo proizvajali različni izvajalci. Vsekolikrat bo vsled tehnične spretnosti, globokosti izznanja, tonskega materialja itd. zapis kompozicije drugačen. To bi bilo torej zrcelo osebnosti pevca ali igralca. Če pa valja ali plošče ne fabrikiramo po netu ali igranju, temveč jo narišemo, narišemo, nam nakaže slika geometrične eksaktnosti, ki ji odgovarja tudi tonski efekt. Nikdar ne bi mogel človek podati skladbe tako točno. Izključena je vsaka osebnost, zavlačevanje tempov, potvorenje dinamike, ritma, nemogoč individualni impulz, sentiment. Glasba nima več duše, je objektivna, nesentimentalna. Zanimivo je, da je že Mozart napisal 3 originalne kompozicije za orgelske valje. Po drugi strani pa je ta glasba prosta vsakega osebnega interpretiranja, je sicer hladna, a jasna in precizna. Mora pa biti to glasba, ki je nalašč za te instrumente pisana, nikakor ne za zanje aranžirana. Namen te glasbe ni, izpodiriti vs drugo klavirsko ali orgelsko glasbo (tudi za ostale instrumente se bodo našli kmalu razni aparati — spominimo se bratov Bajde), temveč odkriti novo glasbeno izrazno zmožnost. Mislimo si, da sedimo v koncertni dvorani in poslušamo za električni klavir pisano glasbo ali popolnoma točno na električni klavir po komponistu prenešeno katerokoli skladbo, kar je storil ta, da bi se ogled vsakemu napreduju, subjektivnemu interpretiranju pianista — in pokaže se nam bodoči koncert brez izvajalcev — ljudi, ki jih nadomešča sedaj precizni, točni, jasni in vse tehnične težave igranje premagujoči mehaniki aparat.

Skladbe E. Tocha, G. Müncha in Hindemitha so točne fotografije skladb, kakor sem jih že karakteriziral. Pokazalo pa se je pri tem dvojje: aparat Welte-Mignon je dosti prebikar in nepopoln, kar je bila sodba vseh navzočih. Drugič: skladbe so navzlic temu, da so bile pisane za mehanike instrumente, zvenele, kakor bi jih igral z dvema rokama človek. Izvzeti moral na nekaterih mestih Hindemitha. Naše pričakovanje se ni uresničilo, a krivi so bili tem komponisti, dokaz, da se stoletni klavirski tehniki ne morejo čez noč upreti. . . .

Vsa naša pozornost pa je bila osredotočena na Hindemith - Schlemmerjev »das Triadische Ballet«. Balet, pravijo, je mrtev. Baleta v smislu stare, dvorske umetnosti ni več. Toda današnji čas ritmične gimnastike, čas novih potov k moči in lepoti zopet oživlja misli na stare ljudske pisane plesne, na teatralne kostumne igre, na balet v novem smislu. Človeku je prirojeno veselje do pester igr, maskiranja, preoblačenja, za svečanost, slavnost, baviteljstvo itd. V molčnem odskram plesu, ki ničesar ne pove, a vse samo pomeni, leže možnost izražanja in oblikovanja, kakršnih v taki čistosti ni zmožna niti opera, niti drama. Teatralni ples je bil nekdanj prafoma za opero in dramo, in ako bočemo prerjenje teh dveh oblik, se moramo k tej praforni povrniti in to prerjenje začeti iz nje. Naša doba ima izpremenjeno svetovno in življenjsko občutenje vsled tega, ker smo vedno obdani z avtomobili, avtoropli, stroji, izpremenjeno telesno čutenje, kakor ga izražajo n. pr. moderni družabni plesi, izpremenjeno prostorno občutenje, ki ga kažejo nove svetle, breztežne forme gradbene umetnosti, gledališke kulise.

Miran Jare:

Klic duha v U. S. A.

(Po poročilu Régisa Michaudja.)

Navidez je Amerika v razcvitu. Široka in močna se silovito in svojevrsno borbno razširja, rase, še smatramo snovne vrednote za prave, človeške vrednote, če so nam telesna brzina in višina in moč, če prav, človeške brzine, višine in moči. Amerika se zbije na morju zlasti. Neznano ji je ubojstvo. Razredni boj ji je tu, če sodimo po njenem obrazu. To je dežela razkošja in ušobja, palač in avtov po nizki ceni, gullmanovih vozov in jezca. Če za vprašamo ameriške pisatelje po podobni njihove rodne, bomo zvedeli, da ta dežela ni srečna. Istočasno, ko Fordove tvornice dosežajo rekord v izdelavi avtov; istočasno, ko rajajo v bratski slogi sakte najprejstijih verstev in seje najvišjih denarnih mogotnikov, se vleče, po sodobni ondodni literaturi mračnost in tesnoba, ki jo poznamo iz zapadno evropskega slovstva: iz Stendhal in Flauberta. Ta zagrenjenost pa se zdaj izraža v povsem novi obliki in v delih, ki so prav malo znane, saj jih nimajo niti veliki evropski narodi prevedenih.

Ze pred vojno so se v Ameriki oglašali pevci razkroja, videli, ki so globlje pogledali v duševnost temu »mlademodu« narodu, kot pa razni trgovski posredovalci in reklamirni kričarji z onkraj morja. Tako je že H. Adams proglasil ameriško civilizacijo za znak propadanja, pa tudi najslabšeji

rije itd. Novo blago, nove materialije, ki jih proizvajajo moderna tehnika in iznajdljivost, ustvarja nove fantastične kostume brez stilih reminiscenc, brez literarni, anekdotičnih atributov, ustvarja kostume, ki se razvijajo iz funkcionalnosti in dinamike človeškega telesa in tega obdobja prostora. Matematiška prostora, njegova planimetrija in stereometrija, se zamore zvezati s telesno matematiko in mehaniko. Stroga regulariteta je najpotrebnejša pri umetninah, ki izvirajo iz imaginacije in mistike naše duše brez zunanje snovi ali dohodkov. Novalsi pravi, da je matematika religija. Potom notranje metafizične matematike pridemo do novih kulturnih oblik. Ti trije plesalci (Daisy Spies iz Berlinske državne opere, Karl von Hacht in Karl Heiningki iz Dessaua) s svojim matematičnim plesom, oblečeni in zopet preoblečeni (12 plesov in 18 kostumov) v matematične kostume, ki jih zmore moderna tehnika in matematična fantazija (valji, krogle, piramide, okrogle in oglate plošče itd.) niso bili več plesalci ljudje, ampak matematiški liki, ki jim ne moreš pripisovati ni lastnega uma, ni duše, torej nikakega občutljivega občutenja. Ako bi te premikajoče se figure odprle usta, kaj bi povedale? Gotovo bi za nas nerazumljive.

»Triadski balet« balet imenuje zato, ker je štelo tri eminentno važna števila, v katerem je premezan monomanski »jaze« in dualistično zmerje in se z njim začne kolektivnost. Izvirajoč iz besede trias, je to ples trojice. Trojice so: oblika, barva, prostor; tri dimenzije prostora, višina, širina, globina; osnovne oblike: kroga, kubusa, piramide; osnovne barve: rdeča, modra, rumena; trojica je ples, balet, muzika itd. Tudi število plesov in kostumov (12 in 18) je deljivo s tri. Zato torej triadski balet.

Schlemmer je za svoj balet pridobil Hindemitha radi tega, ker ga »ematra za edinega komponista, ki je mogel uglasbiti to, iz »imaginacije in mistike naše duše« izvirajoč snov, snov, ki mu je dala priliko, po globlji se tako v veselo burlesko, kot v patetično fantastičnost in ker je treba k tem kostumom (1), ki so zrasli iz časovnega stila, tudi glasbe, ki bi jim nobena druga muzika ne odgovarjala v taki meri kot Hindemithova. Zato tudi Hindemith k tem kostumom in plesom uporablja mehanike orgle. Mehaniki aparat odgovarja stereotipnim plesom, ki so odvisni od teh matematičnih kostumov. Duševna, dramatična glasba bi bila zanje največji kontrast. Posestniki predlanskoletnega gostovanja Fromanovih v naši operi se bodo morda spominjali marionetnega plesa dvojice na glasbo Ljadova, ki imitira starinske igrajoče uro. Nekaj takega, od daleč podobnega je tudi ta triadski balet. Iz njega izvira želja po marionetah in to je samo vprašanje časa in denarja. Ta balet koketira samo z veseljem, ne da bi zašel v grotesko (to prinese bodočnost), se približuje samo konvencionalnosti, ne da bi zašel v njene nižine, stremi po razmaterjaliziranju telesa, ne da bi želel okultnega, je izjavljal mnogo debat, mnogo smehljajev, mnogo začudenja, prav nič navdušenja, prav nič lepote, mnogo odpora, dolgočasja. Pomenil naj bi izhodišče k novim formam opere in drame.

(Zaključek sledi.)

Mariborski muzej

Na podbudo graškega arheologa Ferka se je ustanovilo leta 1902. mariborsko Muzejno društvo. Društveni delokrog je obsegal ozemlja Slovenskih gor, Pohorja, Kozjaka in Dravskega polja. Tega ozemlja se tičejo temelji današnje mineraloške zbirke (pohorske in kozjaške mineralije) ter zoološke zbirke (insekti). Svoje glavno delo pa je osredotočilo društvo na izkopavanja v Spodnji Hajdini, ki jih financira društvo in katera se vrše do leta 1912, t. j. do leta, ko stopijo v ospredje izkopavanja na vzhodnem poboju Pohorja, ki odkrijejo Poštole. S temi izkopavanji si je društvo pridobilo lepo arheološko zbirko. V zgodovinskem oziru pa je društvo zbiralo spomenike, ki se tičejo Maribora.

Jedro zgodovinske zbirke Maribora je dala zbirka, ki se tiče Tegethoffa. Poleg prirodoslovne, prirodopisne, arheološke in zgodovinske kolekcije je društvo ustvarilo še lepo narodnopsno zbirko. Predvsem Muzejnemu društvu je bilo omogočeno to delo vsled vsestranske podpore meštanstva Maribora, od katerega so stali društvo ob strani predvsem pridobitni krogi (danes ima le še par uradnikov), dežela Stajerska pa je prispevala letno podporo v znesku 600 kron za izkopavanje. Mariborska občina, posebno Mestna hranilnica, je samo ob ustanovitvi darovala bodočemu Muzejnemu društvu lepo vato 10.000 kron. Kljub temu pa se je društvo že od svojega početka borilo za svoje prostore. Lahko rečemo, da imamo podoben slučaj tudi danes.

Administracija in malenkostni nakupi se lahko tudi danes izvršujejo, ampak današnje muzejsko poslovanje je z zbirkami prenapolnjeno. Ko se je leta 1916. preselil mu-

zej v današnje prostore, so ti še zadostovali Po vojni pa se je muzej priključil škofjski muzej in muzej zgodovinskega društva. Rad. tega so prostori prenapolnjeni. Vsa družbeno delo je v večjem obsegu onemogočeno. Mestna občina vsled ostre stanovanjske bede ne more pomagati z dozdavne enega nadstropja. Razen majhne kopice društvenikov pa javnost za muzej nima smisla, ker ga ne pozna. Odbor zato apelira na javnost, da pogleda, kaj je sploh v muzeju, da nato sama izpregleda in preso-di, ali rabi mariborski muzej povečane prostore ali ne. Na podlagi te sodbe bo treba započeti novo akcijo.

Osajsko gledališče v novi sezoni. Priprave za novo gledališko sezono v Osajku so končane in gledališče se odpre 22. avgusta. Da se bo sezona sploh mogla prižeti, je bila uprava zavoda prisiljena podvzeti velike redukcije. Kljub vsemu pa ostane osajskemu gledališču ohranjena poleg drame in opere tudi opera. Največje težkote povzroča še vedno vprašanje intendantov. Za upravnika je bil koncem lanske sezone imenovan skladatelj Konjovič, ki pa ni prevel ponudbenih mu agend. Zato izglejda, da bo tudi leto, vsaj v začetku, vodil upravniške posle tajnik gledališča Tomislav Tanoher. V osajku je izgubila osajska drama predvsem — igralca Aco Gavriloviča, ki je odšel v Beograd. Tudi opereta je izgubila več moči. Vendar razpolaga gledališče še vedno z lepimi števili režiserjev in igralcev ter pevcev. Nivo predstav se bo skušal dvigniti zlasti z gostovanji (Greta Krausova, Liza Popova, Zlata Gjurgjeva, Josp Krizaj, Ljubica Plišić in drugi). Drama napoveduje nastopni repertoar: Senoa-Ivanov: »Zlatarjevo zlato; Petrovič: »Zemlja; Begović: »Pustolovec pred durmi; Nikolaev: »Na mnogaja ljeta; Cankar: »Hlapec; Andrejev: »Dnevi našega življenja; Tolstoj: »Moč temec; Langer: »Perfektja; Sofokles: »Kralj Edip; Shakespeare: »Kar hočete; Shaw: »Zdravnik v dilemi; Galsworthy: »Lojalnost; Mannes: »Peg; Pirandello: »Šest oseb išče avtorja; Wedekind: »Jutro pomladi; Mirbeau: »Kupčija je kupčija; Levy: »Leseni konji; Romains: »Knock; Rey: »Lepa pustolovščina; Ansyk: »Dybuck. Opera prinese »Zrinkega« in Zajca, »Onjeglina« od Čajkovskega, »Janka in Metko« od Humperdincka, »Hoffmanove pripovedke« od Offenbacha, enodejanko »V vodnjaku« od Blodeka, »Traviato« od Verdija in »Madame Butterfly« od Puccinija. Zelo plodovito sezono obeta opereta, z Albinijem »Bosono« ple-salko, Straussovo »Terezino«, Kalmanovo »Cirkušo princezino«, Nedbalovo »Donno Glorio«, Granlehštadtovim »Orlovom«, Gilbertovo »Damo v hermelinu«, Andramovo »Mascoffo«, Gilbertovo »Nedolžno Suano« ter neizogibno Kalmanovo »Grafico Marico. Iz programa občnega Narodnega gledališča za sezono 1926/27. Češko Narodno gledališče v Pragi pripravlja za nastopno sezono dva cikla Jiraskovih in Shawovih dram, dalje serijo komedij (Konrad: »Komedija v kocki, Jesenska: »Je sploh ljubezen na svetu?, Bertol: »Plavalci otok, Zavrel: »Nesmrtna ljubimka itd.) ter novo komedijo bratov Čapkov »Stvariteljice.

Dostojevskij in dramatisacija romanov. Moskovski arhiv državnega zgodovinskega muzeja je prišel v posest zelo značilnega pisma romancijerja Dostojevskega, v katerem razlaga pisatelj svoje mišljenje o odrski predelavi romanov. Pismo je poslal Dostojevskij nekaterim avtorjem, ki so hoteli dramatisirati njegove epske spise. Dostojevskij piše med drugim v tem pismu: »Če neka umetniška tajna, ki onemogoča, da bi bila epska oblika v soglasju z dramatikom. Verujem, da obstojita dve umetniški obli-

Prefriganka

— To pomarančo mi je dala mama in je rekla, da je ne smem jesti pred kosilom.
— Meni jo je tudi mama prepovedala jesti.
— Veš kaj? Zamenjava jul Jaz pojem tvojo, ti pa mojo.

ki in da mora biti vsaka misel izražena v primerni formi. Toda kljub temu, da se je Dostojevskij čutil poklicanega edino za pisatelja romanov, katere v tem pismu tuči brani, ni nikdar prepoved drugim dramatisirati svojih del.

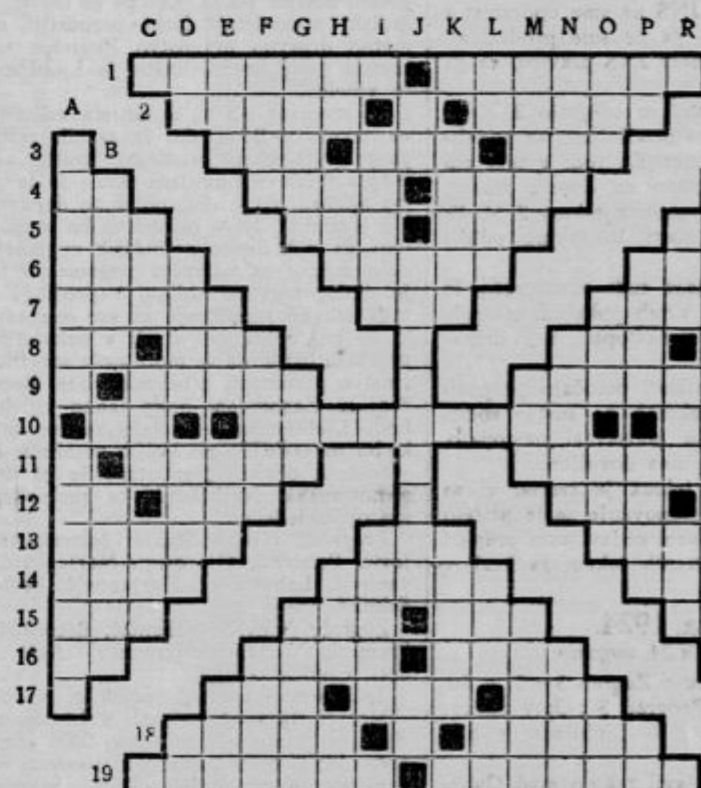
Ruske literarne zanimivosti. Ruska državna založba v Moskvi je pravkar izdala tri zvezke spisov Dostojevskega (Ponilani in razlajeni, Zapiski mrtvega doma, Krokotil, Igralec, Večni vprog). Izdaja je komentirana. Izšla je tudi nova izdaja dram Ostrovskega. Enajst knjig iz že dotiskanih ter na književnem trgu prodaj. Od Jeseninovih del so izšle doslej tri knjige v ruskem kritiki Voronskega, ki je napisal kolektivni uvod. Dalje beleži književna Rusija v največjem času še nastopna dela: Vsevolod Ivanov: Gafir in Marjem, zbirka poezije. Izdalo jih je založništvo »Krug«. Pesmi, novele in prozaična dela so izdali: Lavrenev, Babel, Asjaev, Bezimenskij, Veselji, Bahmetjev, Altajev, Bibik, Spinar in drugi. Izšlo je tudi več almanahov (Strojka, Pereval, Priboj) ter »Moskovski almanah«. Slednji prinaša prispevke Minajeva, Mikulina, Okulova, Romanova, Asjaeva, Majakovskega in pisma pisatelja Leonida Andrejeva.

Literatura o Puškinu se je v zadnjem času pomnožila za troje dragocenih del. Leonid Grossmann je izdal knjigo »Puškin v teatralnih kreslach«. Delo je izšlo v Leningradu in obravnava Puškinovo razmerje do gledališča. Pisatelj in publicist Versajev je napisal knjigo »Puškin v življenju«. Knjiga prikazuje Puškina v vsakdanjem življenju. Rekonstrukcija lika ruskega genija se je pisatelju dobro posrečila. Tretja knjiga se imenuje »Puškin v mirovi literaturi«. Napisali so jo sodrujnik leningrajske univerze. V tem delu je osvetljeno Puškinovo razmerje do svetovnih slovstev.

Ana Pavlova, največja plesalka našega časa, je pravkar dokončala svojo štirinasedmo turnejo po Avstraliji in Novi Zelandiji ter se nahaja na povratku v Evropo, kamor dospje sredi septembra. Meseca decembra nastopi na sooraji v Berlinu.

Beda duševnih delavcev v Berlinu. Beda v umetniških krogih Berlina je izredno velika. Dne 5. avgusta je bilo brez kruha:

Križanka.

Besede pomenijo:

vodoravno: 1. rastlino; življenjepisa; 2. samosilnika; cerkveni ceremonijel; 3. rastlinski produkti; členico; pripadnika evropskega naroda; 4. predlog; navec; prevzno sredstvo; službeno okraščavo; 5. perzijskega kralja; pravo; pregovor; kačo; 6. malika; orodje za kopanje; mesto v Švici; 7. kovino; jugoslovensko politično stranko; časovno dobo; 8. ploščinsko mero; departman v Franciji; posodo; členico; 9. slovenski trg; svetopisemsko osebo; 10. predlog; uganjarija; osebni zaimek; 11. utežno mero; pomožni glas; 12. predlog; drevo; svetopisemsko osebo; živalski glas; 13. ime slovenskega borilca za svobodo; glas; predlog; 14. zobno vodo; plemiča; opis; 15. ime znanega literarnega kluba; planino v Jugoslaviji; bivšega avstro-ogrškega dostojanstvenika; glas; 16. veznik; del roke; kosilo; dvozglanik; 17. del strehe; pritok Rena; orodje; 18. perzijskega kralja; dan; 19. starogrško bojišče; rimskega politika.

navpično: A. mladinsko zbirko; pri-povedni spis; B. rokodelca; kraj v Avstriji; Č. časovno dobo; nožično starih mečev; reko v Rusiji; D. prirodni pomol; Shakespearjeva junaka; svetopisemsko osebo; E. noto; poljski pridelek; množico žuželk; ozi-

634 igralcev, 392 slikarjev, 233 opernih pevcev, 101 kipar, 87 pisateljev, 80 plesalcev, 71 reproduktivnih glasbenikov, 81 kapelnikov, 23 arhitektov, 10 učiteljev glasbe, 7 skladateljev in 7 gledaliških ravateljev. Efekt teh števil postane tem večji in tragika popolnejša, če pomislimo, da je pretečna večina teh ljudi še iz predvojnega generacije.

Španska glasba. Pod tem naslovom štimo v »Prager Pressi« izpod peresa dr. Pavla Netta zanimiv članek, v katerem ugotavlja pisec nastopna zanimiva dejstva: Španija, ki je po svoji naravi mešanica Evrope in Afrike, kaže v svojem kulturi, obramu zmes vzhodnega in zapadnega duha. Velika doba španske glasbe je bilo stoletje renesanse. Takrat je korakala španska glasba paralelno z italijansko muziko. V XVIII. stoletju je slovel posebno kompozit Vincent v Martin, ki pa je bil po svoji muziki prej Napolitanec, kakor Španec. Tem bolj so se okoristili z elementi španske glasbe tuji skladatelji, n. pr. Glinka in Bizet. Največji tvorec novejšje španske glasbe je kompozit Felipe Pedrell, ki je dal s svojo wagnerijansko trilogijo »Pirenej« smernice za razvoj mlajše španske muzike. Drugi ustanovitelj novošpanske glasbe je Francisco Bardieri. Pedrell je bil vse svoje življenje zavezan v Španci ga ne priznavajo niti danes. Veliko trovezdje na španskem glasbenem nebu pa so skladatelji: Albeniz, Granados in Falla. Albeniz je salonski kompozit, briljanten pianist in skladatelj klavirskih kompozicij. Granados se je udeleževal posebno v starih historičnih oblikah kantatne tonadille. Albeniz je zastopnik temperamentnega juga. V Granadosovi muziki pa se očituje kastilijanski ljudski značaj. Posebne vrste vzhodnošpanske, levantinske muziko piše Oskar Espla. Giner y Vidal velja za valencijskega Lizeta, kateremu je soroden tudi skladatelj M. Palau. Inozemstvo je danes najbolj »czorno na mladega španskega skladatelja Manuela de Falla, ki se naslanja harmonično in melodično na andaluzijske motive. Glasba se na španskem pridno goji. V Parceloni in v Madridu čuje izvrstne orkestre in še boljše solista. Med slednjimi zavzema eno prvih mest veliki svetovnoznani čelist Casals.

Španska glasba. Pod tem naslovom štimo v »Prager Pressi« izpod peresa dr. Pavla Netta zanimiv članek, v katerem ugotavlja pisec nastopna zanimiva dejstva: Španija, ki je po svoji naravi mešanica Evrope in Afrike, kaže v svojem kulturi, obramu zmes vzhodnega in zapadnega duha. Velika doba španske glasbe je bilo stoletje renesanse. Takrat je korakala španska glasba paralelno z italijansko muziko. V XVIII. stoletju je slovel posebno kompozit Vincent v Martin, ki pa je bil po svoji muziki prej Napolitanec, kakor Španec. Tem bolj so se okoristili z elementi španske glasbe tuji skladatelji, n. pr. Glinka in Bizet. Največji tvorec novejšje španske glasbe je kompozit Felipe Pedrell, ki je dal s svojo wagnerijansko trilogijo »Pirenej« smernice za razvoj mlajše španske muzike. Drugi ustanovitelj novošpanske glasbe je Francisco Bardieri. Pedrell je bil vse svoje življenje zavezan v Španci ga ne priznavajo niti danes. Veliko trovezdje na španskem glasbenem nebu pa so skladatelji: Albeniz, Granados in Falla. Albeniz je salonski kompozit, briljanten pianist in skladatelj klavirskih kompozicij. Granados se je udeleževal posebno v starih historičnih oblikah kantatne tonadille. Albeniz je zastopnik temperamentnega juga. V Granadosovi muziki pa se očituje kastilijanski ljudski značaj. Posebne vrste vzhodnošpanske, levantinske muziko piše Oskar Espla. Giner y Vidal velja za valencijskega Lizeta, kateremu je soroden tudi skladatelj M. Palau. Inozemstvo je danes najbolj »czorno na mladega španskega skladatelja Manuela de Falla, ki se naslanja harmonično in melodično na andaluzijske motive. Glasba se na španskem pridno goji. V Parceloni in v Madridu čuje izvrstne orkestre in še boljše solista. Med slednjimi zavzema eno prvih mest veliki svetovnoznani čelist Casals.

Španska glasba. Pod tem naslovom štimo v »Prager Pressi« izpod peresa dr. Pavla Netta zanimiv članek, v katerem ugotavlja pisec nastopna zanimiva dejstva: Španija, ki je po svoji naravi mešanica Evrope in Afrike, kaže v svojem kulturi, obramu zmes vzhodnega in zapadnega duha. Velika doba španske glasbe je bilo stoletje renesanse. Takrat je korakala španska glasba paralelno z italijansko muziko. V XVIII. stoletju je slovel posebno kompozit Vincent v Martin, ki pa je bil po svoji muziki prej Napolitanec, kakor Španec. Tem bolj so se okoristili z elementi španske glasbe tuji skladatelji, n. pr. Glinka in Bizet. Največji tvorec novejšje španske glasbe je kompozit Felipe Pedrell, ki je dal s svojo wagnerijansko trilogijo »Pirenej« smernice za razvoj mlajše španske muzike. Drugi ustanovitelj novošpanske glasbe je Francisco Bardieri. Pedrell je bil vse svoje življenje zavezan v Španci ga ne priznavajo niti danes. Veliko trovezdje na španskem glasbenem nebu pa so skladatelji: Albeniz, Granados in Falla. Albeniz je salonski kompozit, briljanten pianist in skladatelj klavirskih kompozicij. Granados se je udeleževal posebno v starih historičnih oblikah kantatne tonadille. Albeniz je zastopnik temperamentnega juga. V Granadosovi muziki pa se očituje kastilijanski ljudski značaj. Posebne vrste vzhodnošpanske, levantinske muziko piše Oskar Espla. Giner y Vidal velja za valencijskega Lizeta, kateremu je soroden tudi skladatelj M. Palau. Inozemstvo je danes najbolj »czorno na mladega španskega skladatelja Manuela de Falla, ki se naslanja harmonično in melodično na andaluzijske motive. Glasba se na španskem pridno goji. V Parceloni in v Madridu čuje izvrstne orkestre in še boljše solista. Med slednjimi zavzema eno prvih mest veliki svetovnoznani čelist Casals.

Španska glasba. Pod tem naslovom štimo v »Prager Pressi« izpod peresa dr. Pavla Netta zanimiv članek, v katerem ugotavlja pisec nastopna zanimiva dejstva: Španija, ki je po svoji naravi mešanica Evrope in Afrike, kaže v svojem kulturi, obramu zmes vzhodnega in zapadnega duha. Velika doba španske glasbe je bilo stoletje renesanse. Takrat je korakala španska glasba paralelno z italijansko muziko. V XVIII. stoletju je slovel posebno kompozit Vincent v Martin, ki pa je bil po svoji muziki prej Napolitanec, kakor Španec. Tem bolj so se okoristili z elementi španske glasbe tuji skladatelji, n. pr. Glinka in Bizet. Največji tvorec novejšje španske glasbe je kompozit Felipe Pedrell, ki je dal s svojo wagnerijansko trilogijo »Pirenej« smernice za razvoj mlajše španske muzike. Drugi ustanovitelj novošpanske glasbe je Francisco Bardieri. Pedrell je bil vse svoje življenje zavezan v Španci ga ne priznavajo niti danes. Veliko trovezdje na španskem glasbenem nebu pa so skladatelji: Albeniz, Granados in Falla. Albeniz je salonski kompozit, briljanten pianist in skladatelj klavirskih kompozicij. Granados se je udeleževal posebno v starih historičnih oblikah kantatne tonadille. Albeniz je zastopnik temperamentnega juga. V Granadosovi muziki pa se očituje kastilijanski ljudski značaj. Posebne vrste vzhodnošpanske, levantinske muziko piše Oskar Espla. Giner y Vidal velja za valencijskega Lizeta, kateremu je soroden tudi skladatelj M. Palau. Inozemstvo je danes najbolj »czorno na mladega španskega skladatelja Manuela de Falla, ki se naslanja harmonično in melodično na andaluzijske motive. Glasba se na španskem pridno goji. V Parceloni in v Madridu čuje izvrstne orkestre in še boljše solista. Med slednjimi zavzema eno prvih mest veliki svetovnoznani čelist Casals.

Španska glasba. Pod tem naslovom štimo v »Prager Pressi« izpod peresa dr. Pavla Netta zanimiv članek, v katerem ugotavlja pisec nastopna zanimiva dejstva: Španija, ki je po svoji naravi mešanica Evrope in Afrike, kaže v svojem kulturi, obramu zmes vzhodnega in zapadnega duha. Velika doba španske glasbe je bilo stoletje renesanse. Takrat je korakala španska glasba paralelno z italijansko muziko. V XVIII. stoletju je slovel posebno kompozit Vincent v Martin, ki pa je bil po svoji muziki prej Napolitanec, kakor Španec. Tem bolj so se okoristili z elementi španske glasbe tuji skladatelji, n. pr. Glinka in Bizet. Največji tvorec novejšje španske glasbe je kompozit Felipe Pedrell, ki je dal s svojo wagnerijansko trilogijo »Pirenej« smernice za razvoj mlajše španske muzike. Drugi ustanovitelj novošpanske glasbe je Francisco Bardieri. Pedrell je bil vse svoje življenje zavezan v Španci ga ne priznavajo niti danes. Veliko trovezdje na španskem glasbenem nebu pa so skladatelji: Albeniz, Granados in Falla. Albeniz je salonski kompozit, briljanten pianist in skladatelj klavirskih kompozicij. Granados se je udeleževal posebno v starih historičnih oblikah kantatne tonadille. Albeniz je zastopnik temperamentnega juga. V Granadosovi muziki pa se očituje kastilijanski ljudski značaj. Posebne vrste vzhodnošpanske, levantinske muziko piše Oskar Espla. Giner y Vidal velja za valencijskega Lizeta, kateremu je soroden tudi skladatelj M. Palau. Inozemstvo je danes najbolj »czorno na mladega španskega skladatelja Manuela de Falla, ki se naslanja harmonično in melodično na andaluzijske motive. Glasba se na španskem pridno goji. V Parceloni in v Madridu čuje izvrstne orkestre in še boljše solista. Med slednjimi zavzema eno prvih mest veliki svetovnoznani čelist Casals.

Španska glasba. Pod tem naslovom štimo v »Prager Pressi« izpod peresa dr. Pavla Netta zanimiv članek, v katerem ugotavlja pisec nastopna zanimiva dejstva: Španija, ki je po svoji naravi mešanica Evrope in Afrike, kaže v svojem kulturi, obramu zmes vzhodnega in zapadnega duha. Velika doba španske glasbe je bilo stoletje renesanse. Takrat je korakala španska glasba paralelno z italijansko muziko. V XVIII. stoletju je slovel posebno kompozit Vincent v Martin, ki pa je bil po svoji muziki prej Napolitanec, kakor Španec. Tem bolj so se okoristili z elementi španske glasbe tuji skladatelji, n. pr. Glinka in Bizet. Največji tvorec novejšje španske glasbe je kompozit Felipe Pedrell, ki je dal s svojo wagnerijansko trilogijo »Pirenej« smernice za razvoj mlajše španske muzike. Drugi ustanovitelj novošpanske glasbe je Francisco Bardieri. Pedrell je bil vse svoje življenje zavezan v Španci ga ne priznavajo niti danes. Veliko trovezdje na španskem glasbenem nebu pa so skladatelji: Albeniz, Granados in Falla. Albeniz je salonski kompozit, briljanten pianist in skladatelj klavirskih kompozicij. Granados se je udeleževal posebno v starih historičnih oblikah kantatne tonadille. Albeniz je zastopnik temperamentnega juga. V Granadosovi muziki pa se očituje kastilijanski ljudski značaj. Posebne vrste vzhodnošpanske, levantinske muziko piše Oskar Espla. Giner y Vidal velja za valencijskega Lizeta, kateremu je soroden tudi skladatelj M. Palau. Inozemstvo je danes najbolj »czorno na mladega španskega skladatelja Manuela de Falla, ki se naslanja harmonično in melodično na andaluzijske motive. Glasba se na španskem pridno goji. V Parceloni in v Madridu čuje izvrstne orkestre in še boljše solista. Med slednjimi zavzema eno prvih mest veliki svetovnoznani čelist Casals.

Španska glasba. Pod tem naslovom štimo v »Prager Pressi« izpod peresa dr. Pavla Netta zanimiv članek, v katerem ugotavlja pisec nastopna zanimiva dejstva: Španija, ki je po svoji naravi mešanica Evrope in Afrike, kaže v svojem kulturi, obramu zmes vzhodnega in zapadnega duha. Velika doba španske glasbe je bilo stoletje renesanse. Takrat je korakala španska glasba paralelno z italijansko muziko. V XVIII. stoletju je slovel posebno kompozit Vincent v Martin, ki pa je bil po svoji muziki prej Napolitanec, kakor Španec. Tem bolj so se okoristili z elementi španske glasbe tuji skladatelji, n. pr. Glinka in Bizet. Največji tvorec novejšje španske glasbe je kompozit Felipe Pedrell, ki je dal s svojo wagnerijansko trilogijo »Pirenej« smernice za razvoj mlajše španske muzike. Drugi ustanovitelj novošpanske glasbe je Francisco Bardieri. Pedrell je bil vse svoje življenje zavezan v Španci ga ne priznavajo niti danes. Veliko trovezdje na španskem glasbenem nebu pa so skladatelji: Albeniz, Granados in Falla. Albeniz je salonski kompozit, briljanten pianist in skladatelj klavirskih kompozicij. Granados se je udeleževal posebno v starih historičnih oblikah kantatne tonadille. Albeniz je zastopnik temperamentnega juga. V Granadosovi muziki pa se očituje kastilijanski ljudski značaj. Posebne vrste vzhodnošpanske, levantinske muziko piše Oskar Espla. Giner y Vidal velja za valencijskega Lizeta, kateremu je soroden tudi skladatelj M. Palau. Inozemstvo je danes najbolj »czorno na mladega španskega skladatelja Manuela de Falla, ki se naslanja harmonično in melodično na andaluzijske motive. Glasba se na španskem pridno goji. V Parceloni in v Madridu čuje izvrstne orkestre in še boljše solista. Med slednjimi zavzema eno prvih mest veliki svetovnoznani čelist Casals.

Španska glasba. Pod tem naslovom štimo v »Prager Pressi« izpod peresa dr. Pavla Netta zanimiv članek, v katerem ugotavlja pisec nastopna zanimiva dejstva: Španija, ki je po svoji naravi mešanica Evrope in Afrike, kaže v svojem kulturi, obramu zmes vzhodnega in zapadnega duha. Velika doba španske glasbe je bilo stoletje renesanse. Takrat je korakala španska glasba paralelno z italijansko muziko. V XVIII. stoletju je slovel posebno kompozit Vincent v Martin, ki pa je bil po svoji muziki prej Napolitanec, kakor Španec. Tem bolj so se okoristili z elementi španske glasbe tuji skladatelji, n. pr. Glinka in Bizet. Največji tvorec novejšje španske glasbe je kompozit Felipe Pedrell, ki je dal s svojo wagnerijansko trilogijo »Pirenej« smernice za razvoj mlajše španske muzike. Drugi ustanovitelj novošpanske glasbe je Francisco Bardieri. Pedrell je

Pred odločitvijo

Kralj in kraljica bosta prisostvovala današnji tekmi

Pred tremi leti je kralj Aleksander podaril Jugoslovanskemu Nogometnemu Savezu zlat pokal za zmagovalca v prijateljskih tekmah med reprezentancama vseh naših nogometnih podsavezov. Leta 1924, ko se prvič vršile te pokalne tekme, še niso bile odobrene od visokega darovatelja, zato je kralj JNS sporazumno z vsemi podsavezi in ki jih je dne 3. avgusta 1925 odobrila kralj.

Danes se vrši v Ljubljani tretja finalna tekma za ta dragoceni pokal. Ker širšem občinstvu propozicije za to tekmovalje niso dobro znane, hočemo v naslednjem navesti njih glavne točke:

V prehodno last dobi pokal oni podsavez, ki zmaga v finalni tekmi čruga leta, a v definitivno posest oni podsavez, čigar moštvo zmaga v finalni tekmi trikrat zaporedoma ali petkrat v presledkih. Podsavez, ki dobi v definitivno posest, ga brez dovoljenja darovatelja in JNS ne sme uporabiti v druge svrhe. Zlasti ga ne sme prodati ali zastaviti, ker ima sicer JNS pravico, da ga odvzame lastniku.

Tekme za ta pokal se odigrava 2 x 45 minut. Ako ostanje neodločeno, se nadaljujejo za 2 x 15 minut. Če tudi v tem podaljšku nobeno moštvo ne doseže zmage, se vrši drugi dan ponovna tekma 2 x 45. V slučaju neodločnosti te tekme odloči žreb.

Propozicije navajajo tudi one igrače, ki ne smejo nastopati v teh pokalnih tekmah. Predvsem ne smejo nastopati tuji državljani.

Kar se tiče sodnikov, določajo propozicije, da pri teh tekmah ne smejo soditi sodniki sekcij, čijih podsavezi nastopajo. Izjeme v tem oziru niso dovoljene.

Letošnja finalna tekma je tretja, ki se vrši za ta pokal. Tekmovanje se je pričelo leta 1924. V nastopnem objavljamo pregled vseh do sedaj odigranih tekem za kraljev pokal:

Leta 1924.

I. kolo dne 24. avgusta:

V Osijeku: Osijek 3 : 2, v Subotici: Subotica 3 : 2; v Splitu: Split : Sarajevo 6 : 0. Ljubljana je bila prosta.

JNS pa je razveljavil tekmo med Osijekom in Zagrebom, ker je Osijek nastopil s kaznovanim igralcem, in je Zagreb prišel v semifinale.

II. kolo dne 14. septembra: V Zagrebu: Zagreb : Ljubljana v podaljšku 2 x 15 min 3 : 2 (0 : 1); v Subotici: Split : Subotica 5 : 1 (3 : 0).

Finale v Beogradu: Zagreb : Split 3 : 2 (3 : 0).

Sportno-tehnični uspeh prve ocenjevalne gorske vožnje na Ljubelj

Ljubeljska konkurenca je imela nalogo, da pokaže, koliko premore vozilo gotove ceste, ako so nanj postavljene zahteve maksimalne. Znano je, kakšna je Ljubeljska cesta in kakšne težave ima za avtomobilista. Tuji gostje in vozači, ki so jo premerili, so opetovano rekli, da poznajo malo cest, ki bi bile težavnejše od Ljubeljske. Sedaj, ko je tekma končana, ležijo pred nami rezultati, ne le pred nami, tudi pred fabrikanti, tudi pred kupci, ki si nameravajo nabaviti motorno vozilo. Cesta je tako težavna, da je že veliko za vozilo, ako jo sploh zmoro; da so se našli stroji, ki so preobteženi prevozi progo, da so se našli vozači, ki so jo zmogli s povprečno hitrostjo 60 km na uro, pa kaže na eni strani visoko stanje moderne metalurgije in konstruktivne tehnike, na drugi strani bravuro in neustrašnost vozačev. Kakor znano, je bilo vreme vse prej nego ugodno. Temperatura je bila nižja od one, pri kateri so vozači trenirali, lilo je kakor iz škafa, medlo je vozačem točno in sneg v obraz. Tu se je pokazalo nekaj posebnega: vozovi in motocikli so vzile slabemu vremenu vozili skorajda isti čas kakor pri treningu, z malimi izjemami, pri katerih je igrala »smola« svojo vlogo.

Predvsem je zanimivo, da je najboljši čas dneva pripadel avtomobilu in to še vrhunskega Lancija - Lambda, ki je izredno nizkega voza. Poleg izvršne forme vozača je bila tu merodajna visoka kapaciteta in elastičnost motorja in priznana izborni vzmeti voza. Tudi pri motociklih je rezultat presenetljiv: najboljši čas je dosegel g. Mičič, ki je le kratko časa treniral. Presenetljive je nadalje »Ford«, ki je na splošno začuden strokovnjakov prešel progo brez kazenskih točk.

Kar se tiče načina ocenjevanja, je iz dobrih točk že letos razmeroma lahko razvidno, katera vozila so odgovarjala najbolje stavljenim zahtevam, če tudi bi mogli nekateri konkurenti boljše odrezati, ko bi vo-

I. kolo dne 16. avgusta: V Ljubljani: Zagreb : Ljubljana 3 : 1 (0 : 0); v Osijeku: Beograd : Osijek 3 : 1 (1 : 0); v Sarajevu: Split : Sarajevo 1 : 0.

II. kolo dne 23. avgusta: V Splitu: Split : Subotica 2 : 0; v Beogradu: Zagreb : Beograd 2 : 1 (1 : 1).

Finale v Zagrebu: Zagreb : Split 3 : 1 (1 : 0).

Leta 1926.

I. kolo dne 1. avgusta: V Ljubljani: Ljubljana : Osijek 4 : 3 (2 : 1); v Zagrebu: Zagreb : Sarajevo 6 : 2 (1 : 1); v Beogradu 6 : 0 (3 : 0).

II. kolo dne 8. avgusta: V Beogradu: Beograd : Ljubljana 5 : 2 (2 : 1); v Zagrebu: Zagreb : Subotica 4 : 3 (1 : 1).

Zagrebska reprezentanca je prišla torej v finale. Ze iz tega dejstva je razvidno, kako važnost ima današnja tekma. Ako zmaga Zagreb, ki s tem definitivno pribori dragoceni kraljev pokal. Ker pa so morali beograjski nogometaši letos prepustiti nogometno državno prvenstvo Zagrebu, se bo razvila ostra borba, kakor je Ljubljana še ni videla.

Po propozicijah bi se morala vršiti finalna tekma v Beogradu. Iz raznih razlogov pa je JNS sklenil predlagati kralju, naj se odigra finale v Ljubljani. Kralj je ta predlog odobril. Za Ljubljano je to dejstvo velike važnosti. Naše občinstvo bo imelo priliko, da vidi borbo najboljših nogometašev naše države za največje nogometno trofejo. Poleg tega pa vidimo v predlogu JNS tudi nekako zadoščenje za vse one napade, ki so bili objavljeni zlasti v nekaterih zagrebških listih, da se more naše sportno občinstvo primerjati z barcelonskim. Beograščani in Zagrebčani bodo lahko videli, da bodo Ljubljanci »drukali« za ono moštvo ki bo to zaslužil: po svojih zmoglostih.

Sestava obeh reprezentanc se ni definitivno znana. Najbrže bosta reprezentanci nastopili sledeče:

Beograd: Nikolić-Stakić, Ivković-Arsenijević, Petrović, Grgjević-Marjanović, Jovanović, Luburić ali Marjanović, Petković, Sekulić.

Zagreb: Mihelić-Vrbančić, Remec-Hitrec, Premelj, Marjanović-Urbank, Agič, Leinert, Cindrić, Giller.

Tekmo sodi splitski sodnik g. Nedoklan. Moštvi sta snodi prispeli v Ljubljano. Iz Zagreba pride tudi približno 2000 »drukarjev«, dočim bodo beograjski navijači zastopani v manjšem številu. Tajnik Saveza gospod Riboli je snodi prinesel iz Zagreba kraljev pokal, ki bo za časa tekme v kraljevi loži. Po tekmi ga bo kralj osebno izročil zmagovalnemu moštvo.

Ljubljana navdušeno pozdravlja v svoji sredini najvišjega pokrovitelja našega sporta kralja Aleksandra in kraljico Marijo, prijateljsko zakliče obema reprezentancama in ostalim zunanjim sportnikom sportski »Zdravo«.

zili boli na točke kakor na čas. Pretendent za čas, ki so se dobro plasirali (Mally, Strehler, Sotler in motociklisti), so vozili seveda vse drugače kakor pa oni, ki se skušali s posebnim balastom doseči višje število dobrih točk. Tako je bilo tudi mogoče, da so se plasirali v oceni oni, ki se vozili boljše čase za onimi, ki so vozili več oseb.

Mislil pa, da ne dam le svojemu osebnemu mnenju duška, ako rečem, da je bilo najdeno v formuli ocene Kolumbovo jajce za bodoče ocenjevalne vožnje. To priznanje niti ne odrekajo nasprotniki konkurence na omenjeni podlagi te prireditve, tako da je upati, da bodo propozicije ljubeljske prireditve prevzela tudi druga inozemska in internacionalna dirkalna vodstva.

Najlepše priznanje je žela prireditev že po obisku kralja in kraljice in po izjavah slednje, ki je gotovo strokovnjak v avtomobilističnih zadevah.

Z druge strani se vidi seveda tekmi še prav izrazito, da je nova in da je pot, ki jo je ubral prirediteljski odbor še neizhujna. Na propozicijah bo treba še mnogo piliti in popraviti, na način vožnje še marsikaj izpremeniti, treba bo strogo deliti vozače, ki vozijo na čas od ostalih, in revidirati sestavo kategorij. Vsi, ki poznajo to prireditve, želijo, da ostanje organizacija, sportni duh in forma vozačev na isti izborni in občudovanja vredni stopnji. FLY.

Službene objave LNP

(Seja p. o. dne 11. avgusta 1926.)

Verificirajo se za SK Ilirija igralci Ambroz Franc, Kavčič Julij in Rihar Ivan, vsi s pravom nastopa 19. avgusta 1926; za ASK Primorje igr. Pečnik Adolf s pravom nastopa dne 11. februarja 1927.

Objavlja se stanje nogometnega prvenstva LNP v letu 1925/26.

Okrožje Ljubljana: I. moštva: 1. SK Ilirija 22 točk, prvak LNP a; 2. ASK Primorje 16 točk, 3. SK Jadran 16 točk, 4. SK Slovan 16 t., 5. ŽSK Hermes 10 t., 6. SK Slavija 2 točk, 7. SK Svoboda 2 točki.

Okrožje Ljubljana: rez. moštva: 1. SK Ilirija 14 t., 2. ASK Primorje 13 točk, 3. SK

Slovan 7 točk, 4. ŽSK Hermes 6 točk, 5. SK Jadran 2 točki.

Okrožje Maribor: I. moštva: 1. SD Rapid 18 točk, 2. ISSK Maribor 15 t. 3. SK Ptuj 11 točk, 4. TSK Merkur 10 točk, 5. SK Svoboda 4 točke, 6. SK Mura 2 točki.

Okrožje Celje: I. moštva: 1. SK Celje 8 točk, 2. Atletik SK 4 točke, 3. SK Red Star 0 točk.

Stanje prvenstva se objavlja šele sedaj, ker ni sodniška sekcija vkljub urgencam poslala sodniških poročil.

(Seja k. o. dne 21. avgusta 1926.) Kaznuje se igralec Praunseis (ASK Primorje) z ukorom. (§ 35 k. p. JNS.) Tajnik II. L. L. A. P. V ponedeljek ob 18.30 seja u. o. v »Emonici. Važno! Točno! Obvezno! Tajnik I.

Današnje kolesarske dirke ASK Primorje

Danes priredi kolesarska sekcija Primorja dirko na 145 km dolgi progi Ljubljana - Grosuplje - Krka - Stična - Ljubljana - Kranj - Mengeš - Ljubljana. Start bo ob 7. jutraj na Kongresnem trgu, cilj približno ob 11.15 na Dunajski cesti blizu mitnice. Na povratku z Dolenjskega pasirajo dirkači Ljubljano med 9.30 in 10. Vozili bodo po Dolenjski in Karlovske cesti, Florjanski in Rožni ulici, Sv. Jakoba trgu, Colzovi in Emonski cesti ter Vegovi ulici na Kongresni trg, kjer bo kontrola in okrepčevalnica za dirkače. Nadaljna pot bo vodila po Selengurvi ulici, Dunajski, Gospodovski in Celovski cesti. Občinstvo prosimo, da se ukloni odredbam rediteljev in tako omogoči brezhiben potek dirke po mestu.

Z ozirom na dogodek povodom sestave naše reprezentance za kolesarske dirke za svetovno prvenstvo v Italiji so slovenski kolesarji pozvali za jutrišnjo tekmo tudi za grebske kolesarje, ki so tekmovali v Italiji. Kolesarski Savez, v katerem imajo seveda večino Zagrebčani, je namreč iz okolišnih lokalno - patrijotičnih motivov izločil iz reprezentance oba v poštev prihajajoča ljubljanska kolesarja, med nima tudi lanskega državnega prvaka Josipa Solarija. Vsi protesti niso nič zalegli, Savez je poslal na svetovne kolesarske dirke same Zagrebčane, ki pa so dosegli tudi tako »esjajne« uspehe, da so menda od vseh držav najslabše odrezali. Ljubljanski kolesarji hočejo sedaj pokazati, da je bila odločitev Saveza krivična in so zato članke zagrebške kolesarske reprezentance še posebej pozva-

li na jutrišnjo dirko, da pomerijo svoje moči z Ljubljanci. Ako bodo imeli Zagrebčani pogum, da se vabijo odzovejo, bo današnja dirka tem bolj zanimiva.

Popoldne se vrši v prostorih hotela Južni kolodvor sportna družabna zabava z razdelitvijo nagrad, s plesom, šaljivo pošto itd. Vstopnina prosta.

Razpis olimpijskega petboja za dame in gospode za prvenstvo LLAP v letu 1926.

Dne 19. septembra se vrši olimpijski petboj za dame in gospode za prvenstvo LLAP za leto 1926. Prijavnina znaša za osebo 25 Din. Prijave s priloženo prijavnico je poslati na naslov: Savo Sancin, Tavčarjeva ulica 1, najpozneje dne 12. septembra ob 12. uri. Naknadne prijave se ne sprejemajo. Tekmuje se po pravilih JLASA. Tekmovanje se vrši brez handicapa. Tekalščice je iz ugakov in ima štiri nedvigljene zavojce. Pričetek tekmovalja in igrišče se objavi pravočasno. Startati smejo le verificirani atleti, člani klubov LLAP. Moški poteboj se vrši in klasificira po internacionalnih pravilih za poteboj. Poteboj za dame se klasificira po tabeli, sprejeti na seji t. o. dne 31. IX. 1924, ki obsega sledečo bazo za izračunavanje rezultatov: Disk minimum 12 m, kopje 600 g, 12 m, skok v dalj 2.50 m, 60 m 11.1 sek, 200 m 36.8. Maksimum tvorijo najnovejši jugoslovenski rekordi. Nagrade: I. mesto primerno darilo in naslov prvaka oziroma prvakinja LLAP. v olimpijski petboj za I. 1926, II. in III. mesto plakete. Moški poteboj obsega sledeče discipline: 200 m, 1500 m, skok v daljavo z zaletom, met diska in kopja. Damski poteboj obsega sledeče točke s sledečim sporedom: tek 60 m, met diska, skok v daljavo z zaletom, met kopja 600 g, tek 200 m. Točke za dame in gospode se vršijo izmenično. — LLAP.

Vstopnice za današnjo tekmo Za današnjo tekmo je na razpolago še nekaj navadnih sedežev, ki se bodo prodajali pri blagajni na igrišču, kjer se bodo dobila tudi stojšča.

Službene objave LNP. (Seja p. o. dne 11. VIII. 1926.) Verificirajo se za SK Ilirija igr. Ambroz Franc, Kavčič Julij in Rihar Ivan, vsi s pravom nastopa dne 19. VIII. 1926; za ASK Primorje igr. Pečnik Adolf s pravom nastopa dne 11. II. 1926; za ISSK Maribor igr. Bratuš Bemigij s pravom nastopa dne 18. VIII. 1926. in Wernig Franc s pravom nastopa dne 4. II. 1927.

Filatelija

Peta vrsta slovenskih portovnih provizorijev po 5, 10, 20 in 50 par

Poznamo te znamke z rdečim pretiskom na 15vin. litografiranih znamkah na tankem, poroznem papirju, na znamkah ljubljanskega knjižotiska z zobčastim prebodom in na 15vin. znamkah dunajskega knjižotiska, ki so vse zobane. Zadnje smo sedaj poznali na dveh prijatelj. in sicer na debelem, časopisnem papirju in pa ono lepo modrozelenkasto v barvi drugega kamna tirizika, ki je pa po svoji redkosti in vrednosti presegala letobarvne dragulje. G. Evgen Derocca je prvi našel in tudi opisal še eno vrsto, menil je pa, da ima opraviti z zobčano znamko ljubljanskega knjižotiska. Ker je bila pa 15vin. znamka temnomodro škrljaste barve v območju ljubljanske direkcije v prometu le zobčasto navdarjena, samo na Hrvaškem pa tudi v Zagrebu 11 in pol zobčasta marka, zato sem takoj objavil svoj dom. in res, ko je g. Derocca prinesel znamko v Ljubljano, sem takoj v soglasju z njim konstatiral, da je zobčanje sicer pristno, da pa za znamka ni tiskana v Ljubljani, pač pa na Dunaju. Pomota je bila prav lahka, ker znamka ni jasno modra, pač pa modra, svkastomodra, vendar pa njena barva ni tako intenzivna in izrazito temnomodro škrljasta kot pri ljubljanskem knjižotisku. Med navadnimi svetlomodrimi dunajskimi znamkami na belem papirju niso bile redke pole modne in svkaste barve, kjer je posebno zgornja vrsta prav zelo podobna barvi znamk ljubljanskega knjižotiska. Pa tudi, če bi bila barva popolnoma enaka, se da znamka določiti za dunajsko, ker je pri teh papir slabši, tanjši, rahlejši, prozornejši in lažji kot pri ljubljanskem. Sicer je razlika v barvi majhna, v papirju pa maleenkostna, vendar z vso sigurnostjo notiramo peto vrsto naših portovnih provizorijev kot našo največjo redkost, in sicer rdeči pretisk na svetlomodri oztroma svkastomodri 15vin. znamki dunajskega knjižotiska na belem, gladkem papirju, zobčane 11 in pol. Znamka g. Derocca je rabljena, a žig je na žlost nečitljiv, pretiskana je pa s 5 parami. Razen nje je iz tete partije kupljena še ena taka tudi rabljena znamka za 10 par. ki se nahaja v Celju, a je še nisem videl. Ker poznamo dve vrednosti, morajo biti neke tudi še znamke po 20 in 50 par. Upam, da bodo naši zbiratelji prav pozorno pregledali svoj material ter nam poslal svoje najdbe na ogled, da jih objavimo. A. G.

G. Evgen Derocca, gen. direktor drž. žel. v p. in prvak filatelistov v naši državi, je prišel v Slovenijo na obisk. Posetil je Stajersko in mariborske zbirale, prišel je v Ljubljano pokazat svoje najnoveše odkritje, o katerem poročamo zgoraj, sedaj pa obdružuje lepo kamniško okoliščino. Gospodu gen. direktorju, ki je kot bivši direktor ljubljanske žel. direktorje tudi v železnižarskih krogih v najboljšem spominu, želimo kar najprijetnejše dni med nami.

Program IV. filatelističnega dne v Zagrebu. Ker bo ta važna prireditve v nedeljo 10. oktobra privabila vsaj zastopnike naših organizacij, da spoznajo vztrajno agilnost hrvaških zbiralcev, zato objavljamo spored v celoti. Dopoldne ob 9. uri pozdrav predsednika H. F. D. in otvoritev razstave, ki traja cel dan do 18. ure svečer. Od 10. do 12. ure dražnja znamk. Popoldne ob 15. do 17. ure nadaljevanje dražnje in ob 18. uri zaključek razstave. Omenjene prireditve v prostorih Zagrebškega zbora. Zvečer ob 21. uri v društvenih prostorih (Ilica 44) zopet pozdrav predsednika H. F. D., razdelitev priznanj in nagrad razstavljalcem, filatelistično predavanje in tombola. Vabljeni so vsi zbiratelji, ki so člani kake fil. organizacije.

Najstarejši Hrvat. filatelist. Oskar P. Simić, častni kanonik in župnik pri Sv. Martinu pod Okicem, je 26. julija po dolgotrajni bolezni umrl v 71. letu. Že v II. razredu gimnazije se je začel baviti s filatelijo, ki je ni več zapustil do svoje smrti. Simić je

je bil pri svojem delovanju sicer univerzalen, vendar je pa ponarejal posebno one staronemške znamke, kar je rabljenih dražjih od nerabljenih. Zato je kupoval po ceni nerabljene, jih žigosal z izborno ponarejenimi žigi in jih potem prodajal za ogromne cene. Nezobčane znamke je olepšaval z redkejšim prebodom, posebno priljubljeni so mu bili pa razni pogrebni tisk: navadnim znamkam je kemičnim potem izpreminjal barvo. Po večini je torej z malimi izpremembami in popravki znal vrednost znamke podesetoriti — Thierov žig, torej žig po vsem svetu spoštovanega poštenjaka, je pa izpolnil sleparijo največjega nemškega trgovca z znamkami. Siegl je odgnal novo zaveso s povoljne Nemčije.

Streliška tekma pri Titku na Gričku, 14. in 15. avg.

Jugoslov. - češkoslov. lige v naši državi

(Referat dr. Avg. Reismana na kongresu JCL v Ljubljani 7. avgusta t. l.)

Naš drugi kongres JCL je bil zamišljen predvsem kot nadaljevanje posvetovanj v Rogški Slatini, ki naj polagoma rode praktične uspehe. Medtem pa smo imeli še kongres v Pragi, ki je skoro izbrnodel delovni program za bližnjo bodočnost. V tem širokem okviru se bo treba pripraviti za letošnjo zimsko delovno sezono. Precej dela morajo izvršiti slovenske lige doma, potem napram centrali v Beogradu in Pragi.

Vsa naša javnost stoji gotovo še pod močnim vtisom neposrednega gostoljublja in ljubezni, ki so je bili deležni Jugoslovenci od sokolskih dnevh v Pragi in v celici CSR. Naše lige in mesta predvsem so poklicani, da vračamo milo za dravo in zlasti, da bo vsaka češkoslovaška ekspedicijska pri nas res bratsko sprejeta. V tem oziru ima važno nalogo izvrševati obojni Maribor, a posebno bo še dolžnost lige v Beogradu, da v tem oziru propagandno deluje, organizatorično in žurnalistično. Potrebna je še temeljita in velikopotezna akcija, da bo tudi v naši centrali v vseh krogih toliko razumevanja in prijateljstva do bratov Čehoslovakov, kot ga je pokazala zadnjič Praga nam in zlasti naši armadi.

Pa tudi kontakt lig s centralo mora biti ožji, živahnejši. Lani smo v Rogški Slatini sklenili pravila za Savez JCL. Čim se to izvede, bodo potrebni od časa do časa skupni sestanki v Beogradu, ki bi se jih naj udeleževali delegati lig. Le tesen osebni kontakt more vzdržati enotno in trajno delo. Sploh se moramo zlasti organizatorično spoprijeti.

V Beogradu treba dveh odborov, krajevnega in saveznega in naj ne bodo v obeh eni isti ljudje. V centralnem odboru morajo biti seveda tudi zastopniki lig iz Slovenije in Hrvaške, da bo vez med nami ožja in zlasti več razumevanja pri delovanju.

Ne moremo pa si misliti našega dela nadalje brez lige v Zagrebu. Tudi v Pragi se je to poudarjalo in v Slatini smo o tem govorili. Letos se naj to izvede. Tisoči in tisoči prijateljev naših intencij, ki bivajo v Zagrebu, si pač lahko ustanove svojo ligo. Nih manjše ni JC prijateljstvo v Dalmaciji in kaže veliko pomanjkljivost našega organizatoričnega dela, da smo tudi tam še brez lige, čeprav smo imeli že lani delegata iz Splita na kongresu v Slatini. Savez lig mora te vrzeli letos spopolniti. Majhno ne bo to delo, ali tudi pretežavno ne, ker so vendar lista pripravljena in bo treba samo zbrati primerne delavce, ki bodo smoteno vodili organizacijo. Saj je ideja sama že davno last naših plasti Jugoslovenov.

Enako življ morajo biti stiki z agilno centralo v Pragi in njeno glasilo, »Časopis JCLiga«, mora biti obenem stalno ogledalo našega dela. Vsaka naša liga mora takoj organizirati naročanje lista med svojimi člani. V Mariboru je to že uvedeno. Listu se naj pošiljajo stalna poročila o delovanju društva in drugi aktualni prispevki. Pozimi bo treba gojiti družbene sestanke in predavanja s članki iz češkoslovaške. S češkimi tednjimi moramo nadaljevati, kot tudi izpopolniti naše češke knjižnice in se brizati za Strossmayerjevo knjižnico v Pragi. Ne bomo samo egoisti.

Odbor, ki bo z veseljem, z dušo in srcem pri delu, z jasnim programom, pa bo še poleg tega našel vedno več kot dovolj možnosti, da pogolbi to medsebojno spoznavanje, ki mora biti temelj pravega prijateljstva. Zato pa je treba v naše odbore pridnih funkcionarjev, delavnih ljudi, ki bodo organizaciji z ljubeznijo posvetili prosti čas in se ne bodo izgovarjali s preobiločivjo dela v trenutku, ko bi bilo treba akcijo izvesti. Občni zbori naj povsod posebej povečajo liko pozornost pri izbiri funkcionarjev, zlasti tajnika, blagajnika in drugih. Ti morajo biti v stalni zvezi s češko kulturo, torej vsaj čitati češke liste, ker si je drugače težko misliti plodno delovanje. In pa: čim ožjih stikov z domačimi Čehoslovaki. Predvsem ti se morajo čutiti med nami doma. Ti naj v vsakdanjem življenju z nami vidijo naše naravno, iskreno prijateljstvo, ki mora biti prav tako močno, kakor ob slavnostnih sprejemih na kolodvoru.

Ce bomo izvršili vsaj to, bomo lahko čez leto dni z zadoščenjem polagali bilanco.

Vremensko poročilo

meteorološki zavod v Ljubljani, 13. avgusta 1926.

Vidn. barometra 808,9 mm.

Kraj	Čas	Barom.	Termom.	Rel. vlaž.	Smei vetra in brzina v m	Vis. oblakov	Vrsta padavine
opazovanja							
Ljubljana (dvorec)	7	765.8	11.6	91	SW 0.5	10	megla
	8	765.9	13.1	88	NE 0.5	7	
	14	762.2	23.7	53	S 0.5	1	
	21	762.2	18.6	66	SW 0.5	0	
Maribor	8						
Zagreb	8	765.2	16.0	80	SE 3	0	
Beograd	8	764.5	16.0	75	mimo	0	
Sarajevo	8	765.7	13.0	72	mimo	0	
Skopje	7	764.9	19.0	19	E 3	0	
Dubrovnik	7	762.4	24.0	29	mimo	0	
Praga	7	753.5	13.0	—	SSE 1.5	10	dež

Povprečni barometer v Ljubljani je od 1. avgusta do 1. septembra 1926.

Solnce vzhaja ob 4:59 zahaja ob 19:10 luna vzhaja ob 10:29 zahaja ob 22:02.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Vedno bolj oblačno, mogoče na nekaterih krajih, zlasti v zapadnih deželah, že dež. Kasneje slabše vreme. Triška vremenska napoved za nedeljo: Lahki vetrovi, večinoma jasno, temperatura od 17 do 23 stopinj, morje mirno.

Oevre Richter Frich:

Rdeča megla

Roman.

XVI.

Svarilo.

Fjeld je ostro pogledal tujca, čigar velike, otožne oči so imele tako truden izraz.

»Misliš, da je Arsène Lupin samo junak romanov,« je rekel smehljaje. »Zdaj vidim, da sem se motil.«

Mali Francoz je skomignil z rameni.

»Vsak človek je to, kar je, monsieur,« je dejal neprisiljeno. »Proizvod naključij prirode. Poznal sem zločince, ki bi morali biti škofje — krotke, umerjene ljudi, ki so se lotevali svojih dejanj s fanatično vero v svoje poslanstvo... Tu, v Parizu, je živel pred nekaj leti mlad mož z imenom Raymond La Science. Bil je tiskar, človek obsežnega znanja in bistre glave. Prišel je z močnimi teorijami o človekovi suverenosti ter plaval v samem sindikalizmu in anarhizmu. Toda srečal je Bonota, avtomobilskega roparja, mrzlega lopova, ki je delal z zločinom kupčije. Bonot je dal mlademu Raymondu browning v roko in ga je naučil streljati. Vadil se je pri mačkah in kuncih, a nekega dne je dobil za cilj ljudi, ki so branili zaupano jim lastnino. Postrelil jih je kar zaporedoma. Od tistih dob ga ni bilo več moči ustaviti... Poznal sem tega dečka in zatrujem vam, da ga ni plemenitejšega med vsemi, ki hodijo v cerkev z molitveniki v rokah. Sama požrtvovalnost ga je bila. Poslednji srajco si je slekel, da jo je dal siromaku. A naposled je moral tudi Raymond La Science umreti. S trdnim korakom je šel na morišče in je smehljaje položil glavo pod giljotino... Toda Raymon je imel mnogo prijateljev... Spominjam se, kako sem gledal na Trgu Republike njegovo usmrčitev. Bilo je marca meseca, v jutranjem somraku. Stali smo med novinarji in deklinami ter zmizovali. Ne daleč od mene je stal neki Italijan. Poznal sem ga, toda on me ni spoznal, ker sem bil preoblečen v katoliškega svečenika. Slišal sem ga, kako srdito je renčal ves čas. In ko je Raymondova glava pala, se je zdelo, da mu švigajo kletve iz ust kakor žolti plameni. Uverjen sem, da mu je v tistem trenutku prisegel maščevanje. In njegova osveta je bila strašna...« Arsène Lupin je nenadoma umolknil. Fjeld je med tem vstal. Francoz je z zanimanjem zrl na njegovo

13

širokoplečo, visoko postavo, ki je slonela ob kamnu.

»Tevton ste na prvi pogled,« je rekel smehljaje. »V Frislandiji in na Pomoranskem sem videval take ljudi. Ali pa...«

»Norvežan sem,« je kratko odvrnil doktor. »Moje ime je Jonas Fjeld.«

Siva senca je zletela Lupinu preko naličenega obraza, toda njegov izraz se ni izpremenil.

»Lepo in plemenito je poljubiti roko tistega, ki nas je premagal,« je dejal ravnodušno. »Velik mož ste, doktor Fjeld, poznam vas. Opravili ste več od teh detektivov. Strli ste hidro anarhizma, in vendar...«

»Kaj hočete reči?«

»Čudim se temu, da ste še živi. Da vas ni že zdavnaj kaj razneslo na atome. Vaši trije vatli in vaše mišice so vendarle preslabe, da bi se mogle ustavljati nekaj gramom nitroglicerina.«

»V tem imate prav,« je smehljaje odvrnil Fjeld. »Nu, kakor sem drugače trezen človek, vendar me je življenje naučilo verovati v zakone, ki niso podrejeni razvoju.«

»V katere neki?«

»Glejte,« je rekel Fjeld po kratkem premisleku, »so ljudje, ki jih spremlja sreča že od rojstva. Ti ljudje so smeješji od drugih, zato ker mislijo, da se jim ne more nič zgoditi. Ali veste, kaj me je nosilo preko vseh nevarnosti?«

»Moč, pogum in zaničevanje smrti, bi dejal.«

»Vaš odgovor je francoski. V resnici pa človeka ne obvaruje smrti njegova volja in neustrašenost. Ali se vam ne zdi, da so tudi tajne sile, ki nam pomagajo, kadar lete svinčenke mimo nas, ne da bi nas zadele?... Vera v take stvari se vam zdi gotovo smešna. A zame so to dragocena dejstva, ki jih zbiram in zasledujem... Okoli vrata nosim talisman; majcenega malika iz časa peruanskih Inkov.«

»In če ga izgubite?«

»Tedad sem izgubljen.«

»Poznam vašo zgodbo, doktor Fjeld,« je rekel Lupin vstajaje, »in večkrat sem se že čudil vaši sreči. A zakaj mi pripovedujete vse to?«

Fjeld se je mahoma zresnil. Njegove višnjeve oči so dobile trd izraz.

»Zato, ker se odpravljam na novo podjetje in ker želim posvariti vsakogar, ki ga cenim, naj mi ne hodi na pot. Gledate me, Arsène Lupin. Morda se vprašujete, čemu se vrtim v nepokoj tega sveta. Vedite, da ne morem živeti brez tega nemira. Sherlock Holmes ljubi svojo brizgalko za morfij in svojo mornarsko pipico, jaz

pa ljubim to, da se kopljem v opasnem, penečem valovju življenja.«

»In zato —?«

»Zato hočem razrešiti najnovejšo veliko uganko. Dvigniti hočem usodo »Eagla« iz prepadov skrivnosti.«

»Pogumen mož ste, doktor Fjeld,« je rekel Lupin. »A pustite rajši to stvar. Vtaknili bi roko v osje gnezdo, v katerem je sleherni pik smrtonosen. Jacques Delma vam lahko potrdi mojo besedo. In kaj vam je vobče znanega?«

»Najti hočem moža, ki se je takrat zaklel, da bo maščeval Raymond La Science.«

»Kdo je bil to po vašem mnenju?«

»Pietro Cerani.«

»Dobro ste pogodili,« je odvrnil Lupin, obračaje se k vratom.

»Toda če bi bil on glavna oseba, bi bilo podjetje manj nevarno. Vrli Pietro, dasi bo udrihal okoli sebe, je vendarle samo prvi okop trdnjave, ki jo hočete naskočiti. V središču najdete moža, ki je hujši od vraga. Luciferja med zločinci. Velikega, vsestranskega genija, ki se bori z vsemi kremlji znanosti. Čuvajte se ga, doktor Fjeld. Pobje vas, kakor je pobil doslej še vse sovražnike.«

XVII.

Dubonnet.

Veliki francoski prekomorski parnik »La France« je imel krasno vožnjo. Kakor udav po preobilnem obedu mirno spi in prebavlja, tako je tudi morje zadovoljno počivalo po svojem nedavnem velikem plenu in neizmerno igralo v solčni bleščavi.

»La France« je vozila samo petsto potnikov. Zdelo se je, da je »Eaglova« usoda oplasila marsikoga, ki se je odpravljal na daljno pot. Tudi razpoloženje na krovu je bilo zelo potrto. Od tistega trenutka, ko je ladja odpeljala iz Cherbourga, so hodili potniki kakor po žarečem oglju. Izvrstna kuhinja, odlični orkester, obilica lepih žen in vse razne udobnosti, ki delajo potovanja s francoskimi parniki tako prijetna — vse to ni moglo pregnati senc tiste smrtne vožnje. Čim bolj so se bližali Novofundlandskim pečinam, tem bolj je pri tiskal strah. Zdaj pride megla, si je mislil vsak, usodna megla, ledena gora — ali pa celo morska pošast, kakršna se je menda nedavno tega prikazala iz neizmernih globin, da pogoltne največje mehanično čudo naše dobe...

Le kakih petdeset poljskih kmetov, ki se jim je videlo na oko, da ne čitajo časopisov, se je zadovoljno izprehajalo po tretjem razredu. Peli so svoje domače pesmi, jedli in pili ter veselo živeli sredi svojih blelih, preplašenih sopotnikov...

Vsem Šiškarjem blagohotno na znanje in upoštevanje, da je **mlekarna v zvezi z delikateso in slaščičarno** na Celovški cesti št. 72 (v hiši gostilne pri »Zvezdi«)

NA NOVO OTVORJENA

Odpri vsak dan že ob 6. uri jutraj! — Vedno sveže blago — solidne cene — točna postrežba. — Za obilen obisk se vlijudno priporoča

Gihla

Veliko inoz. podjetje išče dame in gospode

z velikim poznavstvom za razpečevanje priljubljenega predmeta pri privatnikih za vso Jugoslavijo. Minimalni zaslužek Din 10.000 mesečno. Reflektira se samo na dostojne, podjetne in resne interese, ki sistematično obiščejo vsako bivališče v mestu in provinci. — Pojasnila daje: **Hotel Slon, soba 87, Ljubljana.** 6065 a

Inženjerska podoficirska škola
Kralja Petra Velikog Oslobojca
v MARIBORU
sprejme 1. oktobra t. l. do 60 mladeničev
iz državljanov in vojske za gojence.
Natančni pogoji se lahko vidijo iz konkurza, natisnjega v »Službenih Novinah« št. 137 od 19. junija in »Službenem vojnem listu« št. 26. Tiskani konkurzi so se odposlali vojnim okrogom in občinam. Prijave do
15. septembra t. l. 6059 a

PONJAVE (plahete) za posojavanje
motvoz, vrvi, vreče, slamnice in nepromočljivo platno nudi po najugodnejših pogojih:
„Ponjava“ Kampus i Kajon
Zagreb, Draškovičeva 29. 6033 a
Tel. 2 — 89.

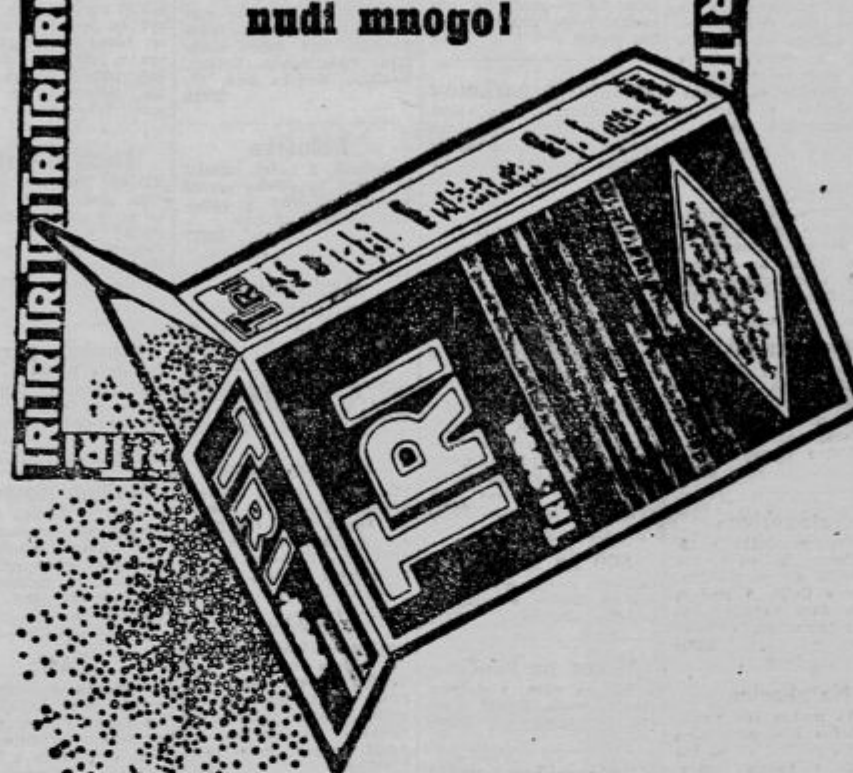
Zahvala.
Za mnogoštevilne izraze sočutja povodom smrti našega nepozabnega dobrega soproga, očeta itd., gospoda
Vinka Šerak
naša najtoplejša zahvala.
Posebno se še zahvaljujemo g. dr. Goričarju za njegov požrtvovalen trud v zadnjih urah težke bolezni pokojnega, zastopnikom trgovskih in uradniških krogov, sokolskemu društvu, kakor splošno vsem slojem prebivalstva, za nad vse častno spremstvo, preč. g. arhiđijakonu Hrastelj za tolažilne besede ob odprtem grobu, kakor tudi vsem darovalcem krasnih vencev.
Konjice, dne 14. avgusta 1926. 6058
Žalujoča soproga.

TRI za namakanje perila

je lahki, zrnasti, beli prašek, kateri se raztopi tudi v hladni vodi in enako deluje!

Tri olajša pranje.
Tri razkroji nesnago.
Tri beli, pa ne razjeda tkanine!

Stane malo, nudi mnogo!

Jugoslovanska zavarovalna HRANILNICA
reg. zadr. z neomejeno zavezo v Ljubljani
Kralja Petra trg št. 2. — Miklošičeva c.
sprejema vloge na
hranilne knjižice in na tekoči račun
ter jih
obrestuje najugodneje.

NOVE VREČE RABLJENE
vse vrste ima vedno na zalogi ter jih prodaja po najnižjih cenah dobroznana trdka 190
MIRKO MLAKAR, Ljubljana. Krakovski nasip 14/I.
Istotam se vedno kupujejo rabljene vreče.

Vila z vrtom
v Komenskega ulici št. 7 se bo prodala dne 26. avgusta 1926 ob 9. uri v pisarni sodnega komisarja Andreja Kuharja, Kolodvorska ulica šte. 3. Podrobnosti v navedeni pisarni. 6055 a

Vse vrste šolske zvezke dobite še vedno najceneje pri:
A. Janežič, Ljubljana
Florjanska ulica 14. 201-0
knjigovoznica, industrija šolskih zvezkov in trgovskih knjig.

Ključavničar
samostalen, izvrsten, ki zna avtogensko variti, ter izboren
železostrugar
se sprejmeta za večjo strojno-ključavničarsko delavnico. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod
6051 **„Ključavnicar 6051a“.**

J. Stjepušin
Sisak
priporoča boljšo tambo, barice, strane, partituro, sole in ostale potrebine za vsa glasbila.
V roku 3-4 tednov morete zaščiteno pridobiti na telefonu št. 5-6 kg. — Subotni ljudje se vedno navedejo v letnem hipu. Tuba 40 Din. — Eta laton proti mojenju nog, rok in celiga telesa. 20 prvi dan uporabe preneha vse neprijetne duhi in razjedena koža postane zdrava in gladka. Din 40. — Dobi se v vsaki lekarni. Eta kemična tvornica, Berlin, skladništvo za EHS Milan S. Hojka, Zagreb, Ulica 50. — Zahtevajte povod brezplačne cenke in navodila!

ZAHVALA. 6057 a
Za izraze sočutja, za spremstvo na zadnji poti naše
Zinke Žnidaršičeve
se vsem sorodnikom in prijateljem, zastopniku poštnega ravateljstva, vsem kolegom in kolegijam, vsem darovalcem vencev iskreno zahvaljujeva.
Žalujoča mati in brat.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ivan Legat, Maribor
Vetrinska ulica 30.
Tel. int. 434

Priloge

Klub ljubiteljev
športnih psov

vabi vse člane na odbojstvo
sejo v sredo, 18. t. m. ob
8. uri v Ljubljani. Dvora.
Vodno radi dogovorov o
blizajoči sezoni razstavi psov
23815

Sokol Sv. Lenart
v Slov. gorah
poleti v nedeljo, dne 22.
avgusta k Sv. Lenartu v
Slov. gorah. Vsi člani so
ob 8. uri pri gostilni Kir-
bi, Votopline ni. Prihiti-
te vsi — vsak nam je dobro-
došel. Zdravo! 23794

Obiti

Stampiljke
in vse potrebne pripo-
rode S. Petan, Maribor.
nasproti glavnemu železni-
skemu 132

Vulkanizira
vse vrste gumijaz parna
vulkanizacija P. Škafar
v Ljubljani, Rimska c. 11.
278

Mesarijo
s gostilno in trgovino lišcem
na prometni točki v najem,
event. tudi kupim. Ponudbe
na oglasni oddelku »Jutra«
pod šifro »Lepa, novejša hiša«
45. 21545

Gostilno in mesarijo
letoho ob glavni cesti ter
na zelo prometnem kraju
pod ugodnimi pogoji oddam
v najem. Naslov v oglas-
nem oddelku »Jutra«. 21169

Fotoaparate
risalna orodja
strokovno popravila me-
hanske delavnice Anton Ko-
šina, Cegnarjeva ulica 12.
23722

Sode in sodar. dela
vseh velikosti in vrst iz-
vršuje najceneje, točno ter
dobro Fran. Repa, Trnovno
podjetje, Ljubljana-Trnovo
2303

Službe

Damsko frizerko
lišem za novo ustanovljen
salon. Reflektira se samo
na samostojno mesto z re-
ferencami. Nastop do 1. se-
ptembra. Plača ter % do-
govora. Stanovanje v hiši
ali privatno. Štebina stala.
Janko Mesnar, Jesenje,
Gorenjska. 21819

Fina šivilja
se sprejme takoj. Naslov v
oglasnem oddelku »Jutra«. 23109

Natakarica
mlada in spretna, stara do
20 let, se liše za kavarno
in gostilno. Ibrahim Kij-
ša, Novska. 23196

Klobučarskega po-
močnika
dobrega delavca za polne
potrebe Fran. Jurčec, Ko-
lovarjeva v Krškem. 23068

Šofer-mehanik
se sprejme takoj k novemu
Pengost avtomobilu v stal-
no službo. — Ponudbe
zahtevajo plače, pri hrani in
stanovanju v hiši, se naj-
pošljejo na naslov: Ivan
Razboršek, Smarjno pri Li-
lji. 23044

Kuharico
sanesljivo in pošteno, vidi-
ni rok ter lepega veden-
ja, stara 25—35 let, spre-
jem v boljšo mesto liše.
Prednost imajo dekleta s
polgostilni izpiski. —
Nastop 1. septembra. Na-
slov pove oglasni oddelku
»Jutra«. 23711

Kdor išče
slajzen postarši zasluge,
naj piše in priloži znamko
za odgovor na F. Pirce,
Ljubljana, Levčeva št. 5.
23093

Učenec
s primerno količino izobra-
zbe, se sprejme v Ljubljani
v trgovino s spec. blagom.
Ponudbe na oglasni oddel-
ku »Jutra« pod »Učenec«
št. 50. 23016

Kotlar, pomočnika
mlajšega, samostojnega de-
lavca, sprejme Gustav Di-
trich, kotlar, Murska So-
bota. 23093

Deklica
pridna, resna in poštena,
z dobrimi izpiski, za
vzdrževanje dela in ki zna
kuhati, se sprejme takoj.
Ponudbe na naslov Emil
Hiršchl, Novska. 21899

Dekle
pridno in zanesljivo, ne
po 30 let, staro, vajeno po-
stavlja tuje vseh vrst, v
kuhi, hišni del, sprejme tri-
tinskega trgovca družina
na delo. Sijanja zmožne
imajo prednost. Dopise na
oglasni oddelku »Jutra« pod
šifro »Trajna služba 309«
23732

Vajenca
za mizarstvo obrt sprejme
Josip Goljar, Kleče-Jelica
pri Ljubljani. 23712

Knjigovodjo
sposobnega, z znanjem hr-
vatskega in nemškega je-
zika, po možnosti tudi fran-
coskega ali italijanskega,
liše Jur. Tat. d. d. Ser-
vica, kamor se naj nasla-
vijo ponudbe. 23097

Prodajalko
z najmanj dveletno prakso
sprejemam v trgovino na de-
letu. Prednost imajo one,
ki so vajene šivanja. —
Ponudbe pod »Poštena 41«
na oglasni oddelku »Jutra«
23716

Zagovodjo
ki je samostojen, s daljšo
prakso in ki zna dobro iz-
koristiti les, s prakso pri
izdelovanju frizov, parjenju
bujevine, dobro verziran v
vseh vrstah strokovno, ali
tudi podli, sprejemam za ta-
ko na večjo lažo z vodno
turbino. Oferte s navedbo
dosedanje prakse in zahtev
(stanovanje na razpolago)
naj pošlje na oglasni oddel-
ku »Jutra« pod »Zagovodja«
23694

Učenca
poštenih staršev, s primer-
no šolsko izobrazbo, se
sprejme v trgovino me-
naga blaga. Prednost imajo
iz Kranjskega. J. Penko
— Maribor. 23678

Novo trg. podjetje
liše dobrega engro prodal-
ca (obsemen inkasanta)
z dobro pisarno prakso,
Kavolje zmožni imajo pre-
nost. Cenji ponudbe pod
»Stalna služba 77« na oglas-
ni oddelku »Jutra«. 23677

Učenko
sprejme večje manufakturne
trgovino na delu. —
Ponudbe pod »Rakunaria«
na oglasni oddelku »Jutra«. 23687

Ia. damski frizerji
(frizerke)
perfektni za mokro kodra-
nje, za šušnje, masirje, vis-
stavljanje, se lišejo za pro-
votni salon v Zagrebu. —
Samo večje sile s prvot-
rednimi referencami prido-
je v posteljo. Plača po dogo-
voru. Vpisalca na naslov:
Karas, Zagreb, Akademski
trg 2. 21999

Trg. pomočnik
mlad, voljastna prost, do-
ber prodajalec, verziran v
špecijalni stroki in pol-
jskih pridlih, tudi takoj
ali kesnjeje trajno mesto v
Ljubljani. Prednost imajo
oni, ki majo vseljeno in
prostonostno do potovanja.
Ponudbe pod »Prilidost 21«
na oglasni oddelku »Jutra«. 21987

Absolvent
srednje tehniške kole les-
nega oddelka, dobri namer-
čenja v obsesti lesni indus-
triji. Reflektanti s prakso
imajo prednost. Ponudbe je
vložiti s navedbo zahtevka
do 20. avgusta t. l. na
naslov: Fr. Kotnik, Veri-
p. Vrhnika. 20982

Godbeniki!
Imperial in Apolo kuno-
je v Mariboru potrebujeta mu-
zikanje. Reflektira se samo
na samostojno mesto z re-
ferencami. Nastop do 1. se-
ptembra. Plača ter % do-
govora. Stanovanje v hiši
ali privatno. Štebina stala.
Janko Mesnar, Jesenje,
Gorenjska. 21819

Godbeniki!
Imperial in Apolo kuno-
je v Mariboru potrebujeta mu-
zikanje. Reflektira se samo
na samostojno mesto z re-
ferencami. Nastop do 1. se-
ptembra. Plača ter % do-
govora. Stanovanje v hiši
ali privatno. Štebina stala.
Janko Mesnar, Jesenje,
Gorenjska. 21819

Godbeniki!
Imperial in Apolo kuno-
je v Mariboru potrebujeta mu-
zikanje. Reflektira se samo
na samostojno mesto z re-
ferencami. Nastop do 1. se-
ptembra. Plača ter % do-
govora. Stanovanje v hiši
ali privatno. Štebina stala.
Janko Mesnar, Jesenje,
Gorenjska. 21819

Godbeniki!
Imperial in Apolo kuno-
je v Mariboru potrebujeta mu-
zikanje. Reflektira se samo
na samostojno mesto z re-
ferencami. Nastop do 1. se-
ptembra. Plača ter % do-
govora. Stanovanje v hiši
ali privatno. Štebina stala.
Janko Mesnar, Jesenje,
Gorenjska. 21819

Godbeniki!
Imperial in Apolo kuno-
je v Mariboru potrebujeta mu-
zikanje. Reflektira se samo
na samostojno mesto z re-
ferencami. Nastop do 1. se-
ptembra. Plača ter % do-
govora. Stanovanje v hiši
ali privatno. Štebina stala.
Janko Mesnar, Jesenje,
Gorenjska. 21819

Godbeniki!
Imperial in Apolo kuno-
je v Mariboru potrebujeta mu-
zikanje. Reflektira se samo
na samostojno mesto z re-
ferencami. Nastop do 1. se-
ptembra. Plača ter % do-
govora. Stanovanje v hiši
ali privatno. Štebina stala.
Janko Mesnar, Jesenje,
Gorenjska. 21819

Godbeniki!
Imperial in Apolo kuno-
je v Mariboru potrebujeta mu-
zikanje. Reflektira se samo
na samostojno mesto z re-
ferencami. Nastop do 1. se-
ptembra. Plača ter % do-
govora. Stanovanje v hiši
ali privatno. Štebina stala.
Janko Mesnar, Jesenje,
Gorenjska. 21819

Kovača
podkovnega in vznožja —
dobro tvehanega, lišem.
Ponudbe s zahtevno plačo
in spričevali na oglasni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Kovača«. 21915

Gospodinja
ali gospe dobi za poldeve-
no hišno delo stanovanje
in hrano. — Ponudbe pod
šifro »Samostojen gospe«
na oglasni oddelku »Jutra«
23788

Zobotehnika
prvotratno most sprejme s
1. septembrom ali pozeje.
Ponudbe pod »Zobotehnika«
na oglasni oddelku »Jutra«. 23802

Kuharica
ki opravlja tudi druga do-
metna dela, se takoj spre-
ma k 2 osebama. Polve se
v trgovini na Mestnem trgu
št. 13. 23781

Deklico
pošteno in zanesljivo, ne
po 30 let, staro, vajeno po-
stavlja tuje vseh vrst, v
kuhi, hišni del, sprejme tri-
tinskega trgovca družina
na delo. Sijanja zmožne
imajo prednost. Dopise na
oglasni oddelku »Jutra« pod
šifro »Trajna služba 309«
23732

Urarski vajenec
ki bi nadaljeval sno dobo,
se sprejme. Pogoji po do-
govoru. — Vilko Čerar,
urar v Kamniku. 21909

Potnik
ki potuje po Sloveniji, dobi
dobro postarši zasluge,
ob visoki proviziji. Ponudbe
na pretinac 18 — Zagreb.
21898

Korespondent
in knjigovodja
ki perfektno dopisuje v
slovenski, srbohrvaški in
nemški ter po možnosti
tudi razpolaga s strokov-
nim znanjem kemskih pro-
duktov, starost 38 do 40
let, dobi mesto takoj v ko-
mični tovarni. — Službene
oferte s navedbo starosti,
šolske izobrazbe, dosednje
korespondenčne in prodaj-
niške razmer pod šifro
»Samostojna moč« na Alo-
ma Company, Ljubljana,
Cankarjevo nabrežje št. 1.
23753

Knjigovodkinja
bilancistinja, perfektna slo-
venska, srbohrvaška, nemška
in deloma tudi italijanska,
korespondenčna, prodajna
samostojna moč, liše mesta
Cenjene ponudbe na oglasni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Samostojna 75«. 21675

Uradnik v pokouju
trgovsko nabavčen, mar-
ljiv in zanesljiv, večš slo-
venskega, nemškega in ita-
lijanskega jezika, z večlet-
no pisarniško prakso, iz-
kušene službe kot kontrolist,
skladničnik, potnik ali in-
kasant pri različnih podjet-
jih — gre tudi kot sluga v
kako banko. — Dopise na
oglasni oddelku »Jutra« pod
šifro »J. T. 135«. 23064

Prodajalko
manufakturne in galante-
rijske stroke, pridno in po-
šteno, lišem. — Ponudbe s
zahtevno plačo na oglasni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Prodajalka«. 23810-a

Stenografinja
in strogoletna za slovenski
in nemški jezik, s večlet-
no prakso, marljiva in ves-
na, liše mesta. — Ponudbe
na oglasni oddelku »Jutra«
pod »Dobra stenografinja«. 23797

Natakarica
želi nastopiti službo s 15.
septembrom in sicer kot
samostojna ali pa plaščina.
Najraje v Celju. V službo
potreba dan kaveljo. Na-
slov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 23804

Prodajalko
manufakturne in galante-
rijske stroke, pridno in po-
šteno, lišem. — Ponudbe s
zahtevno plačo na oglasni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Prodajalka«. 23810-a

Stenografinja
in strogoletna za slovenski
in nemški jezik, s večlet-
no prakso, marljiva in ves-
na, liše mesta. — Ponudbe
na oglasni oddelku »Jutra«
pod »Dobra stenografinja«. 23797

Natakarica
želi nastopiti službo s 15.
septembrom in sicer kot
samostojna ali pa plaščina.
Najraje v Celju. V službo
potreba dan kaveljo. Na-
slov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 23804

Prodajalko
manufakturne in galante-
rijske stroke, pridno in po-
šteno, lišem. — Ponudbe s
zahtevno plačo na oglasni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Prodajalka«. 23810-a

Stenografinja
in strogoletna za slovenski
in nemški jezik, s večlet-
no prakso, marljiva in ves-
na, liše mesta. — Ponudbe
na oglasni oddelku »Jutra«
pod »Dobra stenografinja«. 23797

Natakarica
želi nastopiti službo s 15.
septembrom in sicer kot
samostojna ali pa plaščina.
Najraje v Celju. V službo
potreba dan kaveljo. Na-
slov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 23804

Prodajalko
manufakturne in galante-
rijske stroke, pridno in po-
šteno, lišem. — Ponudbe s
zahtevno plačo na oglasni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Prodajalka«. 23810-a

Stenografinja
in strogoletna za slovenski
in nemški jezik, s večlet-
no prakso, marljiva in ves-
na, liše mesta. — Ponudbe
na oglasni oddelku »Jutra«
pod »Dobra stenografinja«. 23797

Natakarica
želi nastopiti službo s 15.
septembrom in sicer kot
samostojna ali pa plaščina.
Najraje v Celju. V službo
potreba dan kaveljo. Na-
slov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 23804

Začetnica
bitra stenografinja in stro-
jopiska, liše mesto prakti-
kantske in v kakšni pisarni.
Cenjene ponudbe pod šifro
»Praktikantinja 21« na ogl-
oddelku »Jutra«. 23703

Urarski pomočnik
izvrsten za struženje, liše
službo za takoj. Naslov pri
podružnici »Jutra« v Celju
pod »Urar«. 23695

Dekle
vajeno vseh hišnih del, teli
službo pri majhni, boljši
družini kakor v večji.
Ponudbe pod šifro
»Dobra moč 74« na oglasni
oddelku »Jutra«. 23731

Prodajalka
mešane stroke, liše mesta.
Gre tudi za delo. Dopise
na oglasni oddelku »Jutra«
pod »Dobra, mlajša moč«. 23675

K zozobdravnika
k asistentka. Instrumen-
tarka liše mesta gospodi-
ne, ki tuji pospravlja. —
Ponudbe pod »Marjiva 66«
na oglasni oddelku »Jutra«. 23686

Kuharica
samostojna, stara 50 let, ki
primo tudi za drugo delo,
liše mesta. — Ponudbe na
podružnici »Jutra« v Celju
pod »Poštena«. 23669

Mlekar
sposoben in zanesljiv liše
službo za takoj. Naslov pri
podružnici »Jutra« v Mar-
iboru. 23679

Absolventinja
gospodinske kole »Madi-
ka« v Ljubljani, prosi za
primerno službo. Ponudbe
na oglasni oddelku »Jutra«
pod šifro »Gospodinja 29«
23690

Mesto hišnika
liše mesta zakaone brez otrok,
izkušene vseh poslov. Dop-
ise na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Hišnika«. 23783

Trg. sotrudnica
špecijalke, mešane ter ma-
nufakturne stroke popo-
loma izvehanega, teli pre-
sentni službo v mestu ali
na delo. Naslov v oglas-
nem oddelku »Jutra«. 21917

Vpokojen orožnik
narodni liše službo, obš.
skladničnik, paznik, v-
stavlja ali kaj pri-
merenega. Dopise pod šifro
»Zanesljivi 6« na oglasni
oddelku »Jutra«. 21906

Inteligentna oseba
varna in izvrstna kuhar-
ica, zmožna popolnoma slo-
venske, srbohrvaške in
nemške, liše vodilno me-
sto v večjem obratu. Šla
bi tudi na starejše, le
finančno gospoda za gos-
podinjo. Ponudbe na podru-
žnici »Jutra« v Mariboru
pod »Samostojna gospe«. 23809

Prodajalko
manufakturne in galante-
rijske stroke, pridno in po-
šteno, lišem. — Ponudbe s
zahtevno plačo na oglasni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Prodajalka«. 23810-a

Stenografinja
in strogoletna za slovenski
in nemški jezik, s večlet-
no prakso, marljiva in ves-
na, liše mesta. — Ponudbe
na oglasni oddelku »Jutra«
pod »Dobra stenografinja«. 23797

Natakarica
želi nastopiti službo s 15.
septembrom in sicer kot
samostojna ali pa plaščina.
Najraje v Celju. V službo
potreba dan kaveljo. Na-
slov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 23804

Prodajalko
manufakturne in galante-
rijske stroke, pridno in po-
šteno, lišem. — Ponudbe s
zahtevno plačo na oglasni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Prodajalka«. 23810-a

Stenografinja
in strogoletna za slovenski
in nemški jezik, s večlet-
no prakso, marljiva in ves-
na, liše mesta. — Ponudbe
na oglasni oddelku »Jutra«
pod »Dobra stenografinja«. 23797

Natakarica
želi nastopiti službo s 15.
septembrom in sicer kot
samostojna ali pa plaščina.
Najraje v Celju. V službo
potreba dan kaveljo. Na-
slov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 23804

Prodajalko
manufakturne in galante-
rijske stroke, pridno in po-
šteno, lišem. — Ponudbe s
zahtevno plačo na oglasni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Prodajalka«. 23810-a

Stenografinja
in strogoletna za slovenski
in nemški jezik, s večlet-
no prakso, marljiva in ves-
na, liše mesta. — Ponudbe
na oglasni oddelku »Jutra«
pod »Dobra stenografinja«. 23797

Natakarica
želi nastopiti službo s 15.
septembrom in sicer kot
samostojna ali pa plaščina.
Najraje v Celju. V službo
potreba dan kaveljo. Na-
slov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 23804

Prodajalko
manufakturne in galante-
rijske stroke, pridno in po-
šteno, lišem. — Ponudbe s
zahtevno plačo na oglasni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Prodajalka«. 23810-a

Mesto solicatorja
ali uradnika v odvzinski
pisarni liše reven jurist.
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 23037

Akademik
liše kakršnokoli službo. —
Ponudbe na oglasni oddel-
ku »Jutra« pod šifro »Kar-
koli 59«. 23059

Za prodajalko
v pekarni teli nastopiti ta-
ko ali ponejše gospodinjo.
Pomagala bi tudi v gos-
podinjstvu. Naslov v oglas-
nem oddelku »Jutra«. 23049

Železninar
vešč slovenskega in nem-
škega jezika, liše službo.
Cenji ponudbe na oglasni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Zanesljivi 61«. 23061

Kandidatinja
iz 3. ali 4. letnika učitel-
jske, ki bi pomagala trem
deklicam v popoldenskih
urah pri učeni. Dobi brez-
plačno hrano. Ponudbe na
oglasni oddelku »Jutra« pod
»1926/27«. 23031

Akademik
vaje postarši, instruir
valen postarši. Ponudbe
pod »Ponavljalni ispi« na
oglasni oddelku »Jutra«. 23021

Filozof
liše mesto domačega uč-
itelja. Ponudbe v predme-
tu in klavir. Gre tudi za
delo. Ponudbe na oglasni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Učitelj 60«. 23060

Dobro inštruktor
za matematiko se liše. —
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 23710

Prodajalko
manufakturne in galante-
rijske stroke, pridno in po-
šteno, lišem. — Ponudbe s
zahtevno plačo na oglasni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Prodajalka«. 23810-a

Stenografinja
in strogoletna za slovenski
in nemški jezik, s večlet-
no prakso, marljiva in ves-
na, liše mesta. — Ponudbe
na oglasni oddelku »Jutra«
pod »Dobra stenografinja«. 23797

Natakarica
želi nastopiti službo s 15.
septembrom in sicer kot
samostojna ali pa plaščina.
Najraje v Celju. V službo
potreba dan kaveljo. Na-
slov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 23804

Prodajalko
manufakturne in galante-
rijske stroke, pridno in po-
šteno, lišem. — Ponudbe s
zahtevno plačo na oglasni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Prodajalka«. 23810-a

Stenografinja
in strogoletna za slovenski
in nemški jezik, s večlet-
no prakso, marljiva in ves-
na, liše mesta. — Ponudbe
na oglasni oddelku »Jutra«
pod »Dobra stenografinja«. 23797

Natakarica
želi nastopiti službo s 15.
septembrom in sicer kot
samostojna ali pa plaščina.
Najraje v Celju. V službo
potreba dan kaveljo. Na-
slov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 23804

Prodajalko
manufakturne in galante-
rijske stroke, pridno in po-
šteno, lišem. — Ponudbe s
zahtevno plačo na oglasni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Prodajalka«. 23810-a

Stenografinja
in strogoletna za slovenski
in nemški jezik, s večlet-
no prakso, marljiva in ves-
na, liše mesta. — Ponudbe
na oglasni oddel

Nosite samo „PEKO“

čevlje!!

Moški platneni
Din 95-

Zenski platneni
Din 60-

Otroški platneni
Din 45-

brez razlike na barvo.

Dijak
humanistične gimnazije liče
stanovanje pri profesorovi
družini. — Naslov: Alojz
Lah, Maribor, Siplavarska
ulica 6. 21628

Prazno sobo
bolj v mestu liče starejši
gospod samc na 1. sept.
Ponudbe pod »Samcem« na
oglasni oddelku »Jutra«. 23799

3 dijake
sprejemam v svojo ohrabo v
zračno sobo s elektr. ras-
svetljavo poleg Tabora. —
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 21969

Stanovanje
2 sobi in kuhinje, s vodo-
vodom in elektr. razsvet-
ljavo dobi hišnik. Zakon-
ski par brez otrok ima
prednost. Predstaviti se od
5-14 popoldne. Naslov v
oglasnem oddelku »Jutra«. 22035

2 dijaka (inji)
sprejme stroga in politna
uradnika družina za 650
Din mesečno. Hrana dobra,
stanovanje zračno in soln-
no. V bližini reke in li-
čja. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 22009

Stanovanje
s 2-3 sobami, kuhinjo in
priljubljenim v Ljubljani ali
bližnji okolici liče. Ponu-
diti na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Čisto š.« 22006

Naslovi dijaških stanovanj
se dobi pri g. Likar,
Poljanska cesta št. 87. 22040

Stanovanje
v sredi mesta, obstoječa in
3 sobi in priložni, name-
njen s snovmi in po-
riferiji. Polna se v ogle-
nem oddelku »Jutra«. 21940

Zamenja se
solončno, mirno stanovanje
s 3 sobami, kuhinjo in po-
riferiji. Polna se v ogle-
nem oddelku »Jutra«. 21974

Učence
sprejme na stanovanje in
hrano intel. roditelja. Dobre
ravnane in strogo nadzor-
stvo. Naslov pri podružnici
»Jutra« v Mariboru. 21963

500 Din nagrade
dobi, kdor poizve mirni
stranki na stanovanje dveh
sob in kuhinje, na predel
od centra, za moreno na-
menjeno do 1000 Din. Po-
nudbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Vino«. 21753

Tri dijake
sprejemam v svojo ohrabo v
zračno sobo s elektr. ras-
svetljavo poleg Tabora. —
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 23759

Prazno sobo
veliko in lepo, takoj oddam
Dopis na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Na partitiji«. 23769

2000 Din nagrade
dam osebi, ki mi v kratki
stanovanje 2 sob, kuhinjo
in priložni v centru mesta.
Ponudbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Vino«. 23769

Mlaži dijakino
sprejme uradnika roditelja
v čisto sobo s vodo-
vodom in elektr. ras-
svetljavo. — Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 23774

Stanovanje
v sredi mesta Celje: 2
sobi, kuhinjo, kopalnico,
kopalnico, se za menja za
snake ali vodo v Ljubljani
ali Mariboru. Pismena
vprašanja na Markovino
pošto liče. Hraniti. 23296

Dve sobi
lepo opremljeni, parketir-
ani, solončni, s elektr. ras-
svetljavo, balkonom —
uporaba kopalnice in klu-
pice, oddam boljšemu go-
spodu ali zakonitemu paru
brez otrok. — Naslov v
oglasnem oddelku »Jutra«. 23776

2 gospodični
ali graščakinja dobi pri
osamljeni vdovi separirano
sobo s elektr. razsvetljavo
in vso okrobo v bližini po-
ste. — Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 23708

Dijaka
mlajšega, sprejmeta na sta-
novanje starejša zakonca,
ki mu pomagata tudi pri
učanju. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 23758

Dva dijaka
stijelca, sprejmeta na hra-
no in stanovanje profesor.
Strogo nadzorstvo. Pomoč
pri učenju. Klavir na ras-
pogo. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 23706

Dva dijaka
sprejemam na stanovanje in
hrano. Ev. klavir na ras-
pogo. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 23706

Opremljeno sobo
liče, s posebnim vodom,
rabi takoj, najkonec 1.
septembra solončno bano-
vino. Pomoč na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Vino«. 23728

Dijaka
sprejme na stanovanje in
hrano boljša družina v sredi
mesta. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 23728

Sobo
s posebnim vodom, pri-
prosto in zračno, liče miren
gospod, vsa dan odstopa.
Ponudbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Vestem
plaščka«. 23734

Zračno sobico
snažno, s posebnim vodom
in dobro domačo hrano pri
boljši roditelji liče. Po-
nudbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Vino«. 23744

Zamenja se
stanovanje
s 1 sobo, kabinetom in
kuhinja v dvorcu okoli
v Ljubljani ali stanova-
nje v sredi mesta. — Dopis
pod »Bliži domobranske
vojke«. Naslov na oglasni oddelku
»Jutra«. 21974

Učence
sprejme na stanovanje in
hrano intel. roditelja. Dobre
ravnane in strogo nadzor-
stvo. Naslov pri podružnici
»Jutra« v Mariboru. 21963

500 Din nagrade
dobi, kdor poizve mirni
stranki na stanovanje dveh
sob in kuhinje, na predel
od centra, za moreno na-
menjeno do 1000 Din. Po-
nudbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Vino«. 21753

Tri dijake
sprejemam v svojo ohrabo v
zračno sobo s elektr. ras-
svetljavo poleg Tabora. —
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 23759

Prazno sobo
veliko in lepo, takoj oddam
Dopis na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Na partitiji«. 23769

2000 Din nagrade
dam osebi, ki mi v kratki
stanovanje 2 sob, kuhinjo
in priložni v centru mesta.
Ponudbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Vino«. 23769

Mlaži dijakino
sprejme uradnika roditelja
v čisto sobo s vodo-
vodom in elektr. ras-
svetljavo. — Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 23774

Stanovanje
v sredi mesta Celje: 2
sobi, kuhinjo, kopalnico,
kopalnico, se za menja za
snake ali vodo v Ljubljani
ali Mariboru. Pismena
vprašanja na Markovino
pošto liče. Hraniti. 23296

Dve sobi
lepo opremljeni, parketir-
ani, solončni, s elektr. ras-
svetljavo, balkonom —
uporaba kopalnice in klu-
pice, oddam boljšemu go-
spodu ali zakonitemu paru
brez otrok. — Naslov v
oglasnem oddelku »Jutra«. 23776

Mdž.
Nato mladim mu in žakam
teško videnja. Mnogo p.
T. Ga. 23779

Absolviran tehnik
liče snanja s premočno go-
spodino ali dame žanier
in likičena. Ponudbe pod
»Vestem« na oglasni oddelku
»Jutra«. 23801

Gospod
se liče spoznat s ženo
dame. Diskretna tajma-
na. — Ponudbe pod »Vestem
07« na oglasni oddelku
»Jutra«. 23807

Katera gospodična
ki posna reosot tiviljena,
bi se liče radi fenitive
seznati s srednje starih
gospod. Prednost, ki bi
imela v Ljubljani v Anzko-
odpovesti. Starost 24-30
let. Dopis na podružnici
»Jutra« v Celju pod »Vino
Amerika«. 23808

Mladenč
tisen, isobraden, s izgle-
dom na ogromno dobičino,
se liče priletni na posest-
vo s gostilno, trgovino —
event. liče gospodično v
pomoč pri skupni vstopu
v Ljubljani. Liče politna go-
spo s nekoliko premočja
v sredi skupnega gospi-
dinjstva ali fenitive. Po-
nudbe na oglasni oddelku
»Jutra« v Mariboru pod »Vino
Podružnica«. 23814

Drž. nameščene
podružnica, 40 let star,
lečen, v 2 otrokoma in sta-
novanje liče politna go-
spo s nekoliko premočja
v sredi skupnega gospi-
dinjstva ali fenitive. Po-
nudbe na oglasni oddelku
»Jutra« v Mariboru pod »Vino
Podružnica«. 23814

Spoznati želim
v svojo fenitive marljivo
in sposobnega mlinarja ali
pa trgovsko naoblaščenega
gospoda s nekaj premočja
njen na skupno najeto
prvotnega mlina. — Po-
nudbe s 1500 na oglasni
oddelku »Jutra« pod »Vino
Marljiv in vestem«. 23804

Ugodna ženitev
M i a d, inteligenten, dobro
sitiran trgovec in posest-
nik v Ljubljani liče fenit-
venega snanja s do 24000
premočja dobičino. Le
reane ponudbe pod »Vino
»Vestem« do trgovine na
oglasni oddelku »Jutra«. 23870

Učiteljica
neomadejavne preteklosti,
težko snanja v svojo posej-
te fenitive s inteligentnim
gospodom od 50-60 let.
Prečnost imajo višji urad-
niki. Reane ponudbe s 1500
ko, katera se vrne, pod
»Dobra gospodinja 34« na
oglasni oddelku »Jutra«. —
Tajnost zadržana. 23725

Vdova brez otrok
s stanovanjem in malo tr-
govine se liče radi pomoč-
kanja snanja tem potom
poročiti. Prednost imajo fe-
nitvenjari. Starost od 37 let
naprej. Vdovec ali izklju-
čeni. Ponudbe na oglasni
oddelku »Jutra« pod »Vino
»Vestem«. 23708

Družabnik
s 100-150.000 Din gotovi-
ne s 148 s takojšnjo
oddajo pri dobro liče
veletrgovin. Pismena po-
nudbe na podružnici »Jutra
v Mariboru pod »Družab-
nik«. 21992

Družabnika-mesaria
sakega, sprejemam takoj.
Potrebiti kapital 20-25.000
Din. Ponudbe na oglasni
oddelku »Jutra« pod »Vino
»Družabnik 25«. 23730

Piano
se kupi. Ponudbe na oglasni
oddelku »Jutra« pod
»Piano 49«. 21849

Klavir
dober, s prekrbi glas, su-
nanja obraniti ali važna.
kupim. Ponudbe na oglasni
oddelku »Jutra« pod
»Klavir«. 23104

Klavir
dva, kratak, dobro obra-
van, poseni prodam. Naslov
v oglasnem oddelku »Jutra«. 23735

Klavir
dobro obranjen, prodam za
4500 Din. Polna in ogleda
se lahko na Kralji Petra
trgu št. 2 (pred sodnijo)
prilije, pri gđ. Minki
Herkano. 23762

Planino
dobro obranjen, kupim.
Oseba ponudbe s navdno
ceno pod »Vino« na oglasni oddelku
»Jutra«. 23746

PRESELITEV!

„JADRAN“ izvozna in uvozna družba

trgovina s špecerijskim in kolonialnim blagom in deželimi pridelki na debelo
v Ljubljani se je preselila v novo preurejene prostore na

Gosposvetsko cesto št. 6

in se svojimi cenjenim odjemalcem najtopleje priporoča. 6056 a

Istrski brak
»Delko-Podgorica«, poseben
14. marca 1924, kratke dia-
ka, bel s rumenopikastimi
akci, visok, strogan pet,
izredno živahen, neutru-
dljiv gojč, se proda za
1500 Din. Alojzij Gledica,
gostilničar v Bodražici na
Dolenjskem. 21833

Lisjak
star čes 8 mesece, popo-
loma odmažen, se ljubi-
telje stivali proda. Polja-
nita daje Ivan P. 6811
Srbino pri Radezah. 21927

Lovskega psa
dresiranega, proda Drago
Brakovič, Maribor, Jester-
ska 8/1. 22064

100 Din nagrade
osebi, ki mi vrne izgub-
ljeno suknjo do 1. se-
ptembra, srebrnim monogramom
Z. P. Več v oglasnem
oddelku »Jutra«. 23774

Zlato zapustnico
damsko, sem izgubila 13.
t. m. včer od Ahacijev
do Martinove ceste. Polna
najditelj naj jo odda proti
nagradi na policiji. 23745

Uhan z briljanti
se je izgubil v sredi včer
med potjo la vrtu v
Ljubljani do kavarna Emona
in po Knafljevi ulici.
Polna najditelj se prodi
da ga proti nagradi odda
v oglasnem oddelku »Jutra«. 23797

Restaurant
»Alle Viole«
Triste, Via G. Carducci 7
priporoča izborne domače
kuhinje, razbiri rib, izborna
vina: terana, istrjuna, tri-
jula, vipeva, ebant.
Lastnik: Franceschini & Al.
legretto. 200

Penzion »Ideale«
v znamenit morsko kopališču
Kleone Mare pri Rimini
nudi od 1. septembra dalje
stanovanje, hrano, kabinu
za kopanje, s posteljo 25
lir dnevno. 21950

Avto taksa
s vozom, ki se preprodi
tudi v tovornjak, bi se
spela v kraju, kjer se
ni vpeljana. — Event. se
kupi takšen avto na obro-
ko. — Kozlovčar, Šoltaj.
23739

Dami ali rodbini
ki odpotuje v krakem na
podružnico na morje ali na
Gorenjsko, bi se pridruživ
gospodinja. — Dopis na
oglasni oddelku »Jutra« pod
»Takoj š«. 23791

Za svojo se odda
dobrim ljudem iznajetna
deklica, ubenka VI. razr.,
s dobim solskim izprič-
valom. Vsebi je všeče v
trgovini. Je zdrava, polna-
na in bti rene vdova. —
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 23747

v petek, dne 20. avg. t. l.
ob 8. uri zjutraj na licu mesta v Gor.
Logatcu št. 29.
Zdraženi predmeti se morajo tako
plačati in prevzeti.
Pod izključno ceno se ne bode
prodajalo. 6023 a

Frau Tazzer
rožar kot sodni kem'ar.

Dobičkanosen
predmet
dam v razprodajo brivcem.
Natakarjem in natakaricam
Ponudbe s 2 Din za vsako
poslati na naslov: A. Gm.
Strigova, Medjimurje. 23801

Deklico
9 let staro, oddam za svojo
dobrim ljudem. Naslov v
oglasnem oddelku »Jutra«. 23707

Gospodično
ali gospi liče na skupno
gospodinjstvo samaki go-
spod. Ponudbe pod »Vestem
stanovanje na oglasni oddelku
»Jutra«. 23788-a

Kovaška dela
vseh vrst izvršuje v Ur-
banšč. Ljubljana. Zobjak.
V salogi ima tudi gumijasta
knosla za kodje in vosove.
— Prekrbuje tudi kolarika
dela. 17909

Anton Boc
Ljubljana
Selenburgova ulica 10/1
Glince - Vič 46
19-a

Odvetnik
dr. France Lokar
vljudno naznanja,
da je otvoril odvetniško
pisarno v Ljubljani,
Miklošičeva cesta št. 13
(za sodiščem). 5852

Lepi filc klobuki
v vseh modnih barvah po najnižjih
cenah. — Ponudila po najnovejših
oblikah, preoblikovanja filc in velour
klobukov pri

A. STAUBER, Maribor
Ul. 10. oktobra št. 4. 606-a

LOKOMOBILI E
MOTORJI DIESELOVI in na sesani olin

JAREMNIRI PINI & KAY kompl. žage
Povoljn. plačilni pogoji 177

Braća Fischer d.
Zagreb. Pantovčak 1b.

„Spectrum“ d. d.
Imž. Kopista, Dubsky in Krstić
tvornica ogledal in brušenega stekla
LJUBLJANA VII,
Medvedova ulica 38, telefon 343
82 Zagreb, Beograd, Osijek.
Središnja Zagreb.

realno steklo, portalno steklo, mašinsko
steklo 5-6 mm, ogledala, brušena v vseh
velikostnih oblikah, kakor tudi brušene
prozorne šipe, izbočene plošče, stekle-
vanje med Pina, navadno ogledala

Oklic.
Vsled sodnega sklepa A 98/26 se
vrši na pred og dedičev pok. Karola
Gostiša iz Gor Logatca št. 49

sodna prostovoljna javna dražba
v zapuščino spadajočih premičnin in
prikljine, kakor živine, vozov, orodja,
pohištva, obleke, krme, gnoja, tramov,
itd.

Pohištvo
elegantno v torma
najfinejše v kvaliteti
zmerno v ceni
priporoča

A. AMANN, Tržič,
tovarna pohištva. 70a

Odvetnik
dr. France Lokar
vljudno naznanja,
da je otvoril odvetniško
pisarno v Ljubljani,
Miklošičeva cesta št. 13
(za sodiščem). 5852

Lepi filc klobuki
v vseh modnih barvah po najnižjih
cenah. — Ponudila po najnovejših
oblikah, preoblikovanja filc in velour
klobukov pri

A. STAUBER, Maribor
Ul. 10. oktobra št. 4. 606-a

LOKOMOBILI E
MOTORJI DIESELOVI in na sesani olin

JAREMNIRI PINI & KAY kompl. žage
Povoljn. plačilni pogoji 177

Braća Fischer d.
Zagreb. Pantovčak 1b.

„Spectrum“ d. d.
Imž. Kopista, Dubsky in Krstić
tvornica ogledal in brušenega stekla
LJUBLJANA VII,
Medvedova ulica 38, telefon 343
82 Zagreb, Beograd, Osijek.
Središnja Zagreb.

realno steklo, portalno steklo, mašinsko
steklo 5-6 mm, ogledala, brušena v vseh
velikostnih oblikah, kakor tudi brušene
prozorne šipe, izbočene plošče, stekle-
vanje med Pina, navadno ogledala

Oklic.
Vsled sodnega sklepa A 98/26 se
vrši na pred og dedičev pok. Karola
Gostiša iz Gor Logatca št. 49

sodna prostovoljna javna dražba
v zapuščino spadajočih premičnin in
prikljine, kakor živine, vozov, orodja,
pohištva, obleke, krme, gnoja, tramov,
itd.

Pohištvo
elegantno v torma
najfinejše v kvaliteti
zmerno v ceni
priporoča

A. AMANN, Tržič,
tovarna pohištva. 70a

Poslužujte se lepo pregledno črt-
nih trgovskih knjig v solidni in tr-
pežni vezavi, katere izdeluje najce-
neje

A. Janežič
Ljubljana
Florjanska ulica št. 14 201
knjigoveznica, industrija šolskih zvez-
kov in trgovskih knjig.

DR. BENO SABOTHY, odvetnik
v Kranju liče
KONCIPIJENTA
za takojšnji nastop. 5996 a

Park
HOTEL TIVOLI
(Vekoslav Dolničar, telefon 355)
Od 14. avgusta naprej vsaki dan
popoldne in svečer:
Jazz-band Ples
Okrepčila Zabava
Brez vstopnine! Cene navadne!

Potrebuemo spretno
zastopnike
za mesto in okrožja za prodajo mno-
žinskih predmetov. — Ponudbe frmi
„KACKI“ d. d. Zemun.

Parketne deščice hrastove in bukov
Trstje za stropne iz najboljšega mate-
rijala 495a
Bakula (leseno pletivo) za stropne in stene
Strešno lepenko in lesni cement
dobavlja takoj in v vsaki množini najceneje
tel. int. 513 Jos. R. Puh 513
Ljubljana, Gradaška ulica 22.

2 strojna risarja
(Maschinen-Zeichner) popolnoma
izvežbana se iščeta za takoj.
Ponudbe na:
Babič d. d. Zagreb, Palmo-
tičeva ulica 64a.

Knjižnicam in prijateljem lepih knjig
toplo priporočamo
Dr. Fr. Zbašnik, Žrtve
Roman iz političnih bojev na Slovenskem
Cena broš. 24-, v platno vez. 34-, poš. 2.
Izdajateljica:
Knjižarna Tiskovne zadroge v Ljubljani.

K lahni obleki kupite platneno obutev. Ponovno znižujemo cene.

Moški beli ali svi
Din 99°-

Ženski vseh barv
Din 65°-

Otroški beli
Din 49°-

Ranta

Julio Meinl d. d.
Moos kave Moos čaja

daje „Samoprodajo“ svoje originalne robe, uglednim in solidnim trgovcem v večjih mestih naše države. — Reflektanti naj izvolijo upoprašati pri :

Julio Meinl d. d.
Zagreb, Vodnukova ulica 16

„REX“

steklenice - aparati za vkuhanje sadja in pripravljanje sadnih sokov so najboljši!

Vse vrste navadnih steklenic za vlaganje sadja in kumaric

V zalogi pri
JULIJ KLEIN.
Wolfova ulica 4.

Znižane cene in največje skladišče dvokoles, motorjev, otroških vozičkov, šivalnih strojev, vsakovrstnih nadomestnih delov, pneumatike. Posebni oddelek za popolno popravilo emajliranja in ponikljanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. - Prodaja na obroke. — Ceniki franco. „**TRIBUNA**“ P. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Pozor!

Ako hočeš zopet imeti veselje s svojo obleko, dasiravno ni nova, potem jo daj nemudoma kemično čistiti in likati pri trdku

JOSIP REICH,
Ljubljana, tovarna Polianski nasip 4-6.

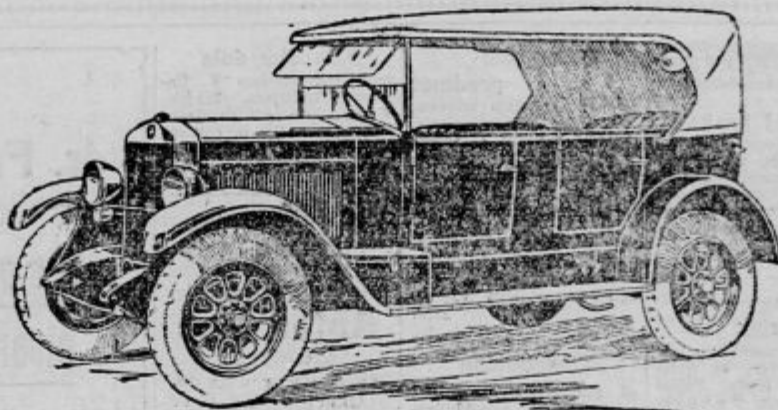
Postrežba točna.

Cene solidne.

Gorska preizkuševalna vožnja na Ljubelj.

V III. kategoriji prvi **Fiat type 503** zasedbo 5 oseb, drugi in tretji v isti kategoriji **Fiat type 501** zasedbo 4 oseb.

Najboljši dokaz za kvaliteto, konstrukcijo in material.

svetovno znanih „FIAT“ soc. an. Torino

Vsi vozovi so vozili s Standard bencinom in Socony oljem.

Samoprodaja soc. an. Fiat in Spa Torino.
TRIUMPH AUTO, Ljubljana
d. o. o. z.

Aleksandrova cesta šte. 3.

Mädchenheim Teichhof
bei Maria-Trost bei Graz Villa Waldheim

Učenke javnih šol v Gradcu dobe v zgornjem domu stanovanje, prehrano, nadzorstvo, pospeševanje pouka. — Lepa in zdrava lega, dobra in izdatna hrana. Vsa penziona na mesec 130 šilingov. Všetito: stanovanje, 5 jedi, nadzorovanje šolskih nalog, pranje perila in tramvajski abonement. Poleg brisač, telesnega ne-rija in obleke učenki ni treba ničesar prinesiti seboj. — Več pove lastnica gospa **Fanny Bernardis.**

Reform
steklenice

za konzerviranje sadja in povrtnin, vseh velikosti ter vse druge pri-tilike in Zupančevu knjigo: Kon-zeriranje sadja in povrtnin ima v zalogi trdka

Lovro Petrovar, Ivanjkovci
151-a Ceniki se pošljejo na zahtevo

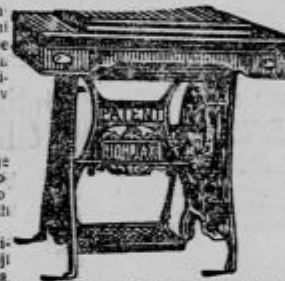
IVAN JAX in SIN LJUBLJANA

Najboljši šivalni stroji in pletilni stroji — Izborne konstrukcije in elegantna izvedba iz tovarne v Linca

1867. Vezanje poučuje brezplačno. — Posamezni deli strojev iz tovarne v Linca

10-letna garancija. Pisalni stroji Adler in Urania

Kolesa iz prvih tovarnih obratov, štrija, Waffner, Kayser

Pozor, pletilnice!!

Velike količine dajemo delati iz naše volne kakor:

dokolenice, ovojne bluze Wickelblusen kapice, šale, moške, ženske nogavice itd.

Pismene ponudbe s cenami ali osebno predstavljanje pri največjem zagrebškem skladišču volne in DMC rob-

Braća Hirsler, Zagreb,
Gajeva ulica 3.

Erman & Arhar

Splošno mizarstvo ter izdelovanje žaluzij, rolojev itd.

Št. Vid nad Ljubljano-Slovenija

Poštni čekovni račun št. 13.493

Poštni čekovni račun št. 13.493

Izdelujemo:

lesene roloje „System Essinger“ in „System Klett“, lesene žaluzije v raznih barvah na trakove in veržice ter platnene in gradl-žaluzije iz prvostopsnega materiala

Sprejemamo tudi vsa tozadevna popravila.

Specijalna mehanična delavnica

popravo pisalnih, računskih, kopirnih in razmnoževalnih strojev kakor tudi registriranih blagajn — Razne tipke in pisave za pisalne stroje vseh sistemov spremenim po naročilu in vzorcu. Tehnična znamenja

LUD. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica 6.

telefon št. 980

telefon št. 980

REVMATIZEM.

ZAHVALNA IZJAVA.

Spoštovani gospod doktor!

Vaše zdravilo „Radio Balsamika“ se uporablja v moji občini kot lek proti revmatizmu. Zdravilo je izborno in vsi, ki so ga uporabljali, ga hvalijo kot najboljšo zdravilo. — Tudi pri meni se je pojavil revmatizem v kolku (nogi) še lansko leto. Prosim Vas, da mi proti doplačilu pošljete tolikšno steklenico Vašega zdravila, kolikoršna se Vam zdi, da bo za to potrebna. —

S spoštovanjem **Marijan Mašovič**, učitelj.

Trešnjevo (Anorijeveca), Crna gora 3. nov. 1924.

Zdravilo „Radio Balsamika“ izdeluje, prodaja in razpošljuje proti povzetju laboratorij „**RADIO BALSAMIKA**“, Beograd, Kosovska 43.

Prometni zavod za premog, d. d.

v LJUBLJANI

prodaja premog

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporočila posebnih premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

Naslov: Prometni zavod za premog, d. d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta šte. 15/L

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavica
Din 50.000.000.—
Rezervni zaklad okoli
Din 10.000.000.—

CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA
PODRUŽNICE:
Brezice, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst, agencija Logatec

Brzjavni naslov:
Banka Ljubljana
Telefon šte. 261, 413,
502, 503 in 504.

se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.